

Belediye

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

YAŞLILIK, KADERİNE TERK EDİLMEK DEĞİLDİR

Toplumların hızla yaşlanması, yaşlılıkla beraber gelen sağlık sorunlarının ve yeni yaşam düzeni gereksinimlerinin sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda ele alınmasını gerektiriyor. Sayfa.3

Röportaj

Prof. Dr. MURAT GÜVENÇ

Kadir Has Üniversitesi İstanbul Çalışmaları Merkezi Müdürü Türkiye Nüfusbilim Derneği Üyesi TESEV Yönetim Kurulu Üyesi

“YAŞLILIK POLİTİKALARI SOSYAL VERİ ODAKLI OLMALI” Sayfa.2

Röportaj

Prof. Dr. SİBEL KALAYCIOĞLU

ODTÜ Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

“HIZLA YAŞLANIYORUZ VE HİÇBİR ŞEKİLDE HAZIR DEĞİLİZ” Sayfa.4

Röportaj

Doç. Dr. DİDEM DANIŞ

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

“YAŞLILIK POLİTİKALARI YAŞLILIĞIN AŞAMALARINI DİKKATE ALMALI” Sayfa.6

Röportaj

Pof. Dr. AYNUR ÖZGE

Mersin Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalı Öğr. Üyesi Mersin Alzheimer Derneği Başkanı

“BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ VE KADEMELENDİRİLMİŞ BAKIM” Sayfa.12

Röportaj

Dr. ESRA AKAN

Mimar

“YAŞLI AYRIMCILIĞI YAPMAYAN, FİZİKSEL VE SOSYAL EŞİKSİZ MİMARİ” Sayfa.14

Röportaj

Doç. Dr. BETÜL DUMAN BAY

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyoloji

“KENTSEL DÖNÜŞÜM YAŞLININ İHTİYAÇLARINDAN UZAK” Sayfa.16

“BİR DEMOGRAFİK DEPREMİN GELDİĞİ BELLİ AMA GEREKLERİ YAPILIYOR MU?”

FERHAT BORATAV

65+ Yaşlı Hakları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Röportaj

Yaşlılık diye bir sorun olduğunu artık herkes görmüş durumda ama henüz bu zihniyet değişikliği tam anlamıyla yaşanmış değil. Bunun en önemli nedenlerinden bir tanesi, insanların yaşlanınca evlere çekilip orada ailenin bakımıyla, şefkat göstermesiyle yaşayıp gidecekleri ve sorunlarının da çözüleceği beklentisi. Kentleşmeyle karşı karşıyayız. Aileler yalnızca küçülmekle kalmıyor, dağılıyor. Yani çocukların anne ve babalarına yakın yaşaması bile her zaman mümkün olmuyor. Sayfa.8

YEREL YÖNETİMLERDE YAŞLILAR İÇİN UYGULAMALAR

İZMİR, Tunç Soyer
ESKİŞEHİR, Yılmaz Büyükerşen
MERSİN, Vahap Seçer

MUĞLA, Osman Gürün
ÇANAKKALE, Ülgür Gökhan
KADIKÖY, Şerdil Dara Odabaşı
BEŞİKTAŞ, Rıza Akpolat
MURATPAŞA, Ümit Uysal
KARŞIYAKA, Cemil Tugay
TEPEBAŞI, Ahmet Ataç
MEZİTLİ, Neşet Tarhan

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

Sayfa.39

“FETHİ YAŞAR”

Ankara-Yenimahalle Belediye Başkanı

“Sivil toplumla yakın, verimli işbirliğimiz var”

“ALİ KEMAL DEVECİLER”

Balıkesir-Burhaniye Belediye Başkanı

“Sadece bize oy verenlerin değil, her kesimin yaşam alanlarını şekillendiriyoruz”

“MÜMTAZ ŞENEL”

Burdur-Yeşilova Belediye Başkanı

“Modern ve yeşil bir ilçeye sahip olmayı hedeflemekteyiz”

“YAŞLILIK POLİTİKALARI SOSYAL VERİ ODAKLI OLMALI”

Mimarisinden planlamasına kadar yaşlı dostu bir kentin kritik faktörleri nelerdir?

MURAT GÜVENÇ: Sosyal bilimlerde olduğu gibi modernist şehir araştırmalarında da yaşlı, çocuk, kadın, etnisite, engellilik vb. bireye ait özellikler fazla yer tutmaz. Yani modernist şehir araştırmaları, insanı cinsiyetten, yaştan, kültürden, toplumsal diğer özelliklerden, cinsel yönelimden bağımsız olarak tek bir yurttas, vatandaş gibi ele alır. Vatandaş kavramı nedir? Bunun cinsiyeti var mıdır? Yaşlı mıdır, genç midir, aç mıdır, tok mudur, zengin midir, eğitilmiş midir? Bunun modernist araştırmada pek yeri yoktur. Toplumdaki bireylerin cinsiyetleri, cinsel yönelimleri, kültürleri ve yaşları gibi özellikler aslında 68 olaylarından sonra gündeme gelmiştir. Gündeme gelmesinin altında da modernist toplum biliminin 1960'lı yıllarda yarattığı büyük hayal kırıklığı vardır. Modernist toplum bilimi, kadını, kültürü, dili, ele almadığı gibi çevreyi de ele almaz. Kadın sorununun gündeme gelmesiyle çevre sorununun gündeme gelmesi aslında aynı anda gerçekleşmiştir.

Yaşlı olmakla kent arasındaki ilişkiyi sorgularken sorunuzun sorulma biçiminde modernist bir arka plan var. Bu modernist arka plan da şöyle bir şey: Biz ne yapmalıyız ki, yaşlılara daha elverişli bir şehir sağlayalım? İzin verirsiniz bunun eleştirisini yapalım. Bir belediye başkanı ya da şehir yöneticileri var. Onlar yeniden düzenleyebilecekleri ve tasarlayabilecekleri bir şehrin yöneticileri. Sonsuz paraları var. Şehri aslında yaşlılar, çocuklar, kadınlar için yeniden düzenleyip yaşlı dostu şehir kurabilirler gibi bir anlatı var. Buna niyet olarak baktığınız zaman çok kötü bir şey değil, ama gerçekleştirilebilecek bir proje de değil. Bir kere kimsenin bu kadar yetkisi yok. İkincisi, belediye başkanlarının bu kadar işi yapacak kadar zamanı yok. Çünkü onlar dört sene için seçiliyor. Üçüncüsü ve belki de daha önemlisi, şehirde yaşlılar aslında eylem yapmaktan aciz, edilgen, oradan oraya çekiltilirip konulabilecek, yerleştirilip yeniden yerlerinden edilecek özneler değil. Yani yaşlılar için şehir yapmak, parklardaki bitki örtüsünü değiştirmekten daha farklı bir şey.

Yaşlılar toplumda kendi kaderlerine bir ölçüde hâkim. Şimdi buradan çıkacak şey şu: Acaba bütün yaşlılar kendi kaderlerine aynı şekilde hâkimler mi? Değil. Bazen yardım edilmesi gereken yaşlılar var, yardım edilmesi gerekli olmayan yaşlılar var. O zaman belediyenin hangi toplumsal katmana, nerede, ne ölçüde müdahale edeceği konusunda bilgiye sahip olması lazım. Yeni şehir yönetimi alanında buna “evidence based policy making”, yani veri-bilgi temelli politika adı veriliyor. Bizim şehri tanımadan, nerelerde nasıl davrandıklarını bilmeden bu tür bir politikayı uygulamamız mümkün değil. Çünkü şehrin her noktasında yaşlılar var. Şehrin her noktasında çocuk var. O zaman yaşlı dostu dediğimiz şeyin ima ettiği, herhangi bir noktadaki bir yaşlının kaderini değiştirmekten farklı bir şey. Pratik olarak mümkün değil, her dakika bu profil değişiyor. Mesela sizin anneanneniz sizin evinize gelip bir buçuk ay kalsa sizin evinizde de bir yaşlı olacak, evinizin profili değişecek. Kastedilen bu değil. Daha ziyade yaşlıların şehirde yaşamasıyla ilgili bir sürekliliği olan durumlardan bahsediyoruz.

Bugüne bakarsanız, yaşlıların şehirde nasıl dağıldığı ve hangi nitelikteki insanların nerelerde oturduğu bizim ürettiğimiz haritalarda (harita.kent95.org) kolaylıkla izlenebiliyor. Kent 95 haritasına baktığınız zaman İstanbul için şöyle büyük bir tablo düşünün: Aşağı yukarı 1.000 satırdan oluşsun ve her satır bir mahalleyi gösterecek, sütunlarda da oradaki nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı olsun. Bu tablo 1.000 satır uzunluğunda. Beşer yıldan alırsak 16 tane de yaş grubu olur. Bu tablonun hemen hemen hiçbir yeri boş değildir. Her yerde, her koşulda oturan insanlar vardır. Bu insanların şehir içindeki dağılımına baktığınız zaman -hangi dönemi alırsanız alın- şehir mekânında yaşlıların yoğun olduğu bölgeler ve yaşlıların çok az temsil edildiği bölgeler diye en genelde iki biçimde ayrıldığını görürsünüz. Yani yaşlı yoğun bölgelerle genç yoğun bölgeler dediğimiz şey aslında temel kategoriler değil. En gençlerden en yaşlılara doğru giden ve izlenen bir yolu vardır. Nerede gençler yoğunlaşıyor, nerede yaşlılar yoğunlaşıyor? Bu soruyu sorduğunuz zaman görürsünüz ki, şehrin büyük bir kısmında yaşlıların yoğun olduğu bölge bulmak çok zor. Çünkü bizim şehirlerimiz çoğunlukla göç yoluyla büyüyor. Göç ise, yaş seçtik ve seçmedi bir şey. Köylerden yaşlı insanlar göç etmiyor. Hasta olmadıkları veya bayram ziyaretine gelmedikleri sürece onlar köylerinde oturuyor. Gelen, gençler. Gençler de şehre gelip evleniyorlar, iki tane çocukları oluyor. Göçle gelen insanların büyük oranda gençlerden oluştuğunu görüyoruz.

Yaşlıların yoğunlaştığı iki tane alan var. Bir tanesi, kent çeperinde yer alan, henüz kentsel gelişmeden etkilenmemiş olan köylerdeki yaşlılar. Kente yakın olan yerlerde. Bir de kentin en varlıklı kesimlerinin olduğu yerlerdeki yaşlılar var. İstanbul'da Kadıköy, Mor Haritam'a (morharitam.ankara.bel.tr) baktığınız zaman Ankara'da Çankaya, Kuru Sitesi, Batıkent gibi beyaz yakalıların ve seçkinlerin olduğu yerlerdeki yaşlılar. Bunun yanında Adalar, İstanbul'dan Şişli, Sarıyer gibi zengin muhitleri düşünmek lazım.

Türkiye şehirlerinde yaşlı dediğimiz zaman büyük bir ölçüde varlıklı insanlardan bahsediyoruz. Peki, siz diyeceksiniz ki şehre gelen göçmenler yaşlanıyor mu? Yaşlanmaz olur mu, yaşlanıyorlar. Ama incelediğiniz zaman genç nüfusun olduğu yerde yaşlılar seyrek bulunuyor ve az temsil ediliyor. Neden öyle oluyor? Çünkü şehre gelen göçmenlerin büyük bir kısmı aslında informal işlerde ve sigortasız çalışıyor. Öyle olduğu için de göçmenlerin büyük kısmı yaşlanmaya başlayınca memleketine geri dönüyor. Büyük şehirler göç etmek, para biriktirmek ve istihdam için iyi, fakat yaşlılığı geçirmek için iyi yerler değil. Çünkü pahalı. Sizin iyi bir sağlık teşkilatınız yoksa paranızın büyük bir kısmını şehirde harcarsınız. Onun için şehirlerle o şehirlere göç veren yerler arasında dairesel bir ilişki var. Gelen insanlar uzun vadede geldikleri memleketlerine geri dönüyor. Göçün Türkiye belediyelerindeki kavramsallaştırılması son derece yetersiz ve yanlış. Zannediliyor ki, yorganı sırtına vuran metropollere gidiyor ve orada kalıyor. Hayır, öyle bir şey değil. Metropollerle ginen yerler arasında ilginç sosyal ağ ilişkileri var ve bu ağ ilişkileri de göçmenlerle o yerleri birbirine bağlıyor.

Sizin sorunuza geri dönersek, niye zengin muhitlerinde yaşlılar var? Ankara'da Çankaya'da, İstanbul'da Kadıköy'de, İzmir'de Karşıyaka'da, Bursa'da Çekirge'de vs. Varlıklı kesimin yaşadığı yerde niye yaşlılar oturuyor? Çok basit bir nedenle: Şehirde bir iş dağılımı var. Şehirde beyaz yakalıların mavi yakalıların genellikle aynı yerde oturmuyor. Nerede mavi yakalıların varsa orada beyaz yakalıların seyrek temsil ediliyor. Bunlar örtük olarak birbirini dışlayan şeyler.

Mesela İstanbul'a baktığınızda doktorası, yüksek lisansı olan insanların neredeyse dörtte biri nüfusun %5'inin yaşadığı bölgelerde yaşıyor. Bu insanlar aslında mavi yakalılarından daha başka tür işlerde çalışıyorlar. Emeklilik hakları var. Hem sağlık açısından daha az yıpranıyorlar hem de emekliliklerini geçirebilecekleri bir birikim yapıyorlar. Onlar da belli yerlerde toplanıyorlar. Demek ki yaşlılık problemi iki boyutlu ortaya çıkıyor. Bugünkü durumda fakir bölgelerde kesinlikle yaşlı yoktur demiyorum. Diyorum ki, yaşlılık probleminin en önemli kısmı aslında şehrin varlıklı bölgelerinde emeklilik haklarına ve sosyal güvenceye sahip olan haneler içerisinde.

İzmir'de de beyaz yakalıların yoğunlaştığı bölgeler neresidir diye bakarsanız, Karşıyaka, Mavişehir, Körfez'in kuzeyindeki bölgeler, belki Hatay, Bornova gibi beyaz yakalıların oturdukları yerlerde yaşlılar yoğun. Göçmenlerin geldiği Karabağlar gibi yerlerde ise, nüfusun genç olduğunu görüyoruz.

Röportaj

“Prof. Dr. MURAT GÜVENÇ”

Kadir Has Üniversitesi İstanbul Çalışmaları Merkezi Müdürü
Türkiye Nüfusbilim Derneği Üyesi
TESEV Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. MURAT GÜVENÇ

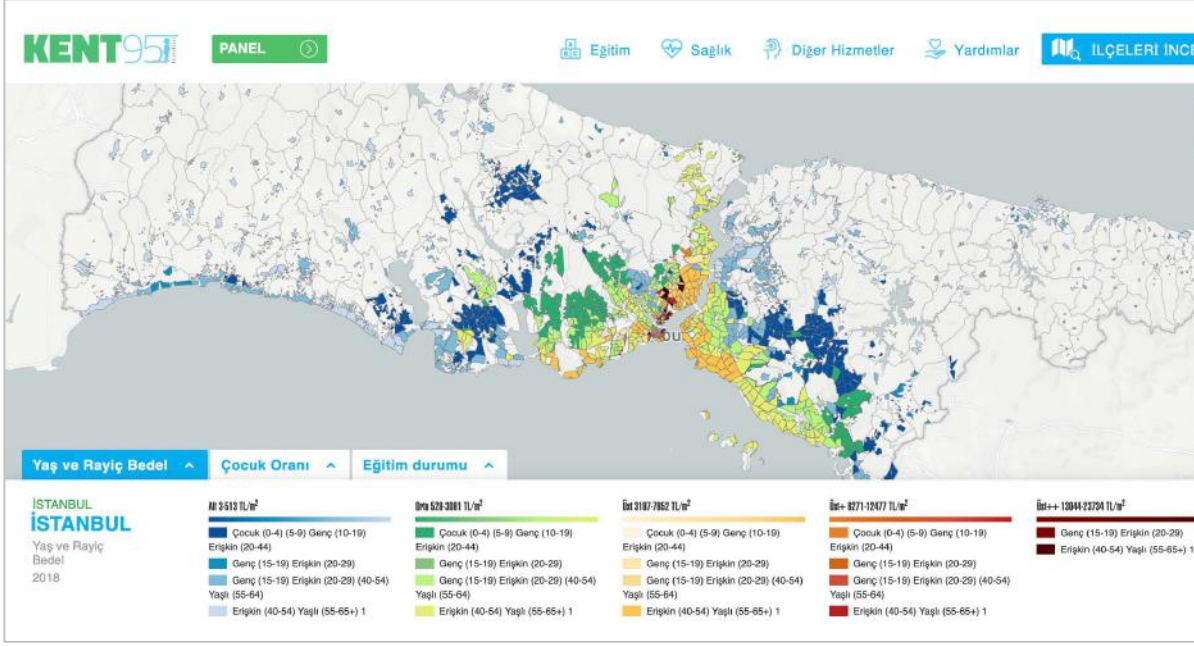
İstanbul St. Joseph Fransız Lisesi'nin ardından ODTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nü bitirdi. Aynı bölümde yüksek lisans derecesini aldı. 1978-2005 yılları arasında ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. İstanbul'un sanayi coğrafyası hakkındaki doktora çalışması ODTÜ Mustafa Parlar Tez Ödülü'ne layık görüldü. 2015 Ankara Yapısal Plan ekibinde yer aldı. 2005'te İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde kurulan mimari tasarım yüksek lisans programına katıldı. 2006-2011 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde misafir öğretim üyesi olarak kent sosyolojisi ve veri çözümleme dersleri verdi.

Veri görselleştirme, kent coğrafyası ve sosyolojisi, kurum tarihi konularında yayımlanmış eserleri vardır. Emlak Bankası 1926-1998 Kurum Tarihi kitabıyla Türkiye Seçim Atlası 1950-2009'un eş yazarıdır.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı tarafından desteklenen proje kapsamında İstanbul 1920-2010 sergisinin toplumsal ve ekonomik coğrafya tema küratörlüğünü yaptı. Kasım 2014'ten bu yana Kadir Has Üniversitesi İstanbul Çalışmaları Merkezi Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Demek ki, gençlerin ve yaşlıların kent içi dağılımını kontrol eden örtük süreçler söz konusu: İş pazarına girme, göç, sosyal güvenceden yararlanıp yararlanmama. O zaman şehirdeki yaşlılık çok karmaşık ve çok boyutlu süreçlerle üretiliyor. O üretim süreçleri içerisinde yaşlılar belli yörelerde, gençler başka yerlerde yoğunlaşıyor. O zaman şehir mekânı yaşlılık açısından homojen bir yer değil. O hâlde belediyeciliği standart bir hizmet listesi üzerinden düşünmek yanlış. Çünkü Kadıköy'de buz pateni pisti yapmakla yaşlılara ev ziyaretleri yapacak bir belediye programı yapmak arasında kalırsanız, doğru tercihte bulunmanız gerekir.

Buz pateni pisti, diskotek veya başka bir şey yapmak yerine gerontoloji denilen yaşlı hizmetlerini yerine getirmek lazım. Bunun nerede yapılacağını da veri-bilgi temelli politikada bulabiliriz. Fakir bölgelerde de yaşlılık açısından sayısal olarak büyük bir problem yok. Çünkü o bölgelerde çok fazla yaşlı yok mu diyeceğiz? O bölgelerde yaşlı olmak belki dünyanın en berbat şeyi. Çankaya'da yalnız yaşlı olmakla Karabağlar'da yalnız yaşlı olmak birbirinden farklı. O yüzden sayılar bir ölçüde yönlendirici. Ama sayıların arkasına geçip insani dramları düşünüyorsanız, o zaman fakir bölgelerdeki yaşlılar ne yapıyor, onlara bakmak lazım. Üçüncü olarak da şehir etrafında kentsel dönüşüm henüz uğramamış köyler var. Bu köylerde artık genç kalmamış. O köyler aslında ölüyor, insanlar öldüklerinde aynı yaşam biçimi devam etmeyecek, oralar işgal edilip apartmanlaşacak. Oradaki yaşlıların şehir merkezindeki yaşlılardan daha farklı problemleri var, çünkü onlar kıpırdayamıyorlar da.

Veri temelli planlama yapılırken aynı zamanda niteliksel bakışa, homojen bir grup olmadığına dair farkındalık gösterecek ve farklı profillerin ihtiyaçlarını dikkate alacak bir planlama gerekiyor. Öyle mi anlamalıyız?

MURAT GÜVENÇ: Esas itibarıyla söylediniz, ama biraz daha bunu rafine edelim. Bir tanesi, bunun makro boyutu var, sayılarla ifade edilecek bir şey var. Siz Ankara Büyükşehir Belediyesi yöneticisi olsanız, elinizde 100 birim paranız olsa, ben paramın tamamını yaşlıların yoğun olduğu bölgelere aktaracağım dersanız, kısmi bir doğru yapmış olursunuz. Çünkü yaşlıların yoğun olduğu bölgelerdeki ihtiyaçları çok fazla değil. Zaten o bölgedeki yaşlılar gelir bakımından toplumun en berbat konumunda değiller. Onların ihtiyaçları şehirdeki diğer ihtiyaçlardan çok farklı. Yaşlı odaklı başka tür belediyeçilik lazım. İnsanların parayla karşılayamayacakları türden hizmetler. Eskiden farklıydı. Mesela yaşlı konuşabiliyorsa, biraz da internet biliyorsa ilacını, yemeğini, her şeyini evine getirebilir. Onun alışverişini yapmak için büyük bir hizmete ihtiyaç yok ama sosyal ihtiyaçlarının karşılanması, konuşulması, ziyaret edilmesi, hatrının sorulması gerekiyor. Çünkü onlar yalnız yaşıyor. Bazen ölüyorlar, üç gün sonra duyuluyor. Bugünkü yaşam biçimi öyle bir şey. Ziyaret programları gibi uygulamalar yapılması gerekiyor.

Bu nedenle 100 birimlik bütçemizin 100'ünü de zengin bölgelere ayırmanın gereği yok.

İkincisi, bu bölgelerdeki ihtiyacın iyi düşünülmesi lazım. Homojen olarak düşünülmemesi, yaşlılık hâllerinin yere, duruma ve gelire özgü biçimde çok iyi detaylandırılması gerekir. Burada da yardıma en muhtaç yaşlıların şehirde en az görünür durumda olabileceğini düşünmek lazım. Yani sayısal analiz önemli ama sayısal analizin perdelediği, öne çıkarmadığı süreçler olabilir. Özellikle fakir bölgelerde köyüne dönememiş az sayıdaki yaşlıya erişebilecek modeller düşünülebilir.

Şehirdeki sosyal yapıya duyarlı bir yaşlı belediyeçiliği tasarlamak elzem. Bu, şehirdeki yaş yapısı dağılımını, sosyal coğrafyanın çok iyi bilinmesini ve projenin de yere özgü olarak farklılaşmasını gerektirir. Dünyanın her yerinde böyle. Bizim "sosyal veri temelli politika" bunu yapıyor.

Eskiden bu konuda ayrıntılı, yüksek çözünürlüklü bilgiye sahip değildik. Şimdi İzmir'in dağıtım tepesindeki en küçük yerleşim alanının bile nüfus yapısını, gelir durumunu ve hizmetleri bilebiliyoruz. O zaman belediyeçiliği de yeni bir anlayışla yapmak gerekiyor.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

YAŞLILIK, KADERİNE TERK EDİLMEK DEĞİLDİR

Toplumların hızla yaşlanması, yaşlılıkla beraber gelen sağlık sorunlarının ve yeni yaşam düzeni gereksinimlerinin sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda ele alınmasını gerektiriyor.

Yaşlılık durumu, bireyin fiziksel becerilerinin ve zaman zaman da yaşa bağlı ruhsal sorunlar sonucunda özerkliğinin azaldığı bir dönem. Yaşlı bireyin özerkliğindeki gerilemeyle ve başkalarına bağımlılığında artışla paralel ilerleyen bu durum, sağlık hizmetlerinden başlayan, aileleri de içine alan ve kamu yönetimine sorumluluklar getiren geniş bir toplumsal bağlamı ilgilendiriyor.

Türkiye, dünyanın en hızlı yaşlanan ülkelerinden biri. Kimi ülkelerin neredeyse bir asırda yaşadığı yaşlanma sürecini Türkiye'nin 15-20 yıl gibi çok kısa bir sürede yaşaması bekleniyor. Bu kısa süreci tamamlamak üzereyiz. Aslında bugün Türkiye'de yaşayan insanlar olarak tarihi bir demografik dönüşüme tanıklık ediyoruz.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun güncel verilerine göre, 1935 yılında %3.9 olan yaşlı oranı 2020 yılı itibarıyla %9.5'e ulaşmış durumda (TÜİK, 2021). Yapılan sınıflandırmada yaşlı nüfus oranı %7-10 arasında olan toplumlar, "yaşlı toplum"; %10'dan fazla olanlar ise, "çok yaşlı toplum" olarak kabul edilir. Sanılanın aksine, Türkiye yaşlı bir toplumdur. 2025 yılında Türkiye'nin %11'lik yaşlı oranıyla çok yaşlı toplum kategorisine girmesi bekleniyor.

Peki, bu büyük dönüşüme hazır mıyız? Yaşlılarımıza SGK garantisini sağlamak ve hayatlarını minimumda sürdürmelerine imkân tanıyan düzenlemeler yapmak dışında yaş almanın süreçlerine ve ihtiyaçlarına gerçek anlamda vakıf olduğumuzu söylemek zor. O da istihdamda sigortalı olabilmisse. Kırsaldaki yaşlılığın sorunları kentten çok daha farklı ve ağır. Pandemi süreci de bu alandaki boşluğu açığa çıkardı.

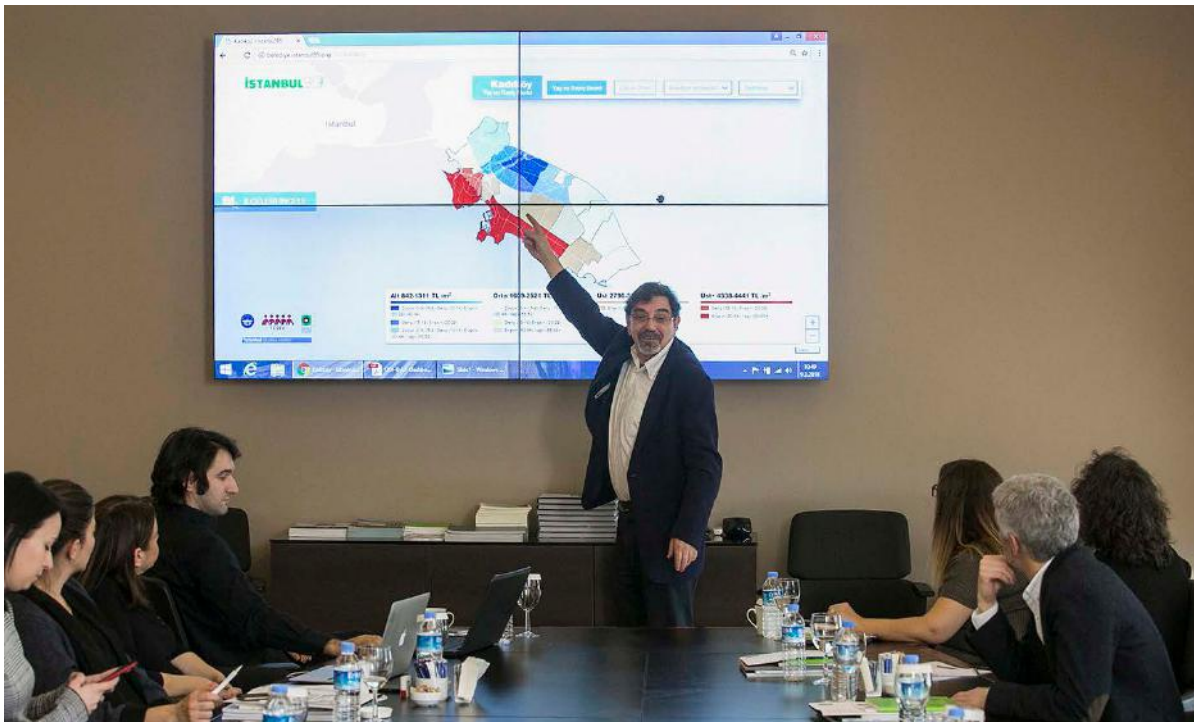
Genç nüfusun kentlere göçü ya yaşlılarımızı köylerinde sahipsiz bıraktı ya da kentlerde parçalanmış ailelerde yalnız hissetmelerine neden oldu.

Türkiye'deki yaşlı nüfusun büyük bir kısmının gelecekte ağırlıklı olarak kentlerde ve özellikle büyük kentlerde yaşayacağı öngörülmektedir. Yaşlılık döneminde güvenli bir çevrede aktif yaşayabilme, başarılı yaşlılık için önemli.

Kentlerde yaşayan yaşlıların aktif olabilmelerine yönelik hizmetlerin ve en yakın kamu desteğinin yerel yönetim hizmetlerinden geldiğini biliyoruz. Onların sosyalleşmesinin ve aktif yaş almasının zeminin hazırlanması kuşkusuz çok önemli ve değerli. Ancak yeterli olmadığını biliyor, görüyoruz. Yaşlılığın tek tip, homojen bir süreç olarak ele alınamayacağını, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ayrımları kadar yaş almanın kendi süreçlerinin de değişen ihtiyaçları olduğunu her geçen gün daha iyi görüyoruz.

Sosyal devletin ve sosyal belediyeçiliğin gereği olarak bu alandaki kapsamlı ihtiyaçları tespit etmek, belirlemek ve projeleri hayata geçirmek en büyük sorumluluğumuz.

CHP'li belediyeler, çocuk ve kadın dostu kentler kadar yaşlı uyumlu kentler yaratmak gerektiğinin de bilincinde. Sivil toplumun ve ilgili toplumsal kesimlerin katılımını sağlayarak ilerlemek kritik faktör. Sosyal belediyeçiliğin gereklerini yerine getirme bilinciyle ve sorumluluğuyla çalışmaya devam edeceğiz. CHP, hayatlarının olgunluk döneminde olan vatandaşlarımızın aktif olabilecekleri, güvende hissedebilecekleri ve topluma katkı yapmaya devam edecekleri kentleri tasarlamaya, bunun için çalışmaya devam ediyor. Her geçen gün bu anlayışın geleceğe taşınacak değerli örneklerini görüyoruz.

“HIZLA YAŞLANIYORUZ VE HİÇBİR ŞEKİLDE HAZIR DEĞİLİZ”

Türkiye’de yaşlılık politikalarını değerlendirdiğimizde geçmişten bugüne nasıl bir tablo görüyorsunuz? Siz sahadan da uzun yıllardır veri topluyorsunuz. Türkiye’nin demografik değişiminde beklentileri ve yaşam biçimlerindeki değişimi nasıl yorumluyorsunuz?

SİBEL KALAYCIOĞLU: 1991 yılından emekli olduğum 2019 yılına kadar öğrencilerime sürekli saha dersi verdim. 1990’larda bu araştırma dersine başlarken öğrenciler sahaya gitsin, sahayı yaşasın, hissetsin, duysun, öğrensin istedim. Sosyoloji öyle kitaplardan öğrenilecek bir konu değil diye başlamıştım. Bu anlamda çalışmalarımıza başladığımızda gecekondular her yerdeydi. Ankara’nın her sene başka bir gecekondu mahallesine gittik. Göç, göçte kadın, aile ilişkilerindeki değişim, gençlik, dini farklılaşmalar, dini inançlar araştırmaları derken 2000’lere geldiğimizde elimizde çok iyi bir birikim olmuştu. Bu birikimin içinde en önemli konulardan biri de yaşlılık olarak ortaya çıktı. Özellikle kırdan kente göçen ailelerin yaşlılarında dikkat çeken bulgular çıktı ortaya. Bunlardan bir tanesi -şu anda durum tersine döndü- şuydu: Yaşlılar kırla kent arasındaki ilişkiyi sağlıyordu. Yaşlılar kentte yaşayana hem maddi hem manevi anlamda destek oluyordu. Yani kentteki kırdan destek alarak -zahiresini, bulgurunu, buğdayını oradan getirerek- kentte yaşayabiliyordu. Değerler, kültür, herkesin referansı köy ve köydeki yaşlı gruptu. Kentteki yaşlı grubu üzerine ilk yaşlılık makalemiz - Helga Hoca’yla beraber- 2002’deydi ve bu karşılıklı dayanışma konusu hakkındaydı. Yaşlıdan gence, gençten yaşlıya hem maddi hem manevi karşılıklı bir dayanışma var. Bu anlamda yaşlılar hasta oldukları zaman kente geliyor, kentte bütün bakımları yapıyor ve geri gidiyorlar. Böyle bir karşılıklı dayanışma var. 2005’lerden sonra bu durum değişmeye başladı. Kırsalda insan kalmamaya başladı, gençlerin hepsi kente taşınmak istedi, özellikle kadınlar. 350 hanelik köyde 5-10 hane kaldı, köyler boşaldı. Çoğu bu tarafa geldi. Hâlâ orayı terk etmeyen yaşlılar var, ama çok az artık. Hemen hemen herkes kente taşındı. Buradaki motivasyonda sağlık oldukça önemli bir yer tutuyor. Sağlık bakımına köyden gitmek zor. Bir de tabii yaşlının çocuk bakımı konusunda katkısı vardı. 2005’ten sonra kırdan gelen destek de kalmadı, kırla ilişki kentten onlara destek olarak döndü.

Bu anlamda bir kırsal yaşlılık bir de kentteki yaşlılık meselesi var. Yaşlılık çalışmaları 2003’te TÜBA, yaşlılık üzerine bir çağrı yaptı, biz ona katıldık. Başlığı, “Yaşam Biçimi Aranjmanları”ydı. Araştırmayı Ankara’da 400 civarında aileyle yaptık, Gölbaşı’nda da kırsal kesim çalıştık. Resmi tam görebilmek için huzurevlerine gittik. Yaşam Biçimi Aranjmanı, “Yaşlılar nasıl yaşıyorlar?” sorusunu kapsıyordu. O zamana göre, yaklaşık yüzde altmışı karı-koca beraber yaşıyorlardı, gençler de gelip, giderek yardım ediyorlardı. O zamanlar böyle bir bakıcı desteği yoktu, karı-koca beraber gençlerin desteğiyle yaşıyordu. Bir kısmı çocuğuyla yaşıyordu, bir kısmı çocuklarıyla yaşayan yaşlı kadındı, bir kısmı da çocuklarıyla yaşayan yaşlı erkekti. Hacettepe Nüfus Etütleri’nin de böyle bir istatistik çalışması olmuştu. Neredeyse 40-50 çeşit yaşam biçimi aranjmanı çıkmıştı. Yani “kim kiminle yaşıyor” başlıklı aranjmanlar.

Mesela iki yaşlı kardeş, iki yaşlı kuzen bir arada yaşıyor gibi. Bizim yaptığımız ilk çalışma buydu. Ama yaşlılık çalışmaları dersiniz, yaşlılığa daha çok bir nüfus kategorisi olarak bakıldı. Hacettepe Nüfus Etütleri’nin nüfus ve sağlık araştırması içinde yaşlılığa ilişkin sorular sorularak başlandı. Konuya daha çok bir nüfus kategorisi olarak azalıyor mu, eksiliyor mu diye bakıldı. Bir nüfus kategorisi olarak istatistiksel baktığımız çalışmalarda o zamandan bu yana hep söylediğimiz şey, “Türkiye’de yaşlılık çok hızlı artıyor,” oldu.

Yani hızlı yaşılanıyor. Şu anda yaşlı nüfus yüzde 9 civarında ama süreç çok hızlı geliyor. 10-20 sene sonra birdenbire yaşlı nüfus olacak. Bu nüfus blok hâlinde yaşlılığa geçecek. Bunu o zamandan beri söylüyoruz. 2005’ten bu yana Hacettepe de her nüfus ve sağlık araştırmasında bunu sürekli söyler, biz de söyleriz. Fakat kamu otoritesinin bu durumu algıladığını söyleyemem. Bu bir risk aslında. Çünkü büyük bir kesim zaman içinde yaşlı bir kesim olacak. Toplum bir anda yaşlı bir toplum olacak ve buna hazırlıklı olduğumuzu hiç düşünmüyorum.

2003’teki çalışmalarımızı yaptıktan sonra ben elimi hiç çekmedim. Toplantılara da katıldım. Türkiye’de yaşlılığı kim var çalışın? Akdeniz’de Özgür Bey ve İsmail Tufan başlattı. İsmail Tufan’ın Akdeniz Üniversitesi gerontoloji bölümünde başlattığı gelenek sürüyor. Bir tarafta o var. Bir tarafta Hacettepe’de çalışan bir-iki arkadaş var. Onlar sosyoloji bölümünde sahacı. Yaşlı kadın, yoksul kadın çalışması yapıyorlar.

Röportaj

“Prof. Dr. SİBEL KALAYCIOĞLU”

ODTÜ Sosyoloji Bölümü
Öğretim Üyesi

Prof. Dr. SİBEL KALAYCIOĞLU

Yaklaşık 35 senedir sosyolojik ve disiplinlerarası araştırmalar yapmaktadır. 1990 yılından beri ulusal (TÜBİTAK, DPT) ve uluslararası (UNDP, AB, UNFPA, Dünya Bankası gibi) projelerde proje yürütücüsü, koordinatör ve araştırmacı olarak görev aldı. Son dönemlerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve İŞKUR, Kalkınma Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülen eğitim ve bilgilendirme seminerlerine, konferanslara, araştırmalara davetli konuşmacı ve araştırmacı olarak katıldı. Kalkınma Ajansları için sosyal politika ve sosyal kalkınma konusuna ilişkin bazı çalışmalarda bulundu. 2013 yılında UNDP-Türkiye tarafından yürütülen “2015 Sonrası Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi-Türkiye Raporu” nun başkanlığını yaptı. Önemli çalışmalarından birisi ise, 2010-2011 yılında AB Hibe Programları ve İŞKUR tarafından desteklenen “Kadın İstihdamını Artırma” projesidir. Yoksulluk, yaşlılık, kadın emeğinin işgücüne katılımı, değişen iş ve işçilik, sosyal politika ve kalkınma gibi konularda yurtiçi ve yurtdışı birçok yayını vardır. Toplumsal sınıflar, toplumsal hareketlilik, sosyo-ekonomik statü grupları, çalışma yaşamı sosyolojisi ve kadın işgücü, siyaset sosyolojisi ve yurttaşlık çalışmaları, sosyal ve sürdürülebilir kalkınma, sosyal politika ve refah parametreleri, yoksulluk, yaşlılık, depresyon ve sosyal riskler, sosyal kırılmalıklar ilgi alanlarıdır.

Diğer bir grup, onlar da yaşlılık dergisi çıkaran Velinittin Kalıncara, hatta şimdi yaşlılık sempozyumu yapılacak bu aralar, eskiden beri bu konuyu çalışıyor. Hem dergi çıkardı hem de sürekli devam eden yaşlılık konferansları yapıyor. 2010'lardan sonra Ankara Üniversitesi'nden Emine Özmete'nin kurduğu Yaşlı Araştırma Merkezi var. Bir elin parmaklarını geçmeyen sayıda yaşlılık çalışması var. O kadar az ki. Çok daha derinden esas dinamikleri araştıran sosyolojik çalışmalar yapılmıyor. Kamu otoriteleri de riskin farkında değil.

Öte yandan, zaman zaman medya ilgileniyor. Ama sansasyonel olarak. Huzurevlerinde şiddete uğrayan yaşlılar gibi haberlerle. Tamam, peki ne yapalım? Avrupa Birliği'nin İtalya'da bir komisyonu var: Bilgi, birikim, beceri eğitimi komisyonu. 2008-2009 yıllarında Türkiye'de yaşlı bakımı konusunda bir bilgi beceri eğitimi yapılabilir mi diyerek ODTÜ'de onlarla iki kez çalıştay yaptık. Sonuçta kimler çalışıyor? En çok doktorlar çalışıyor. Tıp üzerinden çalışıyor. Yani yaşlılık Türkiye'de tıp konusu olarak çalışılıyor. Bu sebeple en çok doktorlar ve halk sağlığıcıları geldi. Yaşlılık üzerine ve yaşlılık nasıl bir sorun yaratır, bu sorunları özellikle de bakım meselesini nasıl hallederiz hakkında tartıştık. Halk sağlığıcıları yaşlılığa ilişkin evde bakım sürecinin olmaması gerektiğini desteklediler, daha profesyonel olan kurum bakımını önerdiler. Ama medya tam tersini öne sürerek "Sosyetikler huzurevine verir, hâlbuki biz Anadolu insanları yaşlımıza bakarız, saygı gösteririz," dedi.

Yaşlılıkla ilgili yerleşik bir zihniyet söz konusu. Onu söylemeye çalışıyorum aslında. 2003 yılındaki çalışmamızda hiç böyle bir sonuç çıkmamıştı. Biz orada hem yaşlılara hem yakınlarına hem de kurum görevlilerine hem belediyedekilere hem de sosyal hizmet uzmanlarına sormuştuk. Yaşlıların kendileri şöyle diyor: "Ben çocuğuma hiçbir şekilde yük olmak istemem, bir gün yatak öbür gün toprak, aman aman. Allah bana uzun yaşlılık göstermesin." Ne yazık ki, yaşlı kendini külfet olarak görüyor. Bunun bir zemini var yani.

Benim yine değiştiğim bir konu daha var, "Zıt İşler" diye bir sunumum vardı; kendi işini mi yapsın yaşlısına mı baksın? Ben de yaşadım. Bir zamanlar hafta sonları annemle ilgilenmem gerekirken okulda doktora öğrencilerime cumartesi randevu veriyordum. Başka zamanım yoktu. Cumartesi oraya mı gitsem, anneme mi gitsem diye kararsızlık yaşıyordum. Başka insanlar için de aynı durum söz konusu. Kendi evine, çocuğuna mı baksın yoksa gidip yaşlısıyla mı ilgilenir? Bu anlamda yaşlı yakınlarının bu yükümlülüklerin altında ezilme durumu var.

Diğer yandan, yaşlılarla ilgili önyargılar var. Kurum görevlileri, belediye otobüsü şoförü, sosyal hizmet uzmanı, belediyede temizlik ya da alışveriş için yaşlılara hizmet verenler için yaşlılar nankördür, hiçbir şekilde hiçbir şeye minnettarlık duymazlar, suistimal yanlısıdır. Çoğunluk böyle düşünüyor. "Biz yaşlımızı severiz, kuruma vermeyiz, evde bakalım," diyor, ama yaşlı ayrımcılığı yapıyor. Bunun farkında mıyız acaba? Yaşlı ayrımcılığıyla ilgili çalışmalar da yapılıyor. En azından bir farkındalık var, doğru. Ama pratikte büyük bir yaşlı ayrımcılığı söz konusu. Bu ayrımcılığı hem kurumlar hem yaşlı yakınları yapıyor.

Yaşlılar da bu durumu benimsemiş, kimseye yük olmamak bakımından kendilerine otosansür uyguluyorlar.

Tıp da, bilim de evdeki bakımı değil, yaşlıların yaşam kalitesini yükseltebilecek kurumsal bakımı savunuyor. Ben huzurevleriyle de görüştim. Özellikle özel huzurevleriyle. Onların da dertleri çok büyük. Büyük bir toplantı yaptık. Aslında huzurevi büyük bir sorumluluk. Bir de bu insanlar yaşlı, engelli, bakıma muhtaç, dimağları tam çalışmıyor. O anlamda çocuktan daha kötü durumdadılar.

Tam bir bağımlı nüfus. Bu nüfusa her açıdan büyük bir hizmet verilmesi lazım. Ama hizmetler pahalı. O kadar kolay değil. Kaldıkları yerin rahat, ferah ve temiz olması lazım. Bahçeye çıkabilmeliler. Binanın içi banyo yapmalarına, yürümelerine, kaza geçirmeden yatıp kalkmalarına uygun olmalı. Bu açıdan bakarsanız, huzurevlerinin hiçbiri tam olarak bu standartlarda değil. Ama onlar da diyor ki, "Biz kamu hizmeti yapıyoruz, ama devlet bizden dünya kadar vergi alıyor. Devletin yaşlı politikası varsa bizi desteklemesi lazım. Biz muazzam bir görev yapıyoruz. Hatta biz bunu çoğu zaman kâr için yapmıyoruz." Onların temel tartışmaları da bu. Kısım de haklılar. Bu hizmet, işletme anlayışıyla verilecek bir hizmet değil. Ama dediğim gibi, kamu henüz bunun tam farkında değil. "Huzurevlerini kapatalım, eve alalım," demek şu anda bile mümkün değil. Evdeki insanlar artık yaşlısına bakamaz, evler küçüldü, şartlar uygun değil, çocuklar oda istiyor. Yaşlıyla aynı odada yatan çocuk problemlili oluyor. Bir sürü sorun var. Bu anlamda artık aileler için evde bakım çok zor. Dolayısıyla kurumsal bakımın desteklenmesi, iyileştirilmesi, profesyonel hale getirilmesi ve devletin sübvansiyon vermesi lazım. Ama burada değiliz henüz.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Engelli ve Yaşlı Genel Müdürlüğü var. Özellikle bakımla ilgili çeşit çeşit projeler yapıyorlar. Belediyelerle çalışıyorlar. Engelli ve yaşlıyı aynı yere koyuyorlar. Hâlbuki yaşlılık hayatın gerçeği ve engellilik/hastalık olarak algılanmaması gerekiyor. Yaşlının var olma hakkı var. Devletin bu konuda destek sağlayacak bir yerde olması lazım. Benim Türkiye'de çalışmalarımın edindiğim bulgularla yaşlılığın durumu bu.

Hızla yaşlanıyoruz ve hiçbir şekilde hazır değiliz. Yaşlının kimliğini, varlığını kabul etmek, yaşam kalitesini yükseltmek ve güçlendirmek bu anlamda önemli bir adım olur. Yaşlının kendi başına, kimseye bağımlı olmadan yaşayabilmesi, saygıdeğer bir kimlik olarak algılanması önemli. Yaşlıya yönelik ikiyüzlü bir yaklaşımımız var. Yaşlının kimlik olarak var olabilmesi, ayaklarının üzerinde bağımsız durabilmesi ve yaşamını devam ettirebilmesi için güçlendirilmesi gerekiyor. Bunun için de tabii ki kamusal desteğe ihtiyacı var.

Kentteki yaşlıyla kırdaki yaşlının ihtiyaçları da farklı farklı. Ama kentteki yaşlının barınma ihtiyacı çok büyük. O barınma içinde de bağımsız yaşayabilmesi lazım. Bunun için bakım veya her türlü desteğe ihtiyacı var. Bakım desteği çok önemli bir konu. Bakım deyince de yemek veren birisinden bahsetmiyorum. Her yaşta ve her kademedeki yaşlının fiziksel ihtiyacına göre bakıma ve desteğe ihtiyacı olabilir. Bu konu Türkiye'de aileye ya da yabancı bakıcılara terk edilmiş durumda. Devletin bu konuda en ufak bir katkısı yok. Engelli ve yaşlı bakım parası veriyor. Onunla ilgili de araştırma yaptık, verilen para ailede ortalığı birbirine katıyor. Bakım işi neresinden tutulursa elde kalan bir konu. Bakıcı maliyeti de yüksek. Ücretleri kaç aile karşılayabilir. Ankara'da Dünya Bankası için temsili bir bakım anketi yaptık. Herkes diyor ki: "Evet, bakım hizmetine ihtiyacımız var." "Peki, kaç para verebilirsin?" "Bin lira." Bundan üç sene önce yaptık bu anketi. Bin liraya kim gelir? Onların bin dediği dönem bile biz annemiz için 2.500 lira veriyorduk. En kötü 500 dolardan başlıyor, 800 dolara kadar gidiyor, hele ki İstanbul'da. Bakım sektörü çok önemli. Bakın benim eşim Alzheimer. Alzheimer'la ilgili Türkiye'de en ufak bir destek yok. Parkinson yaşlıları için de aynı durum söz konusu. Kamusal destek şart.

Belediyelere gelirse, insanlar kamunun yapamadığını belediyelerden bekliyor, malum sosyal belediyecilik. Hele hele kentlerde. Bakım konusu belediyelerin öncelikli konusu. Her belediyede yaşlılıkla alakalı bir birim olması lazım. Bu konuyu hakkında ciddi düşünmeleri gerekiyor. Yaşlının refahını ve yaşam kalitesini artıracak ne yapılabilir? Bir tanesi, bakım işi.

İkincisi, barınma. Yerinde bakım, yerinde dönüşüm. Biz şu an kentsel dönüşüm çalışıyoruz. İstanbul'da depreme endekli, deprem sonrası kentsel dönüşüm olgusunu çalışıyoruz. Kentsel dönüşüm için meclis komisyonunda bir sunum yaptım. İzmir'deki Rıza Bey Apartmanı'nı örnek gösteriyorlar. Bir evden çıkıp gidin demek kolay değil. Onun için yerinde dönüşüm gerekli ve önemli. Orada akrabaları, komşuları var. O ilişkileri kesmek istemiyor belki. Hele yaşlılar için yerinde dönüşüm çok önemli, belediyenin bunu çok ciddiye alması lazım.

İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü çok güzel bir TÜBİTAK çalışması yaptı: "Kentsel Dönüşüm ve Yaşlılar." O projede kentsel dönüşümde yaşlıların nasıl bir sorun yaşadığını çok güzel anlattılar, yayın da çıktı galiba, ona bakmanızı öneririm, her belediyenin ona bakması lazım.

Kentsel dönüşüm yapan bütün belediyelerin bu çalışmaya bakıp yaşlı konusunu özel bir konu olarak ele alması gerekiyor. Genç, her yerde yaşar. Gider kira desteği alır, tekrar geri gelir. Ama yaşlı için öyle bir şey mümkün değil. Yaşlının sosyal ağlarından koparılıp da başka bir yere gitmesi zor, zaten o ağlarla yaşıyor, devletten destek almıyor.

Bir de yoksul yaşlı, yoksul kadın yaşlı. Bunu da çalıştık. Kadınlar biraz daha uzun yaşıyor, kendine ait geliri yok, eğitimi yüksek değil. Bu nedenle yaşlılıkta kadınlar daha fazla yoksulluk yaşıyor. Çocukları da uzaktaysa, yoksul kadınlar komşuların desteğiyle yaşıyor. Ankara'da yaptığımız temsili bir örneklemde 3.500 kişiyi taradık, 250'si yoksul yaşlıydı. Bu, büyük bir oran. Belediyelerin bunları saptaması ve yoksul yaşlı kadın faktörüne ciddiyetle eğilmesi lazım.

Yaşlılara, onları kendi ortamından ve sosyal ilişkilerinden koparmadan, refahını yükselterek gerçek saygıyı gösterebiliriz. İngiltere'de görmüştüm. Yaşlılarını otobüslere bindirip turlara çıkarıyorlar. Tabii çok hasta yaşlıları değil, ama 60-70 yaş arası için çok güzel bir durum. Cüzi bir ücret alınabilir. Yaşlılar arasında bir ilişki olur, sosyal izolasyondan kurtulmuş olurlar.

Yalnız kalan yaşlı sorunumuz da giderek büyüyor. Kabul etmiyorlar, ama bizde de kültür değişiyor. Aileler her dakika yaşlısıyla beraber yaşayamıyor. Onun için bu izolasyon da artıyor.

O yüzden belediyelerin hem barınma hem eğlence hem sağlık hem sosyal destekler anlamında yapabileceği çok şey var. Alışveriş desteğinin ötesinde geliştirilmesi gereken bir konu bu.

“YAŞLILIK POLİTİKALARI YAŞLILIĞIN AŞAMALARINI DİKKATE ALMALI”

Türkiye, hızla yaşlanan bir toplum olarak nitelendiriliyor artık. Öncelikle bunun ne anlama geldiğini sormak isterim. Bunun sonuçlarına hazır mıyız?

DİDEM DANIŞ: Evet, Türkiye toplumu olarak genç bir nüfus olmakla övünüyorduk, ancak şu anda hızlı bir şekilde yaşlanıyoruz. Burada ilk dikkat edilmesi gereken nokta, yaşlanmanın hızı. Tüm dünyada yaşlı nüfus oranı artıyor. Türkiye’yi farklı kılan şey, bunun daha hızlı olması. Yaşlanma hızının yarattığı temel sorun da kurumların sürece aynı hızla adapte olamaması. Mesela aile kurumu, bakım gereken yaşlı nüfusun artmasıyla bu işi nasıl üstlenecek? Eskiden bir çalışan emekli olduktan sonra 13-14 yıl yaşarken şu anda 20+ yıl yaşıyor, bu da daha fazla yıl emekli maaşı ödenecek demek. Dolayısıyla sosyal sigortalar sistemi üzerinde başka bir tür maliyet olacağı anlamına geliyor. Bunların hepsi kendi başına sorun değil, nüfusun hızlı yaşlanmasını nasıl yönettiğimiz bizi sorunlarla karşı karşıya bırakıyor.

Nüfusun yaşlanmasının iki sebebi var. Biri, doğurganlığın düşmeye devam etmesi. Türkiye’de doğurganlık oranı (kadın başına düşen çocuk sayısı) ikinin altına düşmüş durumda. Diğer sebebi de ortalama ömür süresinin uzaması. Bu bir yandan hepimizi mutlu eden, Türkiye’nin kalkınma seviyesini gösteren endikatörlerden bir tanesi. Ancak bu ikisi bir araya geldiği zaman yaşlı nüfus oranının giderek arttığını görüyoruz.

Bu demografik dönüşümle eşzamanlı olarak sosyal hayatta da bazı değişimler var. Bunlardan biri, ailenin dönüşümü. Her ne kadar şu anda muhafazakârlığın kilit noktası aile olsa da, bu ideolojinin dayandığı aile de dönüşüyor. Nasıl dönüşüyor? Bir kere kendini muhafazakârlıkla tanımlayan, Anadolu’da küçük kentlerde veya kırsalda yaşayan ailelerde bile çocuk sayısının azaldığını görüyoruz. Büyük kentlerde yaşayan köy kökenli göçmenlerde kadınların çalışma hayatına girdiğini görüyoruz. Kentleşmenin ve tüketim toplumunun yaygınlaşmasıyla beraber değerler sisteminin değiştiğini görüyoruz. Yani aile hem kültürel ve değerler manzumesi açısından hem de sosyal ve ekonomik özellikleri açısından dönüşüyor. Bu hızlı değişimde ortaya bir türbülans çıkıyor.

Yaşlanmayla ilgili bir başka vurgulamak istediğim konu da yaşlanma oranının ve hızının Türkiye genelinde eşit bir şekilde dağılmadığı. Bazı yerlerde çok daha yoğun demografik yaşlanma gözölüyor. Bunun ana mekânı, kırsal. Ben geçtiğimiz sene Kastamonu ve Sinop’ta araştırma yaptım. Türkiye’de ortalama yaşlı nüfus oranı %9.5 ama Sinop’ta %18.8, Kastamonu’da %17.66. Bu oranlar il geneli için. Cide, Araç, Durağan gibi bazı ilçelere baktığımızda 65+ nüfus oranının %25’in üstüne çıktığını; Dikmen, Erfelek, Saraydüzü gibi ilçelerde %30’un üstüne çıktığını görüyoruz. Bu ilçelerin özellikle köylerinde neredeyse sadece yaşlıların kaldığını biliyoruz. Yani karşımızda kırsalda yoğunlaşmış bir yaşlanma var. Bunun sebebi aşikâr, göç. Artık bizim kırsalımız, tarımsal faaliyetlerimiz nüfusu beslemediği ve yeterli ekonomik imkânı sunmadığı için genç insanlar, çalışma yaşındakiler kentlere göç ediyor. Ama ailelerin büyükleri köylerde kalıyor. O köylerin giderek az haneli olduğunu ve kalanların da yaşlılardan oluştuğunu, bir tür huzurevi köylerine dönüştüğünü görüyoruz. Bu tabii ki yaşlı nüfusa hizmet götürecek kesim açısından da zorluk yaratıyor. Çünkü çok dağınık bir nüfus. Kastamonu’nun ve Sinop’un köylerine gittim. Oralara sağlık hizmeti ulaştırmak çok zor; dağınık, az ve seyrek bir yerleşim var. Dolayısıyla devlet tarafından hizmet götürmek çok zor. Bakım işini bizim geleneksel yapımızda olduğu gibi aile üstleniyor. Fakat ailenin genç fertleri de kilometrelerce uzakta. Göç ettikleri İstanbul’da veya Ankara’da yaşarken yakından takibini yapamaz oluyorlar. Ailenin mekânsal olarak ayrılması, yaşlı bakımını aileye bırakmayı da zorlaştırıyor.

Şu aralar devletlerin -hele ki bizim gibi muhafazakâr ve neoliberal çizgideki devletlerin- çok sevdiği şeylerden bir tanesi, bakım işini ailenin sürdürmesi ve süreç için ailenin desteklenmesi. Bizim devletimiz de yaşlı bakım aylığı gibi bir aylıkla kendi evinde yaşlısına bakanlara maddi bir destek sunuyor. Yani aile odaklı bakımı devlet mekanizmalarıyla desteklemiş oluyor. Hatta o yüzden yerinde yaşlanma konusunu da destekliyor.

Yerinde yaşlanma, yani yaşlıların huzurevine gitmeden ya da olabildiğince geç gitmelerini sağlayarak yaşlılık dönemlerini alıştıkları ortamda yaşamaları anlamına geliyor. Bu konu yerel yönetimlere çok önemli bir rol tanımlıyor. Yerinde yaşlanma olacaksa, o yereli yöneten birimlerin yerinde yaşlanmakta olan nüfusa ihtiyaç duyduğu hizmetleri götürmesi gerekiyor.

Peki, götürüyor mu? Çoğu belediyenin ilgisiz olduğunu söyleyeyim. Kasım 2020’de yaşlanmayla ilgili araştırma için Kastamonu ve Sinop’a gittim. Buralarda hem il merkezinde hem ilçelerde hem de köylerde görüşmeler yaptım. Bu iki ili, Türkiye ortalamasında yaşlı nüfus oranı açısından (%17 ve %18) en yüksek iki il olduğu için seçmiştim. Bu illerde şu ilginçti. Kastamonu biliyorsunuz AKP’li bir belediyeyle yönetiliyor. Sinop ise, CHP’li bir belediyeyle yönetiliyor. İl geneli için %17 yaşlı nüfus oranı olsa da, bu nüfus iki ilde de daha çok kırsalda. İl merkezinde yaşlı nüfus oranı oldukça düşük. Kastamonu’da %10.10, Sinop’ta %13.49. Buna rağmen Kastamonu il merkezine hizmet veren belediye, yaşlı bakım hizmetleri müdürlüğü kurmuş ve bu birimde çok değerli bir hizmet sunuyor. Tek başına yaşayan veya karı-koca olarak yaşayan ama çocukları yakınlarında olmayan Kastamonu ilinin merkezindeki yaşlıların evlerine düzenli destek götürüyorlar. Haftada bir veya on günde bir eve temizlik hizmeti, evde kırık dökük bir şey varsa onlarla ilgilenilmesi, yaşlı kişiler dışarı çıkamıyorsa alışverişlerinin yapılması gibi hizmetler düzenli veriliyor. Ne kadar değerli bir destek değil mi? Bu ailelere baktığımızda hemen hepsinin çocuklarının Kastamonu ilinin dışında, çoğunlukla İstanbul’da çalıştıklarını görüyoruz. Dolayısıyla belediye bu hizmeti sunarken sadece o yaşlıyı değil, onun çocuğunu da memnun edecek bir hizmet sunmuş oluyor. O yaşlıyı ve yaşlı karı-kocayı sürekli takip ediyor.

Sinop’a da gittim, Sinop’taki belediye yetkilileriyle konuştuğum zaman aldığım cevap: “Bizim burada yaşlıların bir ihtiyacı yok, bizim belediyede özel olarak sunduğumuz bir hizmet yok, çünkü yaşlımızın bir ihtiyacı yok. Bizim yaşlılarımız bütün işlerini kendileri görüyorlar ya da çocukları yapıyor.” Yani sanki bir yaşlının belediye desteğine ihtiyaç duyması aşağı görülen bir durummuş, muhtaç bir durummuş gibi. Oysa belediyenin hizmet götürmesi gereken ve önümüzdeki dönemde de sayısı artarak önem kazanacak gruplardan biri yaşlılar. Ama Sinop’ta sosyal demokrat olması beklenen belediyede maalesef böyle bir ilgi olmadığını gördük. Gene Kastamonu’nun Taşköprü ilçesinde belediyenin aşevi hizmeti var, yemekler yapılıyor, küçük bir araçla ihtiyaç sahibi evlere dağıtılıyor. Bu aslında sadece yaşlılara yönelik hizmet değil, ama bu hizmetten faydalananların çok büyük bir kesimi tek başına yaşayan yaşlılar. Böylece evinde yemek pişiremeyen, fiziksel kapasitesi artık buna yetmeyen yaşlı kişiler de belediyenin aşevi hizmetinden faydalaniyor.

Röportaj

“Doç. Dr. DİDEM DANIŞ”

Galatasaray Üniversitesi
Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. DİDEM DANIŞ

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde öğretim üyesidir. Doktorasını 2008 yılında Fransa’da EHESS’te (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales) tamamladı. Siyaset bilimi ve sosyoloji lisans derecelerini Boğaziçi Üniversitesi’nden, sosyoloji yüksek lisans derecesini ODTÜ’den aldı. Fransa’da çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyesi olarak ders verdi. Başlıca araştırma konuları olan göç, şehir sosyolojisi ve sosyal demografi alanında çeşitli makaleler yayımladı ve iki kitap derledi. GAR-Göç Araştırmaları Derneği’nin kurucu başkanıdır.

Her ne kadar Anadolu'da göç nedeniyle yaşlı nüfus artsa da galiba yaşlıların bakımıyla ilgili konular İstanbul ve Ankara gibi metropollerde giderek daha büyük bir sorun hâline geliyor. TÜİK verilerine göre, her dört haneden birinde yaşlı var. Dolayısıyla hem yaşlının bakımı hem de ona bakanların rehabilite olması çok önemli gibi görünüyor. Demografik dönüşümün büyükşehirlerde ortaya çıkardığı yaşlılık sorunu sizin araştırmalarınızda nasıl görünüyor? Yani ne tür ihtiyaçlar var? Yaşlıların beklentileri neler? Aktif yaşlanmayla ilgili süreçlere yerel yönetimler ne kadar hâkim?

DİDEM DANIŞ: Burada metropol ve küçük kent farkından ziyade yaşlanmanın aşamalarından bahsetmek gerekiyor. Literatürde üçüncü yaş ve dördüncü yaş diye bir ayrım tanımlanıyor. Yani 65 yaş üstüne sadece yaşlı deyip geçmemek lazım, onun içindeki farklılıkları da dikkate almalıyız. Üçüncü yaş nedir? 65 olduktan hemen sonraki yıllar yaşlıların kendi fiziksel faaliyetlerini yürütebildikleri, kısacası bakıma muhtaç olmadıkları yaş. Dördüncü yaş, fiziksel ve bazen de zihinsel/ruhsal olarak kişinin başkalarının desteğine bağımlı hâle geldiği dönem. Halk arasında "elden ayaktan düşmek" dediğimiz dönem. Dördüncü yaşın başlangıcı kişiden kişiye değişebilir, bazıları 67'de bazıları 87'de başlayabilir. Bugün tıptaki gelişmeler sayesinde ortalama yaşam süresi uzadıkça dördüncü yaş içerisinde kalınan dönem de uzuyor. Tıptaki ve sağlık alanındaki gelişmeler kişinin ölümünü de geciktiriyor, yatağa bağımlı olunan durumlarda bile çok uzun yıllar hayatta kalınıyor. İşte, bakım konusu da burada düğümleniyor. Kastamonu'da Sağlık ve Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın yetkilileriyle de görüştüm. Kastamonu gibi muhafazakâr değerlerin ve aile mefhumunun çok önemli olduğu yerde bile yaşlılarla ilgili en büyük talep, huzurevi diyorlar. Huzurevi bazılarının dediği gibi yaşlıyı attığın bir yer değil. Yaşlılığın artık öyle bir noktası geliyor ki, aile fertleri bakımı üstlenemez oluyor. Huzurevlerinde kalanların %70'lerin üzerindeki bir kesiminin de tam bağımlı nüfus olduğu söyleniyor.

Uzun zamandır aile ve toplumsal cinsiyet rolleri değişiyor. Özellikle de ekonomik koşullardan dolayı karı-kocanın çalıştığı, kadının ev dışında ücretli işte çalışmasından dolayı yaşlısına bakabilecek ekstra mesaisi olmadığı durumlarda huzurevi ihtiyacı büyüyor. Bu açıdan metropol veya küçük kentler arasında bir ayrım yok aslında. Resmin bütününde, yaşanan değişimden dolayı ortaya çıkan bir ihtiyaç bakımevleri. Muhafazakâr hükümetler burada kolayca kaçıyor, "Bizim insanımız ailesine düşkündür," diyorlar.

Mesela Bağcılar'da yaşayan, karı-koca çalışmak zorunda olan, iki tane çocuğu bulunan bir aile nasıl olacak da Kastamonu Taşköprü'deki yaşlısına bakabilecek? Bunun maddi koşulları ve imkânı yok. Evet, kuşaklararası dayanışma önemli ama yaşlı tam olarak bağımlı olduğu dördüncü yaşa girdiğinde yaşlıların bakımında aile dışında bir destek mekanizmasına ihtiyaç var.

Devletin sunduğu huzurevleri aslında bu açıdan önemli ve önümüzdeki dönemde sayılarının artması gerekecek. Gelir düzeyi yüksek aileler yaşlı bakımında belki özel kurumlardan destek alacak, ama toplumun geniş kesimleri için yaşlı bakımında kamusal destek çok önemli.

Hepimiz biliyoruz ki, yaşlılar yerinde yaşlanmak istiyor. Oturduğu mahalleyi, evi, apartmanı değiştirmek istemiyor, çünkü orada kendisi için çok değerli bir sosyal ağ var. Bu ilişkiler ona hem dayanışma hem sohbet imkânı sunuyor. Apartman görevlisi varsa, ona küçük alışverişlerinde yardım ediyor, komşusu arada yokluyor, "Bir ihtiyacın var mı?" diyor. Yaşlı kişiyi oradan aldığınız anda bütün bu sistem çöküyor. Her ne kadar yaşlılar kendi buldukları yerde yaşlanmak isteseler de tam bakıma muhtaç olunan dönemde -özellikle çocuklar çalışıyorsa- huzurevi kaçınılmaz bir yol oluyor.

Türkiye'deki huzurevi sayılarına bakarsanız inanılmaz düşük. Mevcut ihtiyacı karşılamadığı gibi önümüzdeki 5-10 yılda artacak ihtiyacı da karşılamayacak kesinlikle. Dolayısıyla burada geliştirilmesi gereken bir alan var. Belediyeler ne yapabilir konusuna dönersek, belediyeler hâlâ evinde kalan üçüncü yaş diyebildiğimiz ama fiziksel becerileri giderek azalan, evden çıkmakta zorlanan veya isteksizleşen yaşlılara çeşitli destek hizmetleri sunmalı. Yani onların evini temizlemeli, evde bozuk eşyalar varsa teknik destek sunmalı, istiyorsa alışverişini yapmalı. Tabii yaşlılar suistimale çok açık durumda oldukları için belediyelerin burada çok güvenilir ekipler kurması lazım. Büyük kentlerde bu güven ilişkisini kurmak daha zor, Kastamonu gibi küçük kentlerde bu daha kolay.

Aynı şekilde bakım işinin ailede olduğu durumlarda bütün yükün çok önemli kısmının ailenin kadınlarında olduğunu ve onların da desteklenmeye ihtiyaç duyduğunu, nefes almaları için bazı şeylerin yapılması gerektiğini unutmamamız lazım. Kastamonu'da görüştüğüm yetkili, bakım verenler için destek verdiklerini söylemişti: "Biz özellikle evinde tam bağımlı yaşlısına bakan kişilere ayda bir kere de olsa 'Evde biz duralım, biz bakalım, siz bir gün dışarı çıkın,' gibi bir hizmet sunuyoruz. O 3-4 saat, onların en değerli zamanı oluyor, çünkü haftalar boyunca hiç dışarı çıkamamış oluyorlar." Bu, gerçekten çok değerli bir hizmet, çünkü bakım verenlerin de ruhsal, zihinsel ve bedensel açıdan sağlığını koruyabilmesi için desteklenmeye ihtiyaçları var.

Yaşlı bakımında üç temel aktör var: Aile, devlet, piyasa. Aile, bizim gibi sosyal devletin görece zayıf olduğu, geleneksel, toplumsal yapılarda öne çıkıyor. İtalya'da da, Yunanistan'da da, Türkiye'de de böyle. Gelişmekte olan tüm coğrafyalarda da. Diğer aktör, devlet. Sosyal refah devleti modellerinin kuvvetli olduğu yerlerde devlet, yaşlı bakımında önemli bir rol oynuyor. Mesela Fransa'da kamuya ait huzurevleri sistemi gelişmiş. Üçüncü aktör de piyasa, yani özel sektör. Ücretli bakım kurumları, bacıcılar vs.

Türkiye'nin durumuna baktığımızda üçünün karmasını görüyoruz. Özellikle dar gelirli ailelerde ailenin kendi yaşlısına bakmaya devam etmesi ve onun teşvik edilmesi için devlet, yaşlı bakım desteği sunuyor. Dar gelirli aileler, özellikle küçük yerlerde yaşayanlar için oldukça değerli bir maddi katkı bu. Sosyo-ekonomik açıdan daha varlıklı olan kesimler ne yapıyor? Yaşlı bakımı için Özbekistan, Türkmenistan vb. ülkelerden gelen yabancı göçmen kadınları işe alıyor. Devlet de yabancıların istihdamını kolaylaştırıyor, özellikle ev hizmetlerinde. Sigortalı çalıştırabiliyorsunuz, kaçak çalışanlara da pek müdahale edilmiyor.

Devlet bir tür görmezden gelme politikasıyla orta ve üst sınıfları desteklemiş oluyor. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın yaptığı bazı destekler -özellikle maddi anlamda- çok önemli bir katkı sunuyor. Yerel yönetimlerin yaşlı bakımında sahneye yeni çıktığını, bazı yerlerde çok iyi örnekler gördüğümüzü de söylemeliyim.

Yaşlılar dünyasında kadınlık önemli bir öge, hem yaşlanan nüfus kadın hem de yaşlılara bakanlar ağırlıklı olarak kadın. Dolayısıyla kadın hâkimiyetinde bir alan yaşlılık dünyası. Yaşlı nüfus içinde kadınlar erkeklerden daha büyük bir grup. Kadınlar erkeklerden daha uzun yaşıyor. Kadınlar, eşleri öldüğü zaman genellikle tekrar evlenmiyor. Oysa erkek yaşlılar, dul kalma durumunda genellikle tekrar evleniyor. Sonuç olarak yaşlılar arasında önemli bir kategori olarak karşımıza yaşlı, dul, yalnız yaşayan kadın çıkıyor. Bu kişilerin bir kısmı da yoksulluk çekiyor.

Yaşlı politikaları Avrupa'nın çok uzun süredir gündeminde. Bizde daha çok hizmet kapsamında ele alınıyor gibi. Türkiye'nin yaşlı politikasındaki kritik faktörler ne olmalı sizce?

DİDEM DANIŞ: Yurtdışında yaşlılar haklarını arıyor. Yani yaşlı hakları, yaşlılar tarafından mücadelesi verilen bir alan. Türkiye'de pandemi döneminde 65 yaş üzerine korkunç kısıtlamalar getirildi. Bu duruma karşı çıkan bireysel seslerin ötesinde bir tek 65+ Derneği vardı. Türkiye'de maalesef güçlü bir yaşlı hakları hareketi yok. İngilizcede "Grey Power" diyorlar, ben "Ak Saçlıların Gücü" diyorum.

Avustralya'da tamamen yaşlı haklarını savunan lobi grupları, siyasi partiler var. Aynı şekilde Avrupa'da ve ABD'de. İşin ilginç, siyasetçilerimize bakınca hepsi yaşlı ama hiçbirisi yaşlı haklarından bahsetmiyor, çünkü hepsi kendisinin çok genç olduğunu düşünüyor. Önümüzdeki dönemde umalım ki, yaşlılar kendi taleplerini kendileri dile getirsinsin.

Yaşlı dostu kentlerin sadece yaşlılar için değil, çocuklular, bebek arabası veya tekerlekli sandalyeli olanlar için daha erişilebilir bir kent olması lazım. Yani kent mobilyalarından mahallelerimizin yapısına, kentimizin genel planlamasından tasarımına kadar her bir aşamanın düşünülmesi gerekiyor. Bence İstanbul gibi büyük kentlerin önünde büyük bir fırsat var. Çünkü çok yoğun bir kentsel dönüşüm yaşanıyor. Merdivenler veya kaldırımlar, kent mobilyaları hepsi bu gözle ele alınmayı gerektiriyor. Kent mobilyaları yaşlılar için çok önemli, çünkü yaşlılar dışarı çıktıkları zaman sık sık yorulup dinlenme ihtiyacı hissediyorlar. Bankalarının yoksa, onlar için bu çok eziyetli olabiliyor. Aynı şekilde ihtiyacın giderilmesi için erişilebilir tuvaletler olması önemli. Burada yerel yönetimlerin yapacağı çok şey var, ama belediyelerin belediyeye farklar olduğu için eşitsizlik de olabiliyor. Belediyeden önce merkezi yönetimin yapması gerekenler olduğunu da unutmamak lazım. Yaşlı destek mekanizmaları, ülke çapında merkezi olarak planlanması gereken bir mesele. Yani kişilerin ekonomik/finansal açıdan ve sağlık açısından iyilik hallerini koruyabilmeleri için ortak politika gerekiyor. Türkiye'deki nüfus yaşlanırken yaş ayrımcılığı da giderek artıyor. Sadece Türkiye'nin sorunu değil tabii ki bu. Dünyada kapitalizmin bize dayattığı hız ve bunun getirdiği gençlik fetişizmi var.

Yaş ayrımcılığı konusunda farkındalığımızın olması lazım. Toplumsal eşitsizliklerin yaş üzerinden yeni kırılma noktaları yaratmasına engel olmamız gerekiyor. Belediyeler pandemi döneminde güzel online etkinlikler ve hizmetler yaptılar. Ama unutmayalım ki, dijital eşitsizlik diye bir şey var. Bu durum en çok yaşlıları olumsuz etkiliyor, çünkü onların genellikle dijital araçlara, teknolojik okuryazarlığa sahip olmadığını biliyoruz. Bu eşitsizliklerin onların mevcut düzende daha fazla dışlanmasına neden olabiliyor.

“BİR DEMOGRAFİK DEPREMİN GELDİĞİ BELLİ AMA GEREKLERİ YAPILIYOR MU?”

Türkiye nüfusu yaşlanıyor. Oran 9.5’lerde, 10 olunca yaşlı nüfus kapsamı söz konusu oluyor. 65+ ve yaşlı hakları açısından baktığınızda Türkiye’deki tablo ne diyor?

FERHAT BORATAV: Rakamlar ne söylerse söylesin, Türkiye’de hâlâ egemen olan zihniyet Türkiye’nin genç nüfusa sahip olduğu ve genç nüfusla ilgili sorunların konuşulması gerektiği yönünde. Bu, “anlık” anlamda doğru. Ancak rakamlar bize başka bir şey söylüyor. Ben durumu hep İstanbul depremine benzetiyorum. Deprem olacağını biliyoruz, yani İstanbul’u ve bölgeyi jeolojik bir depremin beklediğini biliyoruz. Aynı şekilde Türkiye’yi demografik anlamda da bir deprem bekliyor. Çünkü yalnızca yaşlanmıyor Türkiye, hızlı yaşlanıyor. Yaşlanma anlamında Avrupa’daki en hızlı ülkelerden biri. Başka ülkelerin, örneğin Fransa’nın 200 yılda geçirdiği bir süreci biz 15 yıl içerisinde geçireceğiz. Bu demektir ki, kurumların bu sürece hazırlanması için çok ciddi çalışması gerekiyor. Biz dernek olarak ciddi bir hazırlık sürecinin yaşandığını düşünmüyoruz. Bu, yerel yönetimler ve merkezi yönetim için de geçerli.

Evet, yaşlılık diye bir sorun olduğunu artık herkes görmüş durumda ama henüz bu zihniyet değişikliği tam anlamıyla yaşanmış değil. Bunun en önemli nedenlerinden bir tanesi, insanların yaşlanınca evlere çekilip orada ailenin bakımıyla, şefkat göstermesiyle yaşayıp gidecekleri ve sorunlarının da çözüleceği beklentisi. Birincisi, bu olmuyor, çünkü aileler ve evler giderek küçülüyor. Kentleşmeyle karşı karşıyayız. Aileler yalnızca küçülmekle kalmıyor, dağılıyor. Yani çocukların anne ve babalarına yakın yaşaması bile her zaman mümkün olmuyor. Başka şehirlere ya da mahallelere göç ediyorlar. İkincisi, başka pek çok alanda olduğu gibi insanların ev içerisinde yaşaması sorunsuz bir durum değil. Aile içi şiddette ve kadına yönelik şiddette bunu gördük. Ev, her zaman en güvenli yer olmuyor. Bu durum yaşlılar için de geçerli. Siz yaşlıyı eve emanet ediyorsunuz, ama orada ona bakmakla yükümlü olan insanlarla ilgili ne hazırlık yapıyorsunuz? Yaşlılık sadece yaşlılarla ilgili bir sorun değil. Ona bakmakla yükümlü olan insanlarla ilgili ne yapıyorsunuz? Bir yaşlı dedenin, oğlunun yanında yaşadığını düşünün. Ona bakma işi geline kalmıştır demektir. Çünkü Türkiye’de kadınlar bu görevi üstleniyor. Siz o kadına, yaşlı bakımıyla ilgili ne eğitim veriyorsunuz? Belirsiz bir durum. Aile yoksulsa, bakım aylığı veriliyor. Bakım aylığını kime veriyorsunuz? Yaşlıya vermiyorsunuz, aileye veriyorsunuz. Aile onu gerçekten yaşlı için harcıyor mu? Bunu kontrol ediyor muyuz? O da belirsiz bir durum. Yani özetle böyle bir demografik depremin geldiği belli ama onun gerekleri yapılıyor mu? Tıpkı İstanbul depremi gibi, hazırlanıyor muyuz? Bence hazırlanmıyoruz. Jeolojik depremler demografik deprem arasında fark var. Jeolojik depremin olacağını biliyoruz, ama ne zaman olacağını bilmiyoruz, belirsizlik var.

Hâlbuki demografik deprem böyle bir şey değil. Demografi, toplumsal bilimlerde içinde belki de en öngörülebilir yapı. Nüfusun nasıl artacağını, nüfusun nasıl yaşlanacağını, doğum hızının nasıl düştüğünü görüyoruz. Bunlar söylemlerle değişen şeyler değil. Bugün Türkiye’de yaşlılık oranına bakıyoruz, %9.5 oldu. Başka bir şey söyleyeyim, doğurganlık hızı Türkiye’de %1.8 olmuş. Yani 2’nin altına düşmüş. Bu demektir ki, Türkiye nüfusu artık gençleşemiyor, büyüyemiyor ve bu rakamları değiştirmek o kadar kolay değil. Bu işler için çok büyük paralar harcayan ülkelerde bile rakamlar değişmedi.

Demografi öngörülebilir bir şey. Dolayısıyla demografik depremin de ne zaman olacağını gayet iyi biliyoruz. Buna rağmen fazla bir şey yapmıyoruz. Şimdi bunu böyle söyleyince karşımıza hemen “para yok” argümanları çıkıyor, doğru. Yani Türkiye’de çeşitli harcama kalemlerine baktığınız zaman bu tür sosyal harcamalar gerçekten en sorunlu alan ama yine de belli zihniyetlerin değişmesi durumunda başka şeyler de yapılabilir. Eldeki olanaklarla da başka şeyler yapılabilir. Dolayısıyla bu değişimi yapacak insanları hedeflememiz lazım. Bizim bu tür çalışmalarda -özellikle yerel yönetimlerle yaptığımız çalışmalarda- karşı karşıya kaldığımız en önemli sorunlardan bir tanesi bu. “Yaşlılıkla ilgili çalışıyoruz,” deyince kim geliyor aklımıza? Belediyenin Sosyal İşler Dairesi’nde ya da Sağlık İşleri Dairesi’nde görevli arkadaşlar geliyor. Onların yaptığı şey çok değerli ve onlar bu işi biliyorlar, çünkü bu işin içerisinde yaşıyorlar. Ancak mesele şu: Yaşlının gideceği parkı Fen İşleri Dairesi yapıyor ya da oranın bakımını Parklar ve Bahçeler Müdürlüğü yapıyor. Yaşlının dolaştığı sokakların denetimini Zabıta Müdürlüğü yapıyor. Orada çalışanlar bu durumun farkında mı? Orada çalışanlar bu durumla hiç karşı karşıya getirilmişler mi? Hayır. Onlar böyle bir sorun yokmuş gibi çalışmaya devam ediyorlar. Esas onların hedef alınması, eğitilmesi ve yönlendirilmesi lazım. Çünkü doğru yönlendirilirse, eğitilirse o park yaşlı için uygun yapılırsa ya da yaşlının ihtiyacı düşünülerek bir şeyler tasarlanır. Bu konular henüz başlangıç aşamasında. Geçtiğimiz yaz belediyeler açısından stratejik plan hazırlama dönemi idi. İstanbul’da birkaç belediye bize, “Yaşlılık konusunda strateji planına ne hedef koyabiliriz?” diye geldi. Biz de “Tamam, çalışalım,” dedik. Benim ilk sorduğum sorulardan birisi, “Siz belediye sınırları içerisinde ne kadar yaşlı var biliyor musunuz?” oldu. Çoğu yerde belediye çalışanları kendi ilçesindeki yaş ortalamasını bile bilmiyor, bırakın yaşlıların mahallelere göre dağılımını. Hâlbuki o kendi başına bir sorun. İstanbul gibi bir yerde devasa ilçelerden bahsediyoruz ve bu ilçelerde durum her birisinde aynı değil. Mesela İstanbul’da bir ilçe iki tane yaşlı evi yapmakla övünüyor. Güzel ama 20’ye yakın mahallesi olan o ilçede iki yaşlı evi de aynı mahalleye yapılmış. Niye? Çünkü orada yer var, ama bir anlamı yok ki. İlçenin diğer ucunda hiçbir şey yok, aynı yere iki tane yapmışsınız. Bu bir planlama sorunu.

Röportaj

“FERHAT BORATAV”

65+ Yaşlı Hakları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

FERHAT BORATAV

1959 yılında İstanbul’da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi’ni ve Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü’nü bitirdi. Fransa’da Grenoble Üniversitesi’nde “Türk Göçmen İşçiler” üzerine master çalışması yaptı. Medya macerası 1985’te Nokta dergisinde başladı. 1987’de BBC Türkçe Yayınlar Servisi’nde yapımcı, sunucu ve radyo habercisi olarak çalışmak üzere Londra’ya gitti. Türkiye’ye dönüşünde kısa süre bir televizyon yapım şirketine Genel Yapım Yönetmeni olarak çalıştı. Sonra haberciliğe geri döndü. Altı yıl ATV’de Haber Müdürlüğü yaptı. 1999’da yayına geçişinden kısa süre önce CNN Türk’e katılarak Genel Yayın Yönetmeni görevini üstlendi. Evli. İngilizce, Fransızca, Almanca biliyor.

1998 yılından bu yana Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde ders veriyor. Üniversite yıllarında uğraştığı tiyatroyu, Fransa yıllarında yaptığı aşkı kariyerinin önemli halkaları olarak görüyor.

65+ Yaşlı Hakları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Üyesi.

Belediyelerin "Yaşlı dostu kent kriterleri nedir?" sorusunun cevabını geliştirmesi lazım. Biz şimdi bunu yapmaya çalışıyoruz. Herkese ölçü olacak, kendilerini ölçebilecekleri bir cetvel çıkartalım diyoruz. Bunu yapmaları ve sonra da stratejik planlarına bunu yerleştirmeleri gerekiyor. Biliyorsunuz, belediyelerin işleyişinde belli mekanizmalar var. Bir şeyin stratejik plana girmesi, ona uygun performans ve bütçe çıkartılması lazım. Bu olmadan hiçbir şey olmuyor. Pek çok şey anlatılıyor: "Yaşlılara sıcak yemek, evlerine kuaför gönderiyoruz." Bunlar artık kalıp olmuş neredeyse. Peki, siz yaşlılar için ne kadar harcadığınızı biliyor musunuz? Yaşlılar için bütçenizin yüzde kaçını harcıyorsunuz? Böyle takip edilmiyor bütçe. Bunu takip etmeyince şunu da bilemiyorsunuz: Bu sene x miktar harcadınız, acaba gelecek sene x+y miktar harcayacak mısınız? Harcıyorsanız iyi bir şey, harcamıyorsanız kötü bir şey. Bunu ölçmenin yolu, bütçeye izlenebilir olarak girmesi. Pek çok belediye uzun yıllar uğraştı, şimdi artık cinsiyet odaklı ya da cinsiyet temelli bütçe yapmayı öğrendi. Öğrendiği iyi oldu, çünkü o zaman görülüyor ne yapıldığı. Benzer çalışmaların yaşlılık için de yapılması lazım. Mesela bir belediye sosyal hizmetler kanalıyla yaşlılara sıcak yemek yapıyor diye anlatıyor. Bir de diyor ki, "Biz onlara otobüs tahsis ediyoruz, Çanakkale'ye gönderiyoruz, gezdiriyoruz." Peki, o otobüsün bütçesi nereden? Siz mi veriyorsunuz? Hayır, onu Kültür İşleri veriyor. Bu iki harcama bir araya getirilip gözleniyor mu? Hayır, gözlenmiyor. Çünkü yapıda o yok. Öyle olunca belediye de aslında ne yaptığını bilmiyor. Bir şey yapılıyor, ama ne yapıldığını o da tam bilmiyor. Pandemi döneminde pek çok belediyede bilgilendirme çalışmaları yapıldı. İhtiyaçlarınızı belediyeye ve yerel yönetimlere iletin, size o hizmeti getirelim dendi, buna ilişkin bilgi sistemleri kuruldu. Bu bilgi sistemleri nasıl kuruldu? Dijital ortamda kuruldu, ama yaşlı kullanamıyor onu. Yaşlı bir yakınını arıyor diyor ki: "Belediyeyi ara ya da kaymakamlığı ara, haber ver, benim şu ihtiyacımı gidersen." Bu, yaşlıyı bağımlı hâle getiriyor.

Bize göre son derece anlamsız olan tedbirler var: Sokağa çıkma yasağı, toplu ulaşımı kullanma engeli vs. Varsayalım ki, bunları alıyorsunuz ve bunların arkasında bir mantık var. Bizce yok, ama diyelim ki var. Bakın üzerinden tam 1 yıl geçti ve daha da uzuyor süre. Bu süreç içinde yaşlılara yönelik hizmetlerinizde, hizmet veren kadrolarınızda bir genişleme oldu mu? Yaşlılara hizmet veren tesislerinizde bir yenileme oldu mu? Yaşlılara hizmet bütçenizde bir artış oldu mu? Koyun önümüze bunu rakamlarıyla, verileriyle biz de helal olsun diyelim. Böyle bir şey yok. Yani şöyle şeyler söyleniyor: "Şu kadar yaşlıya sıcak yemek verdik." Pandemi olmasaydı vermeyecek miydik? Ortada bir ihtiyaç varmış. Farkındaysanız sıcak yemek gibi son derece basit bir temel ihtiyacı bile pandemi oldu diye hatırlamış bir durumdayız.

Bildiğim kadarıyla Türkiye'de 1 milyon yaşlı tek yaşıyor.

FERHAT BORATAV: Daha fazla, 1,5 milyon. Bu sayıya eşitle birlikte yaşayan yaşlıları da ekleyin. Yani eşitle birlikte yaşayan yaşlıyı da tek yaşıyor gibi saymak lazım. Çünkü o yalnızca kendisiyle değil, bir de eşitle uğraşılıyor. Bizim zaman zaman ilçelerde yaptığımız taramalarda hem kendisi yaşlı hem eşi yatacak olan insanlarla karşılaşılıyor. Böyle durumlar var. Bunlar kara noktalar. Dolayısıyla eşitle birlikte yaşayan, ailesinin aynı apartmanda olmadığı yaşlıları da yalnız yaşıyor diye kabul etmek lazım. O rakam görülenin de biraz ötesinde aslında.

Türkiye'de ailesiyle birlikte yaşama kavramının ne olduğunu etnografik gözlemler yaparak tam anlamak gerekiyor. Çoğu zaman biz çekirdek aile diye aynı evin içerisinde yaşayana bakıyoruz. Hâlbuki pek çok yerde aynı apartmanda, farklı dairelerde oturanlar da "Ben ailemle birlikte yaşıyorum," diyor. O bile birlikte yaşamanın sınırlarını aşan bir durum. Çünkü gece bir şey olduğu zaman siz onun yanında değilsiniz demektir ya da gündüz saatlerinde bir şey olduğu zaman. Pek çok yaşlının çocukları aynı mahallede yaşıyor, o yakınlık yetmiş gibi gözüküyor. Bunun yeterli olmadığını biliyoruz. Yaşlılıkla ilgili elimizde fazlaca sayısal veri var, ama daha detaylı, etnografik gözleme dayalı ve insanların yaşlılığı gerçekten nasıl yaşadığına dair verilere ihtiyacımız var.

Belediyeler, yaşlılarla ilk aşamada yüz yüze gelen kamu kurumları. Her ne kadar merkezi yönetimlerin sorumluluğu çok olsa da hizmet süreçleri belediyeleri öne çıkarıyor. Aktif yaşlanma kavramı sıklıkla duyduğumuz bir kavram. Yerel yönetimlerin götüreceği hizmetlerdeki kritik faktörler ne olmalı sizce?

FERHAT BORATAV: Yerel ölçekte iki ciddi sorun var. Birincisi, belediyeye kaymakamlık arasındaki işbölümü, yetki bölüşümü ne? O süreçte bir sorun olduğunu zaman zaman görüyoruz. Pek çok hizmet eskiden belediyeler tarafından yürütülürken şimdi merkezi yönetimin birimlerine geçmiş durumda, özellikle sağlık konusunda. Daha genel olarak Sağlık Bakanlığı'yla Aile Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlığı arasında da bir sorun var.

Hele şimdi konuşulduğu gibi bakanlık, Aile Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlığı şeklinde ikiye bölünürse iki başlılık üç başlılığa dönüşecek. Belediyelerin neyi, nasıl yaptığını en azından faaliyet raporları düzeyinde görebiliyoruz, kaymakamlıkların ne yaptığı daha da bilinmez bir durum. Bir kere işin organizasyonunda böyle bir sorun var.

Aktif yaşlanma deyince ne anlaşıldığı, ne anlaşılması gerektiği Türkiye'de henüz anlaşılacak değil bence. Örneğin, Milli Eğitim Bakanlığı aktif yaşlanma sürecinin neresinde? Bunu biliyor muyuz? Bilmiyoruz, hâlbuki her mahallede en azından 17:00'den sonra boş olan okul binası var. Şimdi üniversiteler düzeyinde tazelenme üniversiteleri başladı. Hâlbuki rakamlara baktığımızda şunu görüyoruz: Özellikle yaşlı kadınlar arasında bırakın tazelenme üniversitesini, okur- yazarlık oranı çok düşük. Çünkü geçmişten gelen bir yük var orada, geçmişteki eksiklikler yaşanıyor. Geçmişte genç bir kızken okula gitmemiş olanlar şu an yaşlı okur-yazar olmayan kadınlar durumunda. Bu, aktif yaşlanmanın bir parçasıysa, hayat boyu eğitimse o okulların bu iş için mobilize olabilmesi lazım değil mi? Yaşlı erkekler açısından sosyalleşme şimdilik iki mekânda, kahvehane ya da camii. Bunun dışına çıkabilmiş değiliz. Buralarda onlarla ilgili ne yapılıyor? Madem oraya gidiyorlar, o işlerle uğraşanların oraya gitmesi lazım. Onlarla ilgili olarak ne yapılıyor bilmiyoruz. Yaşlı kadın zaten tamamen eve kapalı durumda, onu evden çıkartmak için ne yapacağımızı da tam bilmiyoruz.

Geçenlerde Anadolu'da bir kentten gündüz yaşlı evi oluşturmak için ciddi ve güzel bir proje dinledik. Projeyi dinlerken şunu fark ettim. Her şey erkekler için düşünülüyor. Çünkü projeyi tasarlayanlar kadınların çıkmayacağını varsayarak, kabul ederek yapmışlar. Yaşam merkezinde berber var. Peki, niye kuaför de koymuyorsunuz? O zaman belki kadınlar da gelir değil mi? Daha da önemlisi, yaşam merkezinde kadınlarla erkeklerin birlikte oturmayacağını varsayarak iki ayrı salon yapmak ve bundan kaçınmamak gerekiyor. Dolayısıyla bu tür aktif yaşam yaklaşımında en önemli hedeflerden birisinin kadınlar olması lazım. Çünkü erkekler hiç olmazsa kahveye ya da camiye gidiyor. Kadınları da evden çıkartmanın bir yolu bulunmalı. İkincisi, ölçek meselesi. Bir ilçede -ki bu ilçelerin bir kısmı kent büyüklüğünde, yani Avrupa'da büyük kent ölçeğinde yerler çoğu zaman- merkeze devasa bir yaşlı merkezi yapmak görünüş açısından güzel ama o ilçenin yaşlılarını oraya nasıl getireceksiniz? Bu sefer ayrı bir ulaşım sistemi kurmak gerekiyor. Bunun yerine mahalle ölçeğinde, insanların gerçekten yürüyerek ulaşabileceği mesafede bir şeyler yapmak lazım. Bunların her birisinin tam kadrolu olması gerekmiyor. Siz, yaşlıları mahalle ölçeğindeki merkezine getirin, profesyonel kadronuzu da o merkezler arasında dolaştırın. Bu zaten kendi başına önemli bir hizmet. Bu insanlar için birtakım faaliyetler yaratmak gerekiyor. Film mi izleteceksiniz, oyun mu oynatacaksınız, bu programlar oluşturulmalı. Mesele sadece onların sıcak yemeği ya da kuaför hizmeti değil, bunun dışında nasıl bir şey yapacaksınız? Bu insanları sosyal hayatın en önemli tamamlayıcısına, çalışma hayatına bir biçimde entegre edecek misiniz? Bu insanlar arasında genç yaşta emekli olmuş öğretmenler, doktorlar, hemşireler, sağlık memurları var. Hepsini mesleklerini icra edebilecek durumda. Yani bir doktor 60 yaşında emekli olunca doktorluk hayatını bitirmek durumunda değil, aynı şekilde bir sağlık memuru da, bir öğretmen de. İş hayatı derken full time çalışsın demiyorum, ama bir biçimde emek harcıyarak değer yaratabilecek ve değer görebilecek insanlar. Biraz bunlara da bakmak gerekiyor. Bu dediğim, zihniyetle ilgili bir şey. Biz hâlâ açılacak her kadroyu gençlere tahsis etmek gibi bir anlayışla hareket ediyoruz, çünkü işsizlik var. Bir tarafta da çok erken yaşta iş hayatından dışlanmış, dolayısıyla bir köşede küskün oturan kesim var. Bu iki durumu bağdaştırabilmek gerekiyor. Bunlar yapılabilir mi? Ben yapılabileceğini düşünüyorum.

Her dört haneden birinde yaşlı var. Onların bakımıyla ilgilenen aile bireyleri, özellikle de kadınlar söz konusu. Onların da desteğe ihtiyacı bulunuyor.

FERHAT BORATAV: Evet, onlar açısından yaşlı bakımı 7/24 süren bir iş. Ciddi fiziki ve psikolojik yük altına giriyorlar. Onları da düşünmek lazım. Bizim aile geleneğimizin parçası bu ama o işin fiziki ve psikolojik yükünü ortadan kaldırmıyor. Uzun dönem bakım sigortası meselesi çok konuşuluyor.

İrlanda'da bu işi yapan kurumun yetkilisi konuşurken şunu dedi: "Bizdeki bakım aylığı gibi onların da öyle bir ödentisi var." Bunu 12 ay olarak değil, 13 ay olarak hesaplıyorlar. 13. ay, ailenin profesyonel bir bakıcı bulup tatile çıkabilmesi için. Çünkü nasıl yapacak başka türlü değil mi? Bu mantığın yaşlılık hizmetlerinin tümüne yansımaları gerekiyor.

Kent planlamasından başlayan ve mimariye uzanan bir kapsamda düşünmek gerekiyor sanırım.

FERHAT BORATAV: Büyük kentlerde değil, Anadolu'nun her tarafında, kentlerin yanında uydu kentler oluşmuş durumda. Bunlar yaşam standartları açısından daha iyi planlara sahip, yeni yapılmışlar vs. Sosyal donatıları da düşünülüyor, ama o sosyal donatılar içinde yaşlılar için nasıl bir şey yapılıyor? Hâlbuki bu tür uydu sitelerde ve toplu konut sitelerinde belli bir yüzdenin yaşlılara ayrılması, yaşlılara uygun yapılması, yaşlılar için sosyal donatı düşünülmesi, ona yönelik hazırlık yapılması çok iyi olur. Belediyelerin de yönetim olanaklarıyla yaşlıların yaşadığı mekânları yaşlıya uygun hâle getirmeye çalışması çok önemli. Mesela Kocaeli Belediyesi'nin böyle bir çalışması var, kolay yapılabilecek bir şey. Banyoda ve mutfakta temel birtakım şeyleri düzelterek özellikle düşmeyi engelleyici tedbirler almak mümkün. Düşmenin maliyeti düşündüğünde aslında bunlar çok ucuz çözümler.

Mesele, o planlamayı ve çalışmalarını yapan insanların bu konuda yönlendirilmesi. Farkındalık yaratılması. Ben şuna hiçbir şekilde inanmıyorum: "Bu anlatılırsa, TOKİ'nin mimarları ve mühendisleri bu işi umursamaz." Tam tersine, umursarlar. Bunu düşünmek çok anlamsız. Tabii ki dikkat ederler böyle şeylere. Yeter ki onlarla bu ilişki kurulabilsin. Hiç kimse kötü niyetli olmaz, tabii ki dikkat ederler. Sonuçta bir binayı yaşlılara uygun yapmakla yapmamak arasında çok ciddi maliyet farkı yok. Bunların hepsi toplumsal açıdan iyi yaşamın koşulları. O yüzden her şeyi yaşlılar için istiyor değiliz, bizim istediğimiz şeyin pek çoğu herkes için iyi olacak şeyler. Bir toplu konut sitesinde iyi bir sosyal merkezin bulunması yaşlılara da hizmet eder, oradaki herkese de hizmet eder.

Belediyelerin iyi örnek oluşturması çok önemli. Çünkü Türkiye'de başka alanlarda da gördüğümüz bir şey var. İnsanlar iyi örnek görünce yapılabiliğini düşünüyorlar, kabul ediyorlar. Dolayısıyla iyi örnek yaratmak ve sürdürmek çok önemli. Bir kere yapılıncaya "Bu yapılabiliyormuş," deniyor. O yüzden yapabilen belediye bunu yapmalı bence.

YAŞLANMA POLİTİKA VE UYGULAMALARINDA DÜNYADAN ÖRNEKLER

Yaşlanma, dünyayı dönüştürürken beraberinde hem zorlukları hem de fırsatları getiriyor. 2050'ye kadar küresel nüfusun %20'si 60 yaşın üzerinde olacak.

Yaşlı dostu huzurevi olarak sınıflandırılan **Kopenhag**'daki Ørestad sakinlerinin yaşam masrafları belediye tarafından sübvansediliyor. Göze çarpan ve renkli olan bina, esnek sosyal alanların yanı sıra halka açık bir kafe, kuaför ve diş cerrahisi bölümleri içeriyor.

Yön bulmaya yardımcı olmak için tasarlanan iç mekân ve apartman girişleri insanların kendi evlerini kolayca belirleyebilmesi için özelleştirildi. 1940'larla 1960'lara ait klasik Danimarka mobilyalarıyla dizayn edilen mekân yaşlılara tanıdık bir his veriyor. Çoğu yaşlının taşınmayı sevmemesinden hareketle mevcut konut stokunun uyarlanmasına önem veriliyor.

Evlerin enerji verimliliğini iyileştirmek için yapılan programlar yaşlılara verilen destekler arasında. "Ev Paylaşımı" gibi programlar, boş bir odası olan insanları ve konaklamaya ihtiyacı olan kişileri arkadaşlık ve kararlaştırılan görevler karşılığında bir araya getiriyor.

Eskiden büyükanne daireleri olarak bilinen ilave konut birimleri de evi taşımak zorunda kalmadan çok kuşaklı konaklama yaratmanın başka bir yolu olarak ele alınıyor.

Aydınlatma, ısıtma, uzaktan kontrol edilebilir ve akıllı tuvaletler gibi detaylar hijyeni iyileştirmek ve bağımsızlığı artırmak için mimari projelere giderek daha fazla ekleniyor. Tavana monte kameralar, yaşlı bir kişinin yürüme şeklindeki değişiklikleri algılayabilir. Bu da felcin erken bir göstergesi olabilir. Klozetlere takılan cihazlar ise, diyabet için idrarı algılayabilir nitelikte.

Birleşik Krallık'ta Nottingham'daki 300 işletme, şehrin yaşlı ve engelli insanların dinlenebileceği dükkânları "Yaşlı Dostumuz" çıkartmasıyla belirleyen "Bir Koltuk Al" programına kaydoldu.

Yaşlı insanların araba kullanma olasılıkları daha düşük olduğu için uygun fiyatlı ve erişilebilir toplu taşıma sistemi yaşlı dostu bir şehir için çok önemli. Ocak ayında İngiltere'de 50 yaşın üzerinde 18.000 kişiyle yapılan bir araştırmaya göre, insanların ücretsiz seyahat imkânı öncesi ve sonrası ruh sağlığındaki değişiklikleri izlendiğinde ücretsiz toplu taşımanın daha az depresyon vakasına neden olduğu saptandı.

Yenilikçi planlar, bisiklet sürmeyi yaşlı insanlar için daha erişilebilir hâle getiriyor.

Güney Londra'da, engellilere yönelik yardım kuruluşu Wheels for Wellbeing, kullanıcıları mobil, bağımsız ve formda tutmaya teşvik ederek özel olarak uyarlanmış bisikletler üzerinde geziler düzenliyor.

Yaşlı dostu şehirler, insanlara ücretli veya gönüllü çalışma yoluyla kamusal yaşama katılma ve topluluklarına katkıda bulunma fırsatları sağlıyor. Bulgular, bunu yapmanın sosyal teması ve sağlığı artırdığını gösteriyor.

Hong Kong'da yaşlı dostu istihdam uygulaması, istihdam fuarları ve çevrimiçi iş eşleştirme gibi girişimler yoluyla yaşlıların emeklilikten sonra esnek istihdamda devam etmelerine yardımcı oluyor.

<https://www.theguardian.com/cities/2018/oct/10/what-would-an-age-friendly-city-look-like>

Hollanda'da Geçici Bakım Köprüsü projesi, birinci basamak ve hastane bakımı arasındaki ara yüze odaklanıyor. Günümüzde yaşlılar hastanelerden geçmişte olduğundan daha erken taburcu ediliyor. Hastaneden taburcu olduktan sonra birçok yaşlı insan fiziksel olarak zayıflıyor. Dörtte biri hastaneden taburcu edildikten sonraki ilk 3 ay içinde ölüyor ve yaklaşık üçte biri yürüme, yemek yeme veya giyinme gibi temel aktiviteleri gerçekleştirme yeteneklerinde daha da kötüleşiyor. Geçici Bakım Köprüsü, yaşlı hastaların hastaneden sıcak transfer denilen şekilde ayrılmasının ardından evde daha iyi bakım ve destek sağlamayı amaçlıyor. Bu süreç, hasta hâlâ hastanedeyken evde bakım hemşiresinin ziyaretiyle başlıyor ve evde bakım hemşiresinin hastayla tanışmasına ve geriatri hemşiresinden bilgi almasına olanak tanıyor. Hastaneden çıktıktan sonraki 2 gün içinde evde bakım hemşiresi tarafından yaşlı kişi tekrar evinde ziyaret edilir. Bunu dört ziyaret daha yaparak tamamlar.

<https://www.intechopen.com/books/gerontology/ageing-better-in-the-netherlands>

Norveç'li şirket Dignio, hastaların kendilerini evden izlemelerine olanak tanıyan ve tıbbi randevu ihtiyacını azaltan bir çözüm geliştirdi.

Şirket, hastaların vücut sıcaklığını, kan basıncını, oksijen saturasyonunu, kan şekeri seviyesini, kilosunu ve akciğer fonksiyonlarını ve kapasitesini ölçmek için kullanabilecekleri cihazlar geliştirdi. Sonuçlar otomatik olarak hastanın tabletindeki MyDignio uygulamasına gönderiliyor ve hem hasta hem de sağlık personeli tarafından erişilebiliyor. Gerekirse bir doktor veya hemşire sonuçları görüşmek için hastayla iletişime geçecektir.

Dignio ayrıca bir hastanın ilaçlarını doğru bir şekilde alıp almadığını uzaktan izlemek için ekipman sağlıyor. Ekipman, ilacı alma zamanı geldiğinde hastayı uyarıyor ve ardından uygun dozu serbest bırakıyor. Norveç'in en büyük ikinci belediyesi olan Bergen Belediyesi bu çözümü kullanıyor.

Aktif bir sosyal yaşamın öneminden hareketle Norveçli No Isolation şirketi KOMP, sahip olduğu ağdan yaşlıların en iyi şekilde yararlanmasını kolaylaştırıyor. Birçok yaşlı insanın sosyal medyayı kullanamamasından hareketle tasarlanan KOMP, dijital beceri gerektirmeyen ve tüm nesillerin iletişim kurmasını sağlamak için tasarlanmış basit ve sezgisel bir sosyal araç.

"Birçok yaşlı modern teknolojiye yabancılaşmış hissediyor. Ancak KOMP o kadar basit ki, sağınızı solunuzu biliyorsanız, onu kullanabileceğinizi söylüyoruz." Anne Lise Ryel

Norveç Kanseri Derneği son üç yıldır KOMP'yi yaşlı kanser hastalarına veya onların aile üyelerine ücretsiz olarak ödünç verdi. Bunun kullanıcılar üzerinde muazzam bir etkisi oldu.

"KOMP kullananların çoğu bunun hayatlarını tamamen değiştirdiğini söylüyor. Norveç Kanseri Derneği Genel Sekreteri Anne Lise Ryel, pek çok arkadaşını kaybetmiş yaşlıların artık yepyeni bir sosyal hayata sahip olduklarını söylüyor.

KOMP ünitesi, bir ekranı ve aynı zamanda açma/kapama düğmesi olarak da işlev gören bir ses düğmesiyle küçük bir TV ve tablet arasında bir geçiş gibi. Tasarım hedef kitleye hitap etmek için kasıtlı olarak eski moda radyolardan esinlenmiş.

https://www.theexplorer.no/stories/health/a-healthier-old-age-with-norwegian-technology/?gclid=CjwKCAjw6fCCBhBNEiwAem5SOx9OG06d1wkPUqV-lloXpCohfK6f_uXegNPNnemwfjqJ3UzXHbXqBR0C5ygQAvD_BwE

YAŞLI POLİTİKALARINDA DEVRİMCİ YAKLAŞIM: İSVEÇ ÖRNEĞİ

İsveç'te yaşlı neslin sağlık hizmeti gereksinimleri 1980'den beri azalıyor. Oysa İsveçli yaşlılar dünyanın birçok yerinde benzerlerinden daha uzun yaşıyorlar. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere birçok ülke hızla yaşlanan bir toplum ve yüksek sağlık masrafları karşısında kaderine terk edilirken İsveç'in yaşlılarla ilgilenme şekli incelenmeye değer bir tablo sergiliyor.

İSVEÇ İSTATİSTİKLERİ

İsveç'in kabaca 9.8 milyon vatandaşı var. Sadece 2 milyon kadarı 65 yaşın üzerinde. Bu, nüfusunun %20'sine tekabül ediyor. 2040 yılına kadar her dört İsveçli'den biri 65 yaşın üzerinde olacak. İsveç'teki sağlık hizmetlerine ve İsveç'in neden bu kadar sağlıklı ve güçlü yaşlılara sahip olduğuna bakıldığında aşağıdaki alanlara öncelik verdikleri görülüyor: **Önleyici bakım, Yerinde yaşlanmaya öncelik, Evde sağlık ve pratik yardım hizmetlerine erişim, Hekim fiziksel aktivite reçetesi, Zamanında tedavi. Doktor randevularını (muayene ya da ameliyat) 7 ila 90 gün aralığını geçmeyecek şekilde düzenleme.**

İsveç'te sağlık hizmetleri, vatandaşlarının onurlu ve özenli bir yaşlılık geçirmelerine yardımcı olmak için ulusal araştırma ve geliştirme merkezi, sağlam bir ulusal emeklilik kurumu ve diğer birçok derneğin bir araya gelmesiyle oluşmuş merkezi olmayan bir ulusal sağlık sistemidir.

İsveç, Adel reformunu 1992'de uygulamaya başladı. Bu büyük reform, yaşlı bakımının sorumluluğunu yerel belediyelere kaydırarak, ilçe meclisleri politik kararları veren merkezi bir sistemden ziyade evde sağlık hizmetleri sağlama sorumluluğunu denetledi. Bir bütün olarak İsveç toplam GSYİH'sinin % 3.6'sını belediyenin uzun vadeli yaşlı bakımına tahsis ediyor. Bu fonlar daha sonra belediye "bakım yöneticilerinin" ve çalışanlarının yetkinliğini artırmak ve hastaneye gereksiz yatışların sayısını azaltmak üzere mali teşvikler sağlamak için dağıtılır. Ayrıca yerinde yaşlanma teşvikinin bir parçası olarak evlere yemek dağıtımı da bulunuyor. Temel vurgu, topluluk katılımı, yurttaşların yetkilendirilmesi ve kamusal hesap verebilirlik üzerine.

Sonuç olarak İsveç, yaşlanan yaşlı nüfusunun %90'ından fazlasını yerinde tutmayı başardı. Bu, İsveç'te yaşlılar için sağlık hizmetlerinin başarısında önemli bir faktör.

<https://www.seniormatter.com/healthcare-in-sweden/2491976>

HelpAge INTERNATIONAL

1980'lerde kalkınma gündeminde yaşlanma yoktu. 1982 Birleşmiş Milletler Viyana Uluslararası Yaşlanma Eylem Planı, gelişmekte olan dünyaya odaklanmıyordu. Şimdilerde özellikle Avrupa, Çin ve Hindistan'da hızlı bir demografik geçiş sürecinden geçen ülkelerde yaşlanma sorunlarına ilişkin artan bir farkındalık görülüyor.

Kanada, Kolombiya, Kenya, Hindistan ve Birleşik Krallık'taki beş kuruluş, dünya çapında yaşlıları desteklemek ve güçlü bir ağ sağlamak üzere 1983 yılında **HelpAge International**'ı kurdu.

HelpAge International ağının boyutu ve etkisi istikrarlı bir şekilde büyümüştür. Şu anda 130'dan fazla ağ üyesi ve dünya çapında 80 ülkede çok daha fazla ortakları var. Ayrıca BM ve Dünya Sağlık Örgütü'yle, danışmanlık da dahil olmak üzere sektördeki en etkili ajanslarla birlikte çalışıyorlar.

<https://www.helpage.org/who-we-are/about-the-global-network>

AĞ ÜYELERİ:

Afrika: Etiyopya, Kenya, Mozambik, Güney Sudan, Tanzanya, Uganda

Asya: Bangladeş, Myanmar, Pakistan, Tayland, Vietnam

Karayipler

Doğu Avrupa Ve Orta Asya: Moldova, Kırgızistan, Ukrayna

Latin Amerika: Antigua, Arjantin, Belize, Bolivya, Şili, Kolombiya, Kostarika, Dominik Cumhuriyeti, El Salvador, Grenada, Haiti, Jamaika, Montserrat, Peru, Saint, Surinam, Uruguay, Vanezuela

Orta Doğu: Ürdün, Lübnan, Suriye

Network, tüm yaşlı insanların onurlu, sağlıklı ve güvenli hayatlar sürebileceği bir dünya vizyonuyla çalışıyor. Misyonları ise, yaşlı kadınların ve erkeklerin refahını ve katılımını teşvik etmek, yoksulluğu ve ayrımcılığı azaltmak.

HelpAge International, düşük ve orta gelirli ülkelerdeki yaşlı kadınlara ve erkeklere daha iyi hizmet politikalarının geliştirilmesi, bireylerin ve toplumların yaşlılığa yönelik davranış ve tutumlarında değişiklikler için çalışıyor.

<https://www.helpage.org/what-we-do/older-citizen-monitoring/>

YAŞLI YURTTAŞ İZLEME PROJESİ (OLDER CITIZEN MONITORING PROJECT)

Yaşlı yurttaş izleme, yaşamlarını etkileyen politikaların ve hizmetlerin uygulanmasını izliyor.

Yerel bölgelerindeki yaşlıların karşılaştığı zorlukları toplama ve belgeleme konusunda çalışırken yaşlı insanların güçlendirilmesini de sağlıyor. Aynı zamanda en dezavantajlı yaşlıların insan hakları temelinde korunması için hükümetler nezdinde etkili bir çalışma yürütmesiyle öne çıkıyor.

Proje, hesap verebilirliğe ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasına önemli bir katkı sağlıyor. Bu yaklaşım, çeşitli bağışçı ülkelerin kalkınma bakanlıklarının yanı sıra Sosyal Sorumluluk İçin Küresel Ortaklık aracılığıyla Dünya Bankası tarafından giderek daha fazla destekleniyor.

<https://www.helpage.org/what-we-do/older-citizen-monitoring/>

OCM yerel STK'lar, yaşlı erkekler ve kadınlar arasında hakları ve onları etkileyen yasalar ve politikalar konusunda farkındalık yaratmaktan başlayarak yaşlıların izlenmesi için yaşlı derneklerini de destekliyor.

OCM (yaşlı vatandaş izleme), dünya çapında birçok başarıya katkıda bulundu:

Bangladeş: OCM, toplum düzeyinde sosyal ödeneklerin tahsisinde şeffaflığı artırdı ve yaşlılık ödeneği bütçesindeki artışa katkıda bulundu.

Bolivya: OCM, yaşlıların sağlık sigortası planına ilişkin kamu bilincini geliştirdi ve kayıtlı yaşlıların sayısını artırdı.

Kırgızistan: OCM grupları, mevsimsel kırılmalıklar (soğuk hava, tarım ve işgücü göçü dahil) hakkında veri toplayarak hükümetin yeni yoksulluğu azaltma ve sosyal koruma stratejilerine ilişkin istişareleri için ihtiyaç duyulan kanıtları sağladı.

Tanzanya: Yerel savunuculuk, bulaşıcı olmayan hastalık ilaçları, geriatrik sağlık birimleri, ücretsiz sağlık hizmetlerine erişim için kullanılan kimlik kartları, kliniklerdeki yaşlılara ayrılmış danışma odaları ve danışmanlığa erişim için fon tahsis edilmesine yol açtı.

Pakistan: Pakistan'da 2013 ve 2014'te patlak veren şiddet olaylarının ardından OCM verileri insani yardım kuruluşlarının acil durum müdahalelerine yaşlıların ihtiyaçlarını dahil etmeleri için lobi yapmak için kullanıldı.

Projenin sonuçlarıyla ilgili yetkililer, "Yaşlı vatandaşların izlenmesi sayesinde yaşlı insanların sorunları daha iyi biliniyor. Artık utangaç değiller, Muthande ofisine telefon ediyorlar ve bize neler olduğunu anlatıyorlar. Yaşlı insanlar sessiz kalmayacak," dedi.

HELPAĞE VE GLOBAL NETWORK'ÜN COVID-19'A YANITI

<https://www.helpage.org/where-we-work/helpage-global-network-members-response-to-covid19/>

Bu harita, HelpAge ve Global Network üyelerinin Covid-19 salgını sırasında yaşlıları nasıl desteklediğini göstermektedir.

97 ülkede faaliyet gösteren 158 benzer fikirli organizasyon ağından ve 12 HelpAge ülke ofisinden 56'sı savunuculuk, 22'si kampanya ve 25'i topluluk uyumu faaliyetlerinde yer alıyor, 38'i gıda ve 45'i ilaç/KKD/hijyen seti dağıtıyor, 45'i psiko-sosyal destek sağlıyor ve 55'i Covid-19 konusunda farkındalık yaratıyor.

<https://www.helpage.org/what-we-do/older-citizen-monitoring/>

“BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ VE KADEMELENDİRİLMİŞ BAKIM”

Siz bir doktorsunuz, nörologsunuz. Yaşlanmaya doğru giden bir insanın fiziksel ve ruhsal durumu nelere ihtiyaç duyar? Aktif yaşam, yerinde bakım ya da kurumsal bakım hangi durumların kavramları olmalı sizce? Siz ayrıca Alzheimer Yaşam Merkezi'yle de önemli bir deneyim oluşturdunuz. Bu deneyimlerinizi de anlatır mısınız?

AYNUR ÖZGE: Tıp fakültesine girdiğimizde bize ilk derste öğretilen, “hastalık yoktur, hasta vardır” yaklaşımıdır. Aynı durum sosyal çalışmalar için de geçerlidir. Ben otuz altı beden muhteşem bir Yıldırım Mayruk elbisesi giyemem, ama o elbiseyi muhteşem taşıyacak bir sürü insan vardır. Bunu, şunun için söyleme ihtiyacı duydum. Genellikle bir olay olur, o olaya da insanlar kafa yorar ve Yıldırım Mayruk elbisesi gibi güzel bir tasarım yaparlar. Her şeyini verir ona. Sonra da der ki, bunu herkes giysin. Öyle ya ona çok emek verdiler, inanıyorlar, her şeylerini yatırıyorlar, o hâlde herkes bunu giysin. Benim sistemle en büyük sorunum bu. Adı ne olursa olsun herhangi bir “tek” çözüm herkese cevap veremez. Yaşlanma, hastalık, sağlık hizmeti, sosyal hizmet, eğitim vs. hepsi tek çözümde buluşamaz. Bakın bugün dünya, bireyselleştirilmiş sağlık ve bireyselleştirilmiş eğitim planından bahsediyor. Benim oğlum ilkokula gitti, fiş öğreniyorlar, “Ben bunu öğrenene kadar mı yazmak zorundayım, yirmi kere mi yazmak zorundayım?” diye sordu. Ben de dedim ki, “Öğrenene kadar yazmak zorundasın.” Bu felsefeyle çocuklarımı yetiştirdim. Üniversite sınavına hazırlanırken bile hocalarına, “Benim çocuğuma günlük şu kadar sayıda test çözün demeyin. Bir şey anlatın, bunu anlayana kadar çalış deyin. O ne kadar sürede, nasıl anlıyorsa onu yapın,” dedim. Çok önemli bir nokta bu.

Yaşlanma doğal bir süreç ama benim annemin yaşlılığıyla sizin annenizin yaşlılığı aynı olmayacak. Benim annemin çözümleri sizin annenize asla hitap etmeyecek. Terside geçerli. Dolayısıyla lütfen burada bireyselleştirilmiş, kültüre göre modifikasyon şansı olan bir kalıba oturmasın. “Bir Türk yaşlısı halk müziği dinler.” Hayır efendim öyle bir şey yok. Ben size doksan yedi yaşında Mozart dinleyen, harika Bach konçertolarını mide tüpüyle beslenirken çalan yaşlı göstereyim, hem de Alzheimer hastası. O yüzden değerli yerel yöneticilere birinci ve çok önemli mesajım, lütfen kafa yorup emek verdikleri muhteşem projelerinin herkese hitap ettiğini söylemesinler. Ben bir doktor olarak Alzheimer hastalığı için yazdığım bir reçetenin her hastayı iyileştirmesini beklemiyorum. Böyle bir şey yok.

Yaşlanma dinamik bir süreçtir, doğumda başlar ve sizin de politikalarınızı yeni doğan çocuk intibahıyla başlatmanız gerekiyor. Bugün dünyada -Alzheimer konuşuyorsak - iki yaşındaki çocuğunu Alzheimer ilaç çalışmasına veren aileler var. Biz bunlarla uğraşyoruz şu anda. On yaşındaki bir insanın yetmiş beş yaşında Alzheimer olup olmayacağını tespit etmekle uğraşyoruz. Bize “insanlar evinde bakılmalı”yla gelmesinler.

Tabii ki evinde bakılmalı, ben de evinde büyüğüne bakmış bir hasta yakınım. Kayınvalidem her an yanımda, geleneksel değerlere çok saygı duyuyorum. Ama çok açık söylüyorum, ben Alzheimer olursam kesinlikle evimde bakılmak istemiyorum. Benim altı çocuğum, kocam, kardeşim değiştirmem istemiyorum. Zaten yapamaz. Ben doktorum, hastamı evde bakım sürecinde hastaneden getirdik, çarşafını değiştirmem gerekti, belimi incittim ki hastam kırk beş kiloydu. Yüz on kilo hastalar var, elli iki kilo gelini bakıyor. O gelin aynı zamanda üç tane çocuğa bakıyor, o gelin aynı zamanda babalarını görmek için gelen görümcelere, kayınvalideye, akrabalara hizmet ediyor. O gelini kimse takdir etmiyor. Siz şimdi hangi “evde bakım”dan bahsediyorsunuz? Biz bu noktada kime hitap edeceğiz? Ben geline şunu mu diyeceğim: “Saat başı hastana pozisyon vermek zorundasın. Günde altı öğün beslemek zorundasın, ilaçlarını düzenli vermek zorundasın (bu arada on iki tane ilacı var). Arada insülin yapılacak. Bu hasta sabaha kadar uyumayacak ama sabırla onu yönetmek zorundasın. Ev ortamını muhteşem düzenlemek ve pozitif enerji vermek zorundasın, çünkü hastalar negatif enerjiyi hemen kapar.” “E tamam doktor hanım çok güzel söylüyorsunuz da biz geleneklerine bağlı bir aileyiz. Götürüp huzurevine mi yatıralım hastalarımızı?” Tabii ki değil.

Şöyle aileler de gördüm, hastanın kızı annesine bakıyor, oğlan kardeşi vefat etmiş, eşi de yurtdışında yaşıyor, arıyor görümceyi: “Abla sen anneye bakıyorsun, ama anneye bakmak bizim de sorumluluğumuz. Biz çocuklarla yıllık iznimizi şu tarihlerde ayarladık geleceğiz Mersin’e. Lütfen o tarihlerde kendinize bir tur ayarlayın, siz çıkın tura gezin, biraz kafanızı dinleyin, biz de o yirmi günü annemize bakarak geçirelim. Sadece bize talimatları lütfen yazılı olarak bırak ki bir sıkıntı olduğunda ne yapacağımızı bilelim.” Bunları da gördüm. Evet, bu hasta belli bir noktaya kadar evde bakılabilir, ama az önce anlattığım hasta evde bakılsın.

Başta yöneticiler olmak üzere bilgisayarlar, telefonlar, arabalar son model, ama değer yargıları orta çağda. Eğitimli cahillerden sıkılmış vaziyetteyim. Şöyle bir sahne anlatayım, ne demek istediğimi anlayın. Kurumumuzu bağışlarla yaptık, kurumda bir lira devlet parası yok. Kapı kapı gezip otuz milyon piyasa değeri olan bir binayı bağışlarla tamamladık. Sonuç olarak yaptık, insanları gezdiriyoruz, eğitimli bir tane hanım var, üniversite mezunu biri. Bana, “Ay hocam harika olmuş ne kadar güzel,” dedi. O sırada gündüz bakımı için gelen büyüklerimiz kendi alanlarından bahçeye çıkıyorlar. Normalde biz hastalarımızla ziyaretçilerimizin temas etmesine izin vermiyoruz. Bu hanımefendi yukarıdaki toplantı salonundan tesadüfen bahçeye çıkan o insanları arkadan gördü ve orada bir hanımı tanıdı. Bağışmaya başladı, “Bunlar nasıl insanlar, insan annesini buraya mı bırakır?” Ben de ona “Siz biraz önce burayı takdir ediyordunuz, beni yere göğe sığdıramıyordunuz, peki biz burayı müze diye mi yaptık? Gelen insanlara göstermek için mi yaptık?” dedim. Böyle riya görmedim. Yanlış anlamayın, kimse benim annemi benden daha çok sevemez. Günün birinde demokratik yollar belli bir noktada tıkandığında ben bir kurum kararı veriyorsam en doğru karar budur. Hiç kimsenin bu kararı yargılamaya hakkı yok.

Röportaj

“Prof. Dr. AYNUR ÖZGE”

Mersin Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalı Öğr. Üyesi
Mersin Alzheimer Derneği Başkanı

Prof. Dr. AYNUR ÖZGE

Beş kitabı (üçü uluslararası, ikisi ulusal), kitap bölümleri, 126 yurtdışı, 35 yurtiçi makalesi, bildirileri, mesleki ve halka yönelik konuşmaları ve medya etkinliği vardır. Uluslararası bir dergide editörlük ve uluslararası dergilerde hakemlik yapmaktadır. Editörü olduğu kitaplardan biri BMA tarafından 2017 yılının “En İyi Nöroloji Kitabı” olarak seçildi. Ülkemizden ödüle layık görülen ikinci akademisyendir. Akademisyenliğin ölçüsü kabul edilen H index skoru 26’dır. Çalışmalarına 5.000’den fazla atıf yapıldı.

Mersin’de Alzheimer Derneği’ni kurduğu 2006 yılından itibaren hayali olan altı basamaklı çözüm modelini kamu desteği olmaksızın hayata geçirdi. Projeye sponsor bulmak için sunumlar, görüşmeler ve etkinlikler yaparak piyasa değeri 30 milyon olan 4.000 metrekare kapalı alanı ve 3.500 metrekare bahçesi olan tesisi inşa ettirdi. Modeli uygulamaya soktu ve gerekli yönetmeliklerin çıkmasına öncülük etti. Ülkemizde benzeri olmayan Aktif Yaş Alma ve Bütünleşik Yaşam Merkezi projelerini geliştirdi. Mersin’de iki ayrı aktif yaş alma ve bir bütünlük yaşam merkezinin hayata geçmesine öncülük etti. Alzheimer Eğitim Kampları gibi pek çok öncü projeyi hayata geçirdi. Ulusal Yaşlılık Platformu Danışma Kurulu Üyesi’dir. Evli ve iki çocuk annesidir.

Ben yüzde kırk yedi vergi veren bir vatandaşım, bunu yaşlılık şurasında da en yetkili insanlara söyledim. Benim çocuğum evde bakım konusunda belli bir noktaya geldiğinde devlet bana özel, devlet seçenekli kreşler sunuyor ve sunmak zorunda. Benim çocuğum eğitim alması gerektiğinde ben eve öğretmen getirmiyorsam, devlet bana resmi ve özel koşullar sunmak zorundaysa ve ben de koşullarına göre ikisinden birine gönderiyorsam, yaşlılık da aynı şey. Devlet benim yaşlıma evde bakımsa adamakıllı evde bakım sağlayacak.

Az önce anlattığım gelinin ihtiyacı ne? Günde iki saat birisi gelecek, kayınpederinin altını değiştirecek ya da belediye gelecek ona kaldırma robotlarından birini verecek. O kızcağız da onu yapacak. Haftada belli günler birisi gelecek diyecek ki, "Ben hastanla ilgileniyorum, al sen çocuklarını sokağa çık. Git alışveriş yap, kafanı dinle, anneni ziyaret et." Onun da bir annesi, kardeşi var. Yine o kamu yetkilisi arada bir gidip o kadını ziyaret edecek, kadınlar gününde ona çiçek verecek, onu yılın kadını yapacak. Ama ne oluyor? Gelin kayınpederini eve kilitleyip pazara gitmiş, kayınpeder balkondan yardım istemiş, bütün mahalleli kadının üstüne yürümüş. Ben olsam o mahallenin üstüne yürürüm. Hanginiz gidip o kadının kapısını çaldı? Neye ihtiyacı olduğunu sordu? Pazara giderken kim bir ihtiyacı olup olmadığını? Ne yapsın kız? Ne yedirsin? Elbette gidip pazardan alışveriş yapacak da evdekilerin karnını doyuracak. Hiç kimse kusura bakmasın ama bu kararları erkekler veriyor. Bugün ülkedeki hastaların yüzde yetmişine, seksenine kadınlar bakıyor. Bakanların yüzde elli altısı gelin. Bunların yüzde sekseni bu işi gönüllü olarak yapmıyor, mecbur bırakılıyor. Kocaları da eve gelip teşekkür edip "Sen anneme babama çok güzel baktın, yemeği ben hazırlarım, bulaşığı ben yıkarım," demiyor. Tam tersine, kocası eve gelip "Neden benimle ilgilenmiyorsun, niye bana vakit ayırmıyorsun, neden o yemek oldu, bu olmadı, neden pantolonum ütülenmedi?" diye konuşabiliyor.

Bugün Türkiye'de altmış beş yaş üstü kişi yüzde onu buldu. Bu ne demek? Her on kişiden biri bakım alıyor. Öyle ya da böyle. Sosyal açıdan, sağlık açısından ya da her ikisinden. Pandemi bunu ortaya çıkardı. Bugün pandemide evinde kalan altmış beş üstü nüfusun pandemiye girişte sağlıklı olanlarının da yüzde seksenlerden fazlası hasta. En iyi durumda olan kapris yapıyor. Şimdi çocuklar ne durumda? Hem annemi babamı ihmal ediyorum hem işe gidip geliyorum hastalık mı bulaştıracağım diye kaygılanıyorlar.

Evde bakımın da yanlış örnekleri var. Ben size bankada altı sıfırlı hesabı olup poposunda yarayla getirilen, affedersiniz pisliği sırtında kurumuş kaç tane insan gösterebilirim. Doktor olarak muayene odasından kovduğum kaç tane hasta yakını gösterebilirim. Üç tane üniversite mezunu hasta yakını var yanında, hastanın iki tane ilacı var, hasta ne ilaç kullanıyor diye sorduğumda cevap veremiyorlar. Siz evde ne veriyorsunuz? O bakıcıya suç atıyor, bakıcı ona. Şimdi bu "muhteşem olan" evde bakım mı? Kurumsal bakımda yanlış örnekler var, her şeyin yanlışı vardır. Ama biz doğruyu yaratmak zorundayız. Kısacası evde bakımın da adil, ulaşılabilir ve destekli olanını, kurumsal bakımın da adil, ulaşılabilir ve destekli olanını oluşturmak zorundayız.

Siz herkese bir menü verip "Bu mükemmel yemekleri yiyeceksin, Akdeniz diyeti, en sağlıklı budur," diyemezsin. En sağlık zeytinyağlıyı yiyemedi diye insanları eleştiremezsin. Ancak toplumun farkındalığını artırabilirsiniz. Mahalle baskısına uğratmayacağınıza dair güvence verebilirsiniz. Kararlarını özgür bir şekilde vermelerine, hastalarına bakarken kendi hayatlarını da paralel olarak sürdürebilmelerine izin verebilirsiniz. Bugün Alzheimer hastasının ortalama yaşam süresi yirmi-yirmi beş yıl. Hanginiz hayatınızdan yirmi yılı yok sayabilirsiniz?

Peki, bunu başkalarından nasıl bekleyebilirsiniz? Ondan sonra da "Anneleri üç çocuğunu emek emek okuttu da üç çocuk annelerine bakamadı ve bakım merkezine bıraktı," der. Kimin buna hakkı var? Anlatabiliyor muyum?

Sizin anlattıklarınızdan toplumsal farkındalığı yükseltmek gerektiğini de anlıyorum. Sanırım yaşlılığın çeşitli evrelerine yönelik yapılabilecek şeyler var. Son evresinde de kurumsal bakım var. Burada yerel yönetimler nerelerde inisiyatif almalı sizce?

AYNUR ÖZGE: Bir kere bu alanda yapılacaklar yerel yönetimlerin temel görevi. Bu hizmetleri yapmak için kimseden izin almasına gerek yok. İster evde bakıma destek birimi kurar, ister gündüz bakım alanları ve sürekli bakım alanları oluşturur. Bununla ilgili her türlü uygulamayı yapmakta özgür ve zaten yükümlü. O yüzden benim önerim, yerel yönetimler insanlara kendi ürettikleri reçeteleri dayatmaktan ziyade o insanlara bir anket üzerinden "Kardeşim senin neye ihtiyacın var?" diye sormalı. Bunun artık bir sürü yöntemi var. İhtiyaçları belirlediği zaman insanların ihtiyaçlarına göre hizmetleri kategorize etsinler.

Benim annemin ihtiyacı haftada bir gün sadece temizliğe gelecek bir kadındır, sizin annenizin ihtiyacı alışveriştir. Diğerinin annesinin ihtiyacı haftada üç gün arayıp onunla samimi sohbet edecek bir genç olmasıdır. Diğerinin annesinin ihtiyacı haftada birkaç gün gelip ikişer saat eşile ilgilenilecek, anneyi biraz özgür bırakacak bir insan olmasıdır. Diğerinin ihtiyacı sağlık kontrollerini planlayacak, hastaneye götürüp getirecek bir yardımcının, sağlık yol göstericisinin olmasıdır. Bir diğerinin ihtiyacı sağlık okuryazarlığıyla ilgili bir eğitim olmasıdır. Bugün e-nabız, e-devleti kimse bilmiyor. Her hastaya bulunduğunuz üniteden e-nabızdan ulaşamıyorsunuz. E-nabız var mı, yok? Bunlarla ilgili televizyon kanallarında ve yerel kanallarda basit eğitimler olabilir. Evde bakım yapıyor, tabii ki herkes kuruma hemen gelmesin, ama donanımı yok. Hasta neden bağırırdı, bilmiyor. Neden uyumuyor, bilmiyor. Neden yemek yemiyor, bilmiyor. Neden yazıyıyor, bilmiyor. Nasıl besleyeceğini bilmiyor. Sağlık okuryazarlığı ve yaşlı bakım eğitimi olmalı. Kendi ruh sağlığını nasıl koruyacak, bilmiyor. Basit bir yoga eğitimi vs. Burada işin anahtarı, kişilere dayatma yapmayıp ne istediklerini sormak. Kişiyi özel paketler üretmek. A paketi, B paketi, C paketi. A paketi elli kişiye hitap eder, B paketi beş yüz kişiye, C paketi bin kişiye. Ama insanların neye ihtiyacı varsa onu alsınlar. Bugün benim evimde muz var. Siz bana muz verdiğinizde ben bundan mutlu olamayacağım, çünkü bozulacak ve atacağım. Hatta derdine düşeceğim onu nereye vereceğim diye. Ama siz bana bir kilo elma getirdiğinizde mutlu olacağım. Çünkü muzun yanında elma yemeyi seviyor olabilirim. İnsanlara "devlet babayım, ben bilirim ne istediğini, her şeyi ben yaparım senin için" mantığını bırakalım. Artık büyüyelim, bundan çıkalım. O paketlerle ilgili de lütfen görevli iki tane memur kendi başına karar vermesin. İnternet reklamıyla endüstriyel reklam kokan işlerin peşine düşülmesin. Mesela onun yerine daha yaratıcı çözümler aransın. Kimse "kışın bu yaşlı teyzeler, amcalar köylerde perişan oluyor, ben onlara misafirhane oluşturayım, karda kıyamette kalmasınlar, yanına da hayvanlarını koyabileceği bir ünite yapayım, kışın ben onları getireyim, burada hem sağlık kontrollerini yaptırayım, hem biraz ilgileneyim, sütünü yoğurdunu da şehir çocukları yesin, yazın yerlerine götüreyim" demiyor. Proje sunuyoruz, bütçemiz yok diyorlar. E geçen hafta bilmem ne festivaline şu kadar para verdin. Anlatırdım mi?

Yaşlılıkla alakalı bir şey mi yapacaksınız? Yaşlı dernekleri ve huzurevi dernekleri var. Alzheimer'la ilgili bir şey mi yapacaksınız? Alzheimer dernekleri var. Bizim merkeze Arizona Alzheimer topluluğundan insanlar geldi, gezdi, kapı kulpundan fayansın rengine kadar bir sürü detay var. Notlar alıp gittiler. Daha ben memleketimden bir kişinin onların gezdiği ciddiyetle gezdiğini görmedim. Giderken sorsan banyo fayanslarının rengini kimse bilmez. Fayanslar beyaz. Neden? Bir sebebi var. Gel sor, o sordu. Kapı genişliği niye o kadar? Niye kapı kulpu şöyle? Ondan sonra kanun koyucu erişilebilir standart diye kural koyuyor. Asansörlerde sesli bilgilendirme olacak. Yapamam. Ben konuşan asansöre Alzheimer hastamı bindiremem. Bunu yapmadım diye ben cezaya maruz kalıyorum. Neden? Çünkü erişilebilirlik standardını karşılamadım.

Peki, sen bana sordun mu, "Alzheimer hastan bunu yapabilir mi?" diye. Neden, çünkü kafada engelli tanımı var. Yerdeki kabartmalarına takılan Alzheimer hastalarını patır patır düşer? Onları takip etmekten normal yürüyemeyecek. Onlar için bu büyük bir sorun. Ben bunu yapmayacağım. Ben bunu yapmadığım için kanunlara karşı koymuş oluyorum. Alzheimer hastası yaşlı değildir. Mevcut yaşlı kanunlarının hiçbir Alzheimer'ı karşılamaz. Alzheimer hastası huzurevinde bakılmaz. Alzheimer hastası evet engelli türüdür, ama mevcut engelli kanunlarının hiçbirini bunu karşılamaz. Çünkü Alzheimer hastalığı ve demans farklıdır. Siz normal yaşlıya bu pencereyi açmayacağını öğretirsiniz, ama Alzheimer hastasına öğretemezsiniz. Normal yaşlıya ağrısı olunca ilkyardım butonuna bas diyebilirsiniz, ama Alzheimer hastasına bastırtamazsınız. Kurumda benim merkezi spritlerim var, çünkü yangın çıkarsa benim o insanları tahliye etmem mümkün değil. Buna rağmen kanun bana diyor ki, yangın tüpü koyacaksın. Koyayım da benim hastam bu tüpü alır ve her türlü sıkıntıyı yapar. Kıyamet koptu denetime geldikleri gün. Çocuklar demişler "Tüplerimiz var, almadık değil, ama ortaya koyamayız, çünkü koyduğumuzda benim hastam bunun yangın tüpü olduğunu, ortaya fırlatılmayacağını bilmez." Sanki biz bunu demedik. Olmaz dendi. Tüp bırakıldı oraya. Daha onlar koridorun başındayken şangırt diye bir ses. Geri dönüyorlar ki, yangın tüpü camdan aşağıya. Allahtan o sırada bahçeden kimse geçmiyordu. Peki, o sırada bahçede oradaki çilekleri toplayan bir yaşlı olsaydı, tüp birinin kafasına inseydi ben miydim bunun suçlusunu? Ama o yaşlı bana emanet ediliyor. Sizin annenizin başına o tüp düşseydi siz bunu anlayışla karşılayacak mıydınız? Siz bana anlayış gösterecek miydiniz? Devletin kanuna uydugu için bu oldu, önemli değil canın sağ olsun, annemin canı sana feda olsun mu diyecektiniz. Yoksa o tüpü camdan fırlatan Ahmet Amca'yı dava mı edeceksiniz? Adamın cezai ehliyeti yok zaten, etsen ne olur. Peki ben? Ahmet Amca'ya mı kızacağım? Anlatabiliyor muyum ne demek istediğimi?

Katedilmesi gereken uzun bir yol var. Şu an bir noktadayız, o kadar. Belediyeciler ve yerel yöneticiler ellerindeki gücün farkına varsin. İnsanları kategorize etmesinler. Bireyselleştirilmiş ve kademelendirilmiş bakım/destek/sağlık planlarını önerinler. Bu planların her aşamasında paydaşlarıyla işbirliği yapsınlar. Geri bildirimleri dikkate alsınlar.

“YAŞLI AYRIMCILIĞI YAPMAYAN, FİZİKSEL VE SOSYAL EŞİKSİZ MİMARİ”

Röportaj

“Dr. ESRA AKAN”

Mimar

Yaşlı uyumlu kentler nasıl ele alınmalı?

ESRA AKAN: Yaşlı uyumlu kent kavramının yaşlanma, yaşlı, yaşlı kapsayıcı tasarım ve kentsel çevre kavramları üzerinden irdelenerek tartışılmasının doğru olacağını düşünüyorum.

Ursula Lehr, “Dünyanın saçları ağarıyor,” diyor. Ülkemizde 2020 yılında toplam nüfus 83.614.362 kişiyken 65 yaş üstü nüfus 7.953.555 kişidir. Bu da yaşlı nüfusun toplam nüfusa oranının %9.5’e tekabül ettiğini gösteriyor. Doğum ve ölüm ortalamalarındaki azalma, yaş ortalamasını hızla artırırken teknoloji ve tıp alanındaki gelişmeler de bu konuda oldukça etkili rol oynuyor. Dolayısıyla küresel yaşlanma olgusu, yaşlı kapsayıcı, yaşlı uyumlu kentler ihtiyacını da hızla artırıyor. Yaşlı uyumlu kenti iki temel alt başlık üzerinden ele alarak anlatmaya çalışmanın daha doğru olacağını düşünüyorum.

Bunlardan ilki, yaşlı uyumlu kentte yaşlının gereksinimleri neler? İkincisi, yaşlının saygı duyulması gereken tercihleri neler? Yaşlı uyumlu kent tasarımının sadece yakın-uzak dış mekân ya da etkileşim boyutu göz önünde tutularak değil, yaşlı bireyin ev ölçeğinden başlayarak ele alınması gerektiğine inanıyorum. Yani kent bazından ve en ufak ölçekten yola çıkmak gerekli. Bu bağlamda değişen yaşlı gereksinimleri yönünden bakacak olursak -yaş ilerledikçe insanın gereksinimleri de değişiyor, boyutlar farklılaşıyor vs.- öncelikle mevcut evin uyumlanmasının en kolay yaklaşım tarzı olacağına inanıyorum. Burada da önce problemi ortaya koymamız gerekir. Biz mimarlar bir projeyi ele alırken önce problem olarak önümüze koyarız, o problemler üzerinden ilerleriz. Bir gün hepimizin bir kaza neticesinde tekerlekli sandalyeye ihtiyacımız olabilir. Gerektiğinde tekerlekli sandalyeyle mekânlar arasında rahat geçiş yapabiliyor mu? Kapı girişleri yeterli mi? Küvet engel teşkil ediyor mu? Tek başına banyosunu yapabiliyor mu? Zemin kaydırmaz mı? Banyoda maliyeti çok düşük olan tutamaklar var mı? (Abdest alırken, ayağını yıkarken düşüp hayat konforunu büyük ölçüde kaybetmiş bir sürü yaşlı insan tanıyorum.) Yine mutfak tezgâhı kullanımı kolay mı? Çünkü yaşlandıkça birtakım fiziki değişiklikler oluyor. Dolaplara rahat ulaşabiliyor mu? Eşikli geçiş alanları var mı? Daire kapısından çıkıp apartman kapısına nasıl ulaşıyor? Asansör olmayan eski evler var, asansörler için kolay izin alınabiliyor mu? Yine apartman çıkışlarında rampa var mı, eğimi doğru mu, tekerlekli sandalyeyle kaldırıma rahat ulaşabiliyor mu? Kentin dinamiğine özerk bir şekilde katılabiliyor mu? Çok lüks apartmanlar yapılıyor, bir bakıyorsunuz rampanın eğimi yanlış. Yüksek meblağda para vererek sahip olduğu evden tek başına inemiyor. Özerk bir şekilde kentin dinamiğine katılamıyor. Ufak bir detay ama çok önemli bana göre.

Otoparkta basamak oluyor. Ev asansörlü, fevkalade diyorsunuz, otoparka tekerlekli sandalyeyle bırakın tek başına inmeyi, bir yardımcıyla beraber indiğinizde de bir basamak çıkıyor karşınıza. O zaman asansörün kolaylığı nerede? Görüldüğü üzere yaşlı uyumlu kent hâli öncelikle ev ölçeğiyle mevcut evin içinden başlayarak irdelenmesi gereken bir konu.

Yine yaşlının kent için handikapları var. Bu da çok önemli bu nokta. Çünkü yaşlı birey yapılı çevre içinde bireysel olarak iki negatifle sınav veriyor. Birincisi, azalan duyuşal yetkinlikleri. Diğeri, çevresel baskı ve stres. Yetkinlikler azalıyor. Mesela küçük puntolarla yazılan sokak isimlerini daha zor görüyor veya hareket kabiliyetinde azalma var, kırmızı ışıkta geçerken o süre yetmiyor. Yurtdışında yapılan uygulamalarda birtakım sensörler var, algılıyor ve süreyi uzatıyor.

Yaşlanma, kişinin yetkinliğinin düştüğü, baskının üstesinden gelemediği bir uyum problemi olarak karşısına çıkıyor. Yine çevresel baskıdan bireysel yetersizliklere kadar uzanan bütün değişkenleri içeren bir boyut. Bütün bu etkenlere ilave olarak son dönemde gündemde olan diğeri bir konu da kentsel dönüşüm. Yaşlı üzerinde fiziksel, psikolojik ve sosyolojik olarak büyük ölçüde kısıtlayıcı rol oynuyor ne yazık ki. Kentsel dönüşümdeki doğru planlamalar özellikle yaşlı bireye konfor da sağlayabiliyor. Ama bu çok kritik bir geçiş. Yine kentsel dönüşümle başlayan kent bilinci kaybı ve tanıdık çevrelerin yabancılaşması, çevresel stres dozunu artıran diğeri bir faktör. Eskiden “Kırmızı evden sağa döndüğünde üçüncü ev benim ya da arkadaşım Keriman’ın evi” derken o ev yok olunca bilinç de kaybolmaya başlıyor.

Kentsel dönüşüm, yapılı çevreyi değiştirirken yaşlıların sosyal çevreleri üzerinde de etkili. Ben buna tanıklık ettim. Bir yaşlı için çoğu zaman en önemli şey, kentin dinamiğine tanıklık etmek. Yıllarca pencere yanından ya da balkonundan sokağı seyredirken duyduğu kuş sesleri, kentsel dönüşümle belki yine aynı apartmandaki dokuzuncu kata taşınıyor. Ne oluyor? Birdenbire kendini hapistemiş, izoleymiş gibi hissediyor ve stres yükseliyor. Sokağı izlemek, tanıklık etmek, sokak ortamına yakın olmak, zorda kaldığında belki bir seslenme mesafesinde olmak, bu çevreden kopmak stres yaratıyor, yalnızlaştırıyor, yalnız hissettiriyor. Kentlerde yaşlılar bir yandan sosyal izolasyona uğruyor diğeri yandan da sürekli kalabalıklaşan kentle başa çıkmak zorunda kalıyor. Bu durumlar da kişiyi strese maruz bırakıyor. Yabancılaşma artıyor.

Erenköy’de yapmış olduğum bir atölyede mimarlık öğrencilerine yaptırdığım bir çalışmada gördüm ki, mahalleler artık yeni gelen sakinlerine göre şekil almaya başlıyor. Mesela geleneksel ufak tefek çarşılar, konutların giriş katındaki birtakım dükkânlar hızla işlev değiştiriyor. Kasaplar, manavlar, yorgancılar, kunduracılar vb. yerel esnaf yok oluyor.

Dr. ESRA AKAN

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nden mezun oldu. Aynı üniversitenin Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Tasarım Programı’nda yüksek lisansını tamamladı. Doktora çalışmasını yine aynı bölümde “Yaşlılık Kurumlarında Yaşlı Kullanıcı Mekânsal Davranış ve Bilişiminin Mekânsal Dizim Bağlamında İrdelenmesi” başlıklı teziyle 2017 yılında tamamladı.

Esra Akan, toplumun önemli bir kesimini temsil eden yaşlı nüfus kapsamlı çalışmalarını uzmanlık alanı çerçevesinde sürdürmektedir. Temel araştırma konuları; yaşlı, yaşlılık, yaşlı mekânsal davranış ve biliş, yaşlı yaşam alanları, huzurevi tasarım yaklaşımları ve kapsayıcı tasarım üzerindedir. Ders ve atölye çalışmaları yürütücülüğünün yanı sıra seminerleri devam etmektedir. Uluslararası yayın ve bildiriye bulunmaktadır.

Yerlerini kafelere, marketlere bırakıyorlar. Sosyal yapı değişikliği oradaki bütün fiziksel çevreye yansıyor. Bu durumda oluşan yeni çevre de eski mahalle yaşlılarının bilişsel hafızalarının flulaşmasına sebep oluyor. Yaşamdan geri çekilmelerine yol açıyor. Hem mekânsal hem de sosyal yalnızlaşmaya kadar giden bir süreç. Kentsel dönüşümün de yapılması gerekiyor.

Peki, ne yapılabilir? Mahalle kültürünün korunması, komşuluk ilişkilerinin sürdürülmesi, gündelik alışkanlıkların ve toplumsal hafızanın mümkün olduğunca devam ettirilmeye çalışılması, tanıdık çevrenin çok da kaybolmaması gibi yaşlının aslında gündelik hayatını derinden etkilemeyecek müdahalelerle daha yumuşak bir geçiş sağlanabilir.

Kentsel dönüşümün negatif etkisi nispeten pozitif yöne evrilerek yaşlılar için olumlu bir şekilde sokulabilir. Doğru çevresel tasarımlarla yaşlılık dönemindeki kişilere verilebilecek uyum, güvenlik, konfor, aidiyet vb. olumlu destekler yaşlıların yaşam kalitelerini yükseltme yönünde önemli etkilere sahip olabilecektir diye düşünüyorum.

Sizce yerel yönetimlerin alabileceği ne gibi sorumluluklar/inisiyatifler olabilir?

ESRA AKAN: Yaşlının tercihleri var. Tecrübe sahibi ve bir yaşam deneyimi olan insan var karşınızda. Kültür seviyesi ne olursa olsun yaşanmışlığı var. Öncelikle kendisine sorulmalı derim. Kendisine tercihleri sorulmalı. Nerede yaşamak istiyor? Çünkü sadece kent değil, ülkelere göre de değişiyor. Yaşlılık heterojen bir yapı, homojen değil. Minicik bir bebeğin bile farklı karakteri var değil mi? Yaşlılık sürecinde araya birçok etken giriyor. Psikolojik, sosyolojik ve fiziksel yaşanmışlıklar var. Bu nedenle yaşlılığı heterojen bir yapı altında ele almalıyız. Yaşlılara tercihlerini sormalıyız. Nerede, nasıl yaşamak istiyorsun? Mesela alternatiflerden bir tanesi, yerinde yaşlanmak. Bizim her zaman için en uygun gördüğümüz ve desteklenmesi gereken durum. Diğer de kurumsal yapı tercihi. Gri alanda olan yaşlılar var, bu alandakiler aslında yaşamını tek başına devam ettiremez hâlde, zorlanıyor, fakat değişimi de istemiyor. Yalnız yaşamakta direnmiyor. O hâlde bu kişilere de alternatiflerin sunulması önemli. Kendi evinde ve mahallesinde tanıdıklar/aile tarafından bakılsın, ama muhtarlıkların da ilgisi bu yaşlıların üstünde olsun. Faturaların ödenmesi, sıcak yemek ulaştırılması gibi birtakım destekler olabilir. Ama öncelikle onların fikirleri sorulsun, çünkü karşımızda birikimi, geçmişi, deneyimi kapsamlı olan bir kişi var. Önce yaşlıyı tanımak ve bilmek gerekiyor.

İşte, yaşlı uyumlu kentin tanımı de buna göre biçimlenir. En bilinen ve en çok kullanılan tanımıyla yaşlı uyumlu kent, yaşlıların evlerinden başlayarak yakınındaki ve uzağındaki çevresine kadar uyumu gözeten, aktif ve yerinde yaşayabilmeyen çözümlerini arayan, aynı zamanda da üreten, sosyal etkileşimi güçlendiren, psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve mekânsal boyutu dikkate alan bir anlayışla tasarlanması gereken geniş kapsamlı çevredir. Burada değişkenler, kültürel ve coğrafi farklılıklar oluyor, çünkü İstanbul'la Konya'yı hiçbir zaman eşit şekilde planlayamazsınız, değil mi? Yükseltirler, düzeyler vs. her şeyi farklı iki kent var ortada. Bunlar da yerel olmalıdır. Her şey için aynı formatı kullanamazsınız. Yaşlılık heterojen bir yapıdır, dolayısıyla kültürel ve coğrafi farklılıklar da değişkendir. Başlıca hedef, güvenli, sağlıklı ve aktif yaşlanmaya destek vermek olmalıdır.

Yaşlı yaşam alanlarının kent içindeki yerinde tasarım kriterleri neler olmalıdır?

ESRA AKAN: Kentte herkes için eşit fırsatlar olmalı. Sadece yaşlı ayrımcılığı yapmayı da doğru bulmuyorum. Çünkü herkes için eşit fırsatlar tanıyan çevresel koşulları yaratmak, tasarımın herkes için erişilebilir nitelikte olmasıyla başlıyor. Engelsiz ulaşım tabii ki olmazsa olmaz, ilk şarttır. Yine planlamada standart insan ölçüsü yerine her insanın değişik yaş ve fiziksel durumları göz önüne alınmalıdır. Tekerlekli sandalye ölçülerine dikkat edilmelidir. Ben tasarım derslerinde mimarlık öğrencilerine -şu anda yaşlılığı konuştuğumuz için yaşlılık diyeceğim- her zaman bu farkındalığı vermeye çalışıyorum. Onlara yaşlı ve mekân, yaşlının mekânsal davranışı ve bilişi, yaşlı yaşam alanları ve huzurevi yaklaşımları konusunda farkındalık kazandırmaya çalışıyorum.

Bir üniversitede öğrencilere atölye çalışması yaptım. Başlığı, "Kentsel Dönüşümün Gözlem, Yüz yüze Görüşme ve Bilişsel Haritalar Üzerinden İrdelenmesi"ydi. Erenköy Mahallesi örneğini seçtim. Neden Erenköy Mahallesi'ni seçtim? Orada geleneksel bir yapı vardı ve hızlıca kentsel dönüşüme uğrayan bir alandı. Yaşlı nüfusu çok fazlaydı. Niye gözlem yaptırıldım? Önce tanımlarını istedim, sonra yüz yüze görüşme yaptırıldım. Bunun da amacı, yaşlıyla genci karşılıklı bırakmaktı. Kullanıcı özne, yaşlı insandı, mahalleliydi. Gözlemlerde fiziksel çevreyi tanıdılar, sosyal yapıyı gördüler. Bilişsel haritalama istedim. Neler değişiyor gibi konulara baktığımız çok kapsamlı bir çalışmaydı. Bu çalışmadaki amacım, öğrencilerin kentsel alanda, fiziksel ve sosyal yapıda olan değişimleri yaşlı kullanıcı üzerinden okumalarını sağlamak. Bu bir farkındalık çalışmasıydı ve bence çok önemliydi. Kentsel alanda mahalle, kültür, kimlik, aidiyet, sosyal etkileşim ve eski-yeni ilişkisi, dönüşüm esnasında eski kent dokusuyla yenileşme arasındaki bağlantılar vs. alt metne giriyor. Bunlara tanıklık ettiler. Çıkan sonuçlarda da kentsel dönüşümün eski dokuya olan önemini gördüler. Mahalle kavramının önemini, mahallenin ne olduğunu, sıcak ilişkileri... Herkesin birbirini tanıyıp selam vermesinin değerini gördüler. Ataşehir'de yaşayan öğrencilerim vardı, "Hocam biz ilk defa böyle şeyler düşünüyoruz, ilk defa böyle şeyleri görüyoruz," dediler. Kentsel dönüşüm gerekli ama bu süreçte kısmen de olsa "sürdürmenin" önemini anladılar. O doku nasıl sürdürülecek, eski-yeni ilişkisi nasıl kurulacak ve aktarılacak? Eğitim de çok önemli. Kent, yaşlı, uyum, yaşlı uyumlu kent hâli diyoruz. Yaşlı uyumlu kent hâlini oluşturacak kişilerin eğitimi çok önemli.

Yaşlı uyumlu kent planlamasında çözümlerin disiplinlerarası işbirliğiyle geliştirilmesini önemli görüyorum. Çünkü geleceğin yaşlı uyumlu kent yapıları şehir plancı, mimar, iç mimar gibi tasarımcılarla psikologların, sosyologların, gerontologların işbirliğiyle planlanan bir süreç olmalıdır. Hasta bakım üniteleri, botanik bahçeleri, galeriler, konferans/spor salonları imkânlarına ve dijital teknolojilerle donatılmış planlama özelliklerine sahip olmalıdır. Çünkü geleceğin yaşlılarının beklentileri bugünkü yaşlılardan farklı olacaktır.

Yine planlama gereksinimlerinin değişim göstereceği olasılıklara göre esnek tasarım fikirleri oluşturulmalıdır. İleri teknolojilerin ürünlerine olanak vermeleri önemlidir. Sürdürülebilir tasarım yoluyla minimum enerji tüketen, kendine yetebilen mekânlar çevreye ve organik yaşama da destek verecektir. Kamusal alanlarla, mahalle ve şehir meydanlarıyla sosyal izolasyon minimuma indirilebilir, sosyal etkileşim artırılabilir.

Komşu dayanışmasını çok önemli buluyorum. Balkonlarla, çıkmalarla, apartman bahçeleriyle ve sitelerdeki sosyal alanlarla bu sağlanabilir. Tanıdık çevre koruması önemlidir demistik. Bu, kendine güven duygusu sağlayıp bağlanmayı, aidiyeti artıracaktır ve yaşlıyı hayatın içinde tutabilecektir.

Kaldırım/sokak ilişkisinin akışkan kurulmasını da çok önemli buluyorum. Yaşlı bireyi sokağa çıkartabilmek ve hayatın içinde tutabilmek için evinden gitmek istediği yere kadarki ulaşımın engelsiz olması gerekiyor.

Binadan başlayarak merdiven, asansör, rampa, kaldırım, sokak ilişkisi eşsiz kurulmalıdır. Bunun yanı sıra sokakların sosyal yapısı da önemlidir. Mahalle kültürü yaşatılmalı, kendine özgü dokusu korunmalıdır. İstasyon, çeşme vb. gibi nirengi noktaları çok belirleyici ve tanımlayıcıdır, korunmalıdır. Yine yaşlı dostu otobüs durağı, yaşlı dostu bank, yaşlı dostu şehir mobilyaları, rampa inleri, kaldırım yükseklikleri ve işaretleme sistemleri çok önemlidir. Yön bulmada, oryantasyonda, güvende hissetmede ve konforda olmazsa olmaz bileşenlerdir. Yönlendirme ve işaret sistemleri basit ve okunaklı olmalı. Kolay anlaşılabilir ve uzaktan olmalı. Gerekliyse ışıklı olmalı. Görme ve işitsel engellilerin ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmalıdır. Renkler kullanılabilir, harfler ve arka plan renkleri arasındaki kontrastlık önemlidir, okunmayı artıracaktır. Kamusal alanlar, hastaneler, devlet daireleri gibi yerler tanımlı olmalıdır.

Büyük sitelerin içinde belki üç-dört katlı yaşlı uyumlu apartman modelleri olabilir. Kurumsal yapı modellemesi de önemli. Mesela ben iki yapı üzerinden çalışmışım. Düşeyde yükselen yapılarda yaşayan yaşlılarla yatayda yayılan kurguya sahip yapılarda yaşayan yaşlıların dış çevre kullanımının farklılıklar gösterdiğini gördüm. Yatayda uzayan bina daha dışa dönük bir yaşantı tarzı sunar. Yine şehiriçi konum çok önemli. Bir müddet yurtdışındaki ilk yaşlılık evleri şehrin dışına entegre edilmişti. Bu, oldukça yanlış bir tutum. Şehiriçi konum yaşlıyı aktive eden bir yapılaşma sunuyor. Kuşaklararası etkileşimi de destekliyor, gidip gelmeyi kolaylaştırıyor. Yaşlıların bu yapılar içinde doğru alana ve yeterli özel alana ihtiyacı oluyor. Erişilebilir ve erişilebilir olma, bu beraberlik için olmazsa olmaz kriterlerdir. Farklı yaş gruplarıyla beraber destekleyici tasarımın kuşaklararası etkileşimi dikkate alması çok önemlidir.

Tasarımın yaşlı bireylere sağlayacağı özgürlük ve özerklik, bağlanabilirlik ve aidiyet, erişilebilir ve erişilebilir olma, sosyal ilişki ve yüksek etkileşim, güvenlik ve mahremiyet onların yaşam kalitelerini yükseltecektir. Bu, mekânsal davranış ihtiyaçlarının karşılanmasına ve ister kent ister bina ister ev ölçeğinde olsun hızla değişen çevreye kolay uyum sağlamlarını artırmaya yönelik parametreler olarak rol oynayacaktır. Kenti yaşlı ayrımcılığı yapmadan herkes için bilişsel/davranışsal/fiziksel ve sosyal açıdan eşsiz hale getirmek hepimiz için, tüm disiplinler için ortak hedef olmalıdır.

İLERİ YAŞLARDA EV KAZALARI RİSKİNİ AZALTMAYA YÖNELİK MEKANSAL DÜZENLEMELER.....

Dr. Esra AKAN, Y. Mimar

“KENTSEL DÖNÜŞÜM YAŞLININ İHTİYAÇLARINDAN UZAK”

Yaşlılar için tanıdık çevre çok önemli bir faktör. Kentsel dönüşümden yaşlılar nasıl etkileniyor? Yaşlı nüfusun da olduğu yerlerde ve buralardaki dönüşümlerde yaşlıyı dikkate alan çözümler ne olmalı?

BETÜL DUMAN BAY: Bu konuda TÜBİTAK projesi çalıştık. İstanbul örneklemini üzerinden kentsel dönüşümün yaşlılar üzerine etkisini araştırdık. Oradaki bulgularımızı anlatmak isterim. En genel anlamda yaşlılar dönüşüm uygulamalarından en fazla etkilenen, en kırılgan gruplardan birini oluşturuyor. Kentsel dönüşümün yaşlılar üzerine etkisini irdeleyen çalışmaların genellikle yaşlıların yaşamlarını iyileştirici etkileri üzerine odaklandığını görüyoruz. Elbette kentsel dönüşümün yaşlıların yaşamları üzerinde iyileştirici ve olumlu etkileri var, fakat olumsuz etkileri de var. Yani bu iki tarafı da birden görmek gerekiyor.

Yaşlılar kendi yaşlarıyla, bedenleriyle ilişkili olarak ihtiyaç duydukları donanımlara sahip olmayan konutlarının yenilenmesinden, konut çevresinde yürüme kolaylığı sağlanmasından, asansör imkânı getirilmesinden ya da buldukları sokakların mahallelerin güvenliklerinin sağlanmasından, eksik olan hizmetlerin getirilmesinden, bu tür konutlardan ve çevresine dair iyileştirmelerden oldukça olumlu etkileniyorlar. Ayrıca bu iyileşmeye paralel bir şekilde gelen konut ve emlak değerinin artmasından da olumlu bir şekilde etkileniyorlar. Ama öte yandan, mahalledeki ve konut çevresindeki değişimlerin yarattığı olumsuz sonuçları da deneyimliyorlar. Özellikle yer duygusu ve mahalle aidiyeti konusunda ciddi sorunlar yaşayabiliyor, sosyal ağlarını kaybedebiliyor, yalnızlaşmaya ve dışlanmaya maruz kalabiliyorlar. Bunlar da tabii kentsel dönüşümün olumsuz sonuçları olarak öne çıkıyor. Öncelikle bunu söylemek isterim. İkinci olarak da şunu söylemek isterim: Kentsel dönüşümden etkilenmeleri bakımından yaşlıları da türdeş bir grup olarak düşünmemek lazım. Yaşlıların içerisinde de gelir, sosyal statü, kültürel/ekonomik sermaye ve yaş farklılaşmaları söz konusu. Yani biz 65 yaş üstü diye alıyoruz yaşlıları ama onun içerisinde ileri yaşlı, genç yaşlı gibi ayrı kategoriler de var. Cinsiyet bakımından farklılaşmalar söz konusu. Dolayısıyla kentsel dönüşüm etkilerinin de bu farklılaşmalarla birlikte değiştiğini söylemek isterim.

Yer değiştirmeye bağlı olarak önemli bir farklılaşma geliyor. Kimi yaşlılar yıkım dolayısıyla mahallesinden ve evinden ayrılıp taşınmak zorunda kalıyor. Kimi aynı mahallede komşularıyla aynı sosyal çevrede yaşamaya devam edebiliyor.

Bu ayırım mesela literatürde çok nadiren rastladığımız bir ayırım ama bizim araştırmamızda özellikle yerinden edilmiş olan yaşlılarla yerinde dönüşüme uğramış yaşlılar arasında önemli bir farklılaşmanın oluştuğunu söylemek lazım. İstanbul, kentsel dönüşümün en yoğun yaşandığı metropol olmanın yanında yaşlıların oranı bakımından da önemli bir metropol. Türkiye’de yaşlı nüfusun oranı %9.1. İstanbul’da da yaşlıların oranı %6.7 civarında. Toplam yaşlı nüfus içerisinde İstanbul’un payı %14.3. Yani toplam yaşlı nüfus içerisindeki payının da yüksek olduğunu görebiliyoruz. O yüzden İstanbul’daki sonuçların kıymetli olduğunu düşünüyorum.

Kentteki dönüşüm alanları farklılık arz ettiği için yaşlıların deneyimleri de farklılaşıyor. Bir, kamunun alan ilan ederek başlattığı devlet odaklı dönüşüm diyebileceğimiz dönüşümler var, bir de bireysel kararların sonucu yaşanan dönüşümler var. Orada sonuçta müteahhitle mülk sahipleri pazarlık yapmak suretiyle o yapıyı dönüştürüyorlar. Bu ikinci gruptaki yaşlılar bakımından olumsuz sonuçlar pek fazla yaşanmıyor. Daha çok olumlu sonuçlarıyla muhataplar. Çünkü yerinde dönüşüm yapıyorlar, mahalle ve konut çevresi bu anlamıyla fazlaca değişmemiş oluyor. Onlar o mahalleye ilave nüfuslar gelmesi hâlinde bu durumdan rahatsız olabiliyorlar. Yerinde dönüşüm yaşayan yaşlıların karşılaştıkları problemlerin daha sınırlı olduğunu söylemek isterim. Esas problem, kamu merkezli yapılan dönüşümlerde ortaya çıkıyor diyebilirim. Üçüncü bir dönüşüm de karma model şeklinde. Yani Fikirtepe’de olduğu gibi. Alanı kamu tayin ediyor, belirliyor ve bunun altında müteahhitlerle mülk sahipleri pazarlık sürecini yaşıyor. Bu iki grup biraz problemlidir. Olumsuz sonuçları bakımından bu iki grubu özellikle ele almak gerektiğini söyleyeyim.

Bizim yaptığımız bu araştırmada özellikle yaşlılar bakımından yerinden olma meselesine ilişkin iki gelişmenin olduğunu gördük. Bunlardan bir tanesi, eğitilmiş ve geliri olan yaşlı grubu bu kentsel dönüşüm sırasında -biliyorsunuz bir kira yardımı var yasadaki kira yardımıyla yararlanıyor. Bu bir yıllık sürede bir yere taşınmış oluyorlar. Bir yılın sonunda geri gelmeme, dönüşen konutu beyaz yakalı orta sınıflara kiraya verme, kendisi kirada kalmaya devam ederken buradan aldığı yüksek kirayla ilave gelir elde etme, ortaya çıkan kayda değer sonuçlardan. Dolayısıyla kendiliğinden orayı beyaz yakalılara, orta sınıflara terk eden, soylulaşma sürecini tetikleyecek bir gelişme olduğunu gördük. Diğer bir şey de yine kamu tarafından yürütülen kentsel dönüşüm uygulamalarında yaşlıların zorunlu olarak yerinden edilmesi meselesi. Bu durum iktisadi imkânları sınırlı olan yaşlılarda, onların yaşadığı ilçelerde söz konusu olabiliyor. Onlar da zorunlu olarak yerinden edilme durumuyla karşı karşıya kalabiliyor. Yerden kopmaya ilişkin bu iki durumu tespit ettiğimizi söyleyebiliriz.

Röportaj

“Doç. Dr. BETÜL DUMAN BAY”

Yıldız Teknik Üniversitesi
Sosyoloji

Doç. Dr. BETÜL DUMAN BAY

ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nden 1995’te lisansını aldı ve 1997’de ODTÜ’de Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler alanında yüksek lisansını tamamladı. 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi’nde Siyaset ve Sosyal Bilimler alanında “1980 Sonrası Yeni Sağın Hegemonya Mücadelesi: Özal Liderliğinde Anavatan Partisi” başlıklı teziyle doktora derecesini ve 2014 yılında Siyasal Hayat ve Kurumlar alanında doçent unvanını aldı. Washington ve Roma’da Kültür ve Tanıtma Ataşeliği görevlerinde bulundu. TÜBİTAK destekli “Sosyal Kaynaşma Bağlamında Kürt Meselesi” başlıklı kariyer projesinin yürütücülüğünü, “Kentsel Dönüşüm ve Metropolde Yaşlanmak: İstanbul Örneği” projesinin araştırmacılığını üstlendi. Hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde ve Kent Araştırmaları Yüksek Lisans Programı’nda “Kentsel Dönüşüm” konulu lisans ve yüksek lisans derslerini, Yıldız Teknik Üniversitesi’nde Kent Sosyolojisi yüksek lisans dersini vermektedir. Betül Duman Bay’ın sosyal kaynaşma, sosyal sermaye, etnik ilişkiler, dışlanma ve ayrımcılık, İslamofobi, gettolaşma, çokkültürlülük gibi konularda çeşitli yayınları ve “Neden, Nasıl, Kim İçin Kentsel Dönüşüm” isimli bir derleme kitabı bulunmaktadır. Litera Yayınevi’nde “Kent Dizisi” serisinin editörlüğünü yapmaktadır.

Yaşlıların kentsel dönüşümden olumsuz etkilenmeleri çerçevesinde konuşabileceğimiz bir husus da aile bölünmesi, aile parçalanması dediğimiz olgu. Kamunun yürüttüğü kentsel dönüşüm alanlarında ya da karma dönüşüm alanlarında daha önce geniş aile şeklinde yaşayan -mesela torunlarıyla, çocuklarıyla yaşayan- ailelerde konutun küçülmesi nedeniyle ailenin ayrılmak zorunda kaldığını, başka başka konutlarda ikamet ettiğini tespit ettik. Örneğin, Fikirtepe'de daha önce baba-kız birlikte yaşarlarken 1+1 ev verilmesi sonucunda baba ve kız ayrı konutlara çıkmak zorunda kalmıştı ya da daha önce torunlarıyla beş kişilik aileyken karı-koca kalıp çocukları ayrılmak zorunda kalmış aileler söz konusu. Bu yönüyle aile parçalanması meselesinin de yaşandığından söz etmek mümkün diyebilirim.

Üçüncü olumsuzluk olarak dönüşümler geniş ölçekli yapıldığı için yerinde kalanlar ve yerinden ayrılanlar bakımından komşulukları yitirmekten, alıştığı/bildiği sosyal çevreyi yitirmenin yarattığı bir sorundan bahsetmemiz mümkün. Alıştığı/bildiği çevreyi tümüyle terk etmekten, yeni ilişkiler ve komşuluklar geliştirememekten dolayı ciddi bir yalnızlaşma süreci yaşıyorlar. Çünkü aşinalık, tanıdık/bildik yüzlere sahip olmak yaşlılar için çok önemli. Diğer yaş gruplarından ziyade bunun yaşlılar bakımından ilave bir önemi var. Dolayısıyla alıştıkları, bildikleri çevrenin artık tanımadıkları bir çevreye dönüşmesi, tanıdıkları çevreyle edindikleri ontolojik güven duygusunun ve yardımlaşmanın ortadan kalkması anlamına geliyor. Bunun aynı zamanda ciddi psikolojik sonuçları da olduğunu söylemek isterim. Literatürde bu konuyla ilgili çok çalışma var. Yaşlılar günlerini genellikle evlerinde ve konut bölgelerinde geçiriyor. Dolayısıyla yer duygusu onlar için önemli. Onlar buldukları yerde devamlılık duygusu yaşıyorlar. Uzun süre aynı yerde yaşayan yaşlılar bakımından fiziksel/psikolojik açıdan ve yaşam hikâyesi bağlamında bir bağlılık geliştiriyorlar. Dolayısıyla hem fiziksel olarak o yere aşinalık hem de komşularla, mahallelilerle olan iletişim ve etkileşim ortadan kalkıyor. Bir de otobiyografik bağlılık denen durum da çok önemli. Yani kişide kimlik ve devamlılık duygusu üreten bir şey. Mekâna sert müdahaleler yapılırsa, yerinden olma gibi durumlar gerçekleşirse bunun yaşlıları ciddi anlamda etkilemesi ve psikolojik stres oluşturması söz konusu. Bizim çalışmamız da bu türden olumsuz sonuçlara işaret etmektedir. Özellikle bu müdahalelerde -Fikirtepe'deki gibi- dönüşüm sürecinin uzun sürmesinin yarattığı problemleri de yaşadıklarını da söyleyebilirim. Sürekli yıkım ortamı içerisinde olmak, oldukça sıkıntılı bir durum.

Bizim kentsel dönüşümümüze özgü olarak yaşlıların özellikle dile getirdiği meselelerden bir tanesi de kamunun dönüşümleri yaparken yaşlıların bu durumdan bir tebligatla haberdar olması. Diğer sorunların yanında bu ne demek oluyor? Yaşlıların ihtiyaçları ve beklentileri bu sürece yansımıyor anlamına geliyor. Onların konut ihtiyaçları, konutun içindeki donanım ihtiyaçları vs. sürecin dışında kalıyor demek. Dolayısıyla onların ihtiyaçlarını dışarıda bırakan bu süreçten tebligatla haberdar olmalarından oldukça rahatsız olduklarını söylemek istiyorum. Bizim ana eksende söyleyebileceğimiz bunlar.

Kentsel dönüşüm alanlarında yaşlıların bu ihtiyaçlarını dikkate alan çözümler görüyor musunuz? Yeniden yapılan o bölgelerde yaşlıların sosyalleşebileceği semt evi ya da çabuk ulaşabileceği sağlık merkezleri gibi çözümler görüyor musunuz? Bu konuya ilişkin saptamalarınız var mı?

BETÜL DUMAN BAY: Kamunun dönüşüm yaptığı yerler daha önce az katlı, bahçe kullanımları olan, komşularla eşiklerde birlikte olunabilen, bu türden etkileşimlere açık, yarı kamusal imkânları yüksek olan çevreler. O çevrelerden apartman yaşamına girmek kolay değil. Bu durumu yarattığı sıkıntılar var.

Mesela Havaalanı Mahallesi'nde yapılan dönüşümde yaşlıların yeni konutlarında hiç kullanmadıkları atık ayrıştırma sistemleri vs. var. Yani o tür uygulamaların bilgisine sahip olmaları, öğrenip kullanabilir hâle gelmeleri oradaki yaşlı insanlar için çok da mümkün değil. Yağ atıklarını ayıran, teknik imkânlarla sahip bir apartman ama yaşlıların bu imkânları kullanma şansı pek yok. Hatta asansörü kullanmakta bile tedirginlerdi. Asansörü kullanmakta tedirgin olan yaşlı profiline böyle bir atık ayrıştırma teknolojisinde maharet sergilemesini bekliyorsunuz.

Söylediğim gibi, "Tebligatla haberdar oluyoruz ve bu sürecin içerisine dahil olamıyoruz, bizim taleplerimizin ve ihtiyaçlarımızın buraya taşınmamasına sebep oluyor," diye ifade ettikleri somut bir durum bu. İhtiyaçla yapılanın birbiriyle örtüşmemesi. Sadece bu da değil, üretilen konutta aile büyüklüğünün dikkate alınmaması, onların sosyalleşme biçimlerinin ve mekân kullanma alışkanlıklarının dikkate alınmaması da sürece katılamamalarına neden oluyor.

Dolayısıyla aileleri de bölünebiliyor, parçalanabiliyor. Yaşlıların kentsel dönüşümde, konutların yenilenmesinde beklentileri sadece eski yapılar depreme dayanıklı olsundan ibaret değil.

Yaşlandıkça o konutun içerisinde belli donanımlara ihtiyaç duyuyorlar.

Bizim konut üretim standardımızda bu türden donanımları ilave etmek gibi bir uygulamamız yok.

Antrelerde aydınlatmaların yer alması, tuvaletlerde yaşlılara uygun destek sistemlerinin olması gibi yaşlıların konut içerisinde daha konforlu hayat sürmesini sağlayacak standartlar düşünülüyor. Katılımcı bir süreç örgütlediğiniz takdirde bütün bunları dışarıda bırakmanız beklenen bir sonuçtur.

Kentsel dönüşümle ilişkin bakış açımız genellikle fiziksel değişimden ibaret. Meselenin sosyal/çevresel boyutları ihmal edilince sizin dediğiniz müstakil, bahçeli konut hayatından apartman hayatına geçişin handikapları hemen önünüze çıkıyor.

Hâlbuki başka bir türlü dönüşüm mümkün. Ama dediğim gibi, bunun için kentsel dönüşümle dair paradigmayı değiştirmemiz gerekiyor.

“TOPLUMDAN KOPMADAN, İNSAN ONURUNA YAKIŞIR BİR HAYAT”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

TUNÇ SOYER: İzmir, sahip olduğu yüksek potansiyelin ve dinamizmin yanında huzurlu bir emeklilik dönemi geçirmeyi hayal edenlerin de tercih ettiği kentler arasında ilk sırada geliyor. Bu durum İzmir’de yaşlı olarak niteleyeceğimiz nüfusun oranını önemli ölçüde artırıyor. 2020 yılı verilerine göre İzmir nüfusu 4.5 milyon civarında. Dünya Sağlık Örgütü ise, bilindiği üzere 65 yaş üzerini yaşlı olarak tanımlıyor. Buna göre İzmir nüfusunun % 11.82’si, yani 500.000’in üzerindeki kısmı 65 yaş üstü bireyler oluşuyor.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

TUNÇ SOYER: İzmir Büyükşehir Belediyesi, bu konudaki hizmet ve faaliyetler açısından iyi bir noktada. İzmir, 2013 yılında Uluslararası Yaşlılık Federasyonu (IFA) ve Türkiye Yaşlılık Konseyi Derneği (TÜRYAK) tarafından verilen ödülle “Yaşlı Dostu Kent” unvanını aldı. Bu konumumuzu geliştirmek ve hizmetleri çeşitlendirmek üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Sağlıklı Yaş Alma Merkezi, Alzheimer ve Demans Hastaları Buluşturma Merkezi, Eşrefpaşa Hastanesi’nin sosyal uygulamaları, Buca Sosyal Yaşam Kampüsü gibi kurumsal faaliyetlerle yaşlılara yönelik uygulamalar alanında çitayı bir hayli yükseltmiş bulunuyoruz.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Toplum Sağlığı Dairesi Başkanlığı’na bağlı olarak hizmet veren Alzheimer ve Demans Hasta ve Aileleri Buluşma Danışma Merkezi’nde Alzheimer (1.evre) ve/veya hafif Demans hastası, günlük yaşama faaliyetlerini yerine getirebilen yaşlı vatandaşlara hizmet sunuyoruz.

Sağlıklı Yaş Alma ve Dayanışma Merkezi’nde ise, 55 yaş ve üzeri İzmirli bir araya gelerek sosyal ve fiziksel aktivitelere, resim, müzik gibi sanat çalışmalarına katılıyor. Müzik koroları, resim atölyeleri, satranç kursu gibi kurslarla hem zihinsel becerilerini aktif tutuyor hem de sosyal etkileşimle psiko-sosyal güçlenme yaşıyorlar.

Sahip olduğumuz 425 yatak kapasiteli Sosyal Yaşam Kampüsü Huzurevi’ne yaşlı vatandaşlara sıcak bir yuva imkânı sunarak sağlıklı ve kaliteli zaman geçirmelerini hedeflemekteyiz.

Evde bakım hizmetimizle destek olmaksızın hayatını idame etmekte zorlanan yaşlı vatandaşlara hanelerinde temizlik, banyo, yara bakım, psikolojik destek ve fizik tedavi hizmeti vererek onların hayatlarına dokunmayı, insan onuruna yakışır şartlarda yaşamalarını hedeflemekteyiz.

Sağlıklı Yaş Alma Merkezi’nde yaşlı vatandaşların günlük spor, resim, satranç, yoga, müzik gibi aktivitelere katılabilmesini ve dolayısıyla hayata daha sıkı tutunmalarını hedeflemekteyiz.

Alzheimer ve Demans Merkezi’nde bu rahatsızlıklara sahip yaşlı vatandaşlara uzman kadromuzla el işi ve uğraş terapileriyle destek olmaktadır.

Müeyesser Turfan Geçici Konuk Evi’nde kısa süreli barınma ihtiyacı duyan, soğuk kış günlerinde sıcak bir yuva arayan yaşlı vatandaşlara da hizmet vermekteyiz.

Tüm bunlara ek olarak sosyal belediyecilik anlayışımızla hizmet verdiğimiz, İzmir’de yaşayan, maddi yoksunluk çeken yaşlı vatandaşları uzman ekiplerimizle hanelerinde ziyaret etmekteyiz ve ihtiyaçlarına göre ayni/nakdi yardımlarda bulunmaktayız.

Kentinizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

TUNÇ SOYER: Yaşlı vatandaşların yani tecrübeli nüfusun sosyal hayat içinde olması, genç nüfusla birleştirici aktivite ve projelerde yer alması bizim önceliklerimiz arasında. Örneğin, stratejik hedeflerimizden biri, “Dezavantajlı Grupların Hak ve İhtiyaçlarına Yönelik Faaliyetleri Yürütmek.” Bir diğeri ise, “Yaşam Kalitesinin Artırılması.”

Bu amaç doğrultusunda İzmir’i yaşam kalitesi yüksek bir kente dönüştürmeye, sağlıklı yaşamı desteklemeye çalışıyoruz. Sağlıklı Yaş Alma Merkezi’nde çalışmalarımız aktif şekilde devam ediyor. Alzheimer ve Demans hastaları ve aileleri için buluşma ve dayanışma merkezindeki üyelerimiz ihtiyaçları doğrultusunda kurslara ve sosyal etkinliklere katılıyor.

Yaşlı vatandaşlara yönelik hobi, gelişim, çalışma ve eğitim birim veya atölyelerin hayata geçirilmesi, var olanların güçlendirilmesi, etki alanının artırılması ve tanıtılması da stratejik plan çerçevesinde önem verdiğimiz faaliyetler arasında bulunuyor.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

TUNÇ SOYER: Toplumların yaşlılarına verdikleri değer, o toplumun gelişmişlik göstergelerinden birisidir. Biz bu perspektifle İzmir’in kadim geçmişinde yer alan yaşlıya saygı kültürünü tüm gücümüzle bir adım daha öteye taşıma gayretindeyiz. Değerli büyüklerimizin toplumdaki onurlarını korumak, insan onuruna yakışır bir şekilde yaşamasını istiyoruz. Toplu ulaşımdan, kurum bakımına kadar tüm hizmet modellerini en ince ayrıntısına kadar değerlendiriyor, yaşlı vatandaşların kendilerini izole etmeden sosyal hayat içerisinde yer almasını sağlamaya çalışıyoruz.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“TUNÇ SOYER”

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

Yaşlılık politikalarındaki ana hedefler arasında yer alan yaşam kalitesinin artırılması ve bireylerin sağlıklı olmasının desteklenmesi büyük önem taşıyor. Bu kapsamda koruyucu, önleyici, destekleyici ve geliştirici sağlık hizmetlerinin verilmesi, bunun için fiziksel ve çevresel düzenlemelerin yapılması ve çalışmaların yaygınlaştırılması esas oluşturuyor.

“BELEDİYE HİZMETLERİ YAŞ ALAN VATANDAŞLARA SORULARAK REVİZE EDİLMELİDİR”

YAŞLI DOSTU KENTLER

“YILMAZ BÜYÜKERŞEN”

Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

YILMAZ BÜYÜKERŞEN: 2020 yılı TÜİK adrese dayalı nüfus kayıt verilene göre Eskişehir nüfusu, 888.828'dir. Yaşlı nüfus ise, 106.747'dir. Kentimizde erkek yaşlı nüfusu 47.006'dır, kadın yaşlı nüfusu 59.741'dir.

Kentinizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözeten bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

YILMAZ BÜYÜKERŞEN: BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri SKH-10 (Eşitsizliğin Azaltılması) esaslarını dikkate alarak yaşlı dostu kent olmak hedefiyle çalışmalarımızı sürdürüyor ve stratejik planımızı oluştururken de bu hedefe yönelik adımlar atıyoruz. Örneğin, Eskişehirliilere fırsat eşitliği sağlamak ve kentin sosyal sorunlarını çözmek amacıyla özel ihtiyaç sahibi grupları destekliyor, bu kapsamda yaşlı dostu hizmetlerden yararlanan kentli sayımızı performans göstergelerimize ekliyoruz. Ayrıca maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarla mücadele hedefimiz kapsamında evde bakım hizmetlerine yönelik destekleri artırıyoruz. Engelli, kadın, çocuk ve yaşlılara yönelik hizmetleri geliştirerek yaygınlaştırıyor, yaşlı nüfusundaki artış nedeniyle oluşan ihtiyaçların giderilmesi için yoğun çaba gösteriyoruz.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

YILMAZ BÜYÜKERŞEN: Hareket kısıtlılığı olan özel gereksinimli ve yaş alan vatandaşların kent hayatından kopmaması, sosyal yaşama, sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere erişmesi gibi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla avantaj taksi hizmeti sunuyoruz.

ESMEK bünyesinde açtığımız ve özellikle yaş alan vatandaşlardan oluşan korolarımızla hem yaş alan vatandaşların bir aradalığını artırıyor hem de sosyalleşmelerini sağlıyoruz. Korolarımız tarafından düzenlenen konserlerimizle hemşerilerimizi bir araya getiriyoruz. ESMEK kurs faaliyetlerini yaş alan vatandaşların teknolojik yeniliklere uyum sağlamaları bakımından yeniliyor, dijital vatandaşlık kapsamında hem kurs merkezlerimizde hem de mobil eğitim aracımızda kurslar düzenliyoruz.

Tamamı erişime uygun olan ulaşım araçlarımızla yaş alan vatandaşlarımızı tematik parklarımızdan, sportif tesislerimizden, kültür ve sanat saraylarımızdan, müzelerimizden ve daha pek çok mekânımızdan faydalandırıyoruz.

Bakım ihtiyacı olan yaş alan vatandaşların sağlıklarını ve özbakımlarını önemsiyor, evde kişisel bakım hizmetlerimizle hem ihtiyaç sahiplerinin hem de ailelerinin bu yöndeki ihtiyaçlarını karşılıyoruz. Tüm toplu taşıma araçlarımızı yaş alan ve özel gereksinimi olan vatandaşların erişimine uygun hâle getiriyor, yeni filolarımızda da aynı hassasiyeti gözetiyoruz.

Alzheimer tanısı almış yaş alan vatandaşlara gündüzlü bakım hizmeti sağlayarak hem hastalarımızın akrabalarıyla keyifli vakit geçirmelerini sağlıyor hem de ailelerinin bir nebze de olsa nefes almalarına olanak sunuyoruz.

Nisan ayında faaliyete geçecek olan “Kuşaklar Arası Online İletişim Projesi” kapsamında yaş almış vatandaşların ve gençlerin bir arada olacağı, birbirlerine deneyim ve bilgi aktarımı yapabileceği “Deneyimliler Okulu”nu faaliyete açıyoruz. Bu okulun niteliği ve devamlılığı Yaşlılık Platformu’nun deneyimli hocalarıyla sağlanıyor. Türkiye’nin ilk “Unesco Öğrenen Şehri” olan Eskişehir’de 2021 yılının en büyük ihtiyacı olarak tanımlanan “Dijital Vatandaşlık” konusu ESMEK Eğitim Programı içerisine alındı. Bu yönde, yaş alan vatandaşların taleplerini alıyoruz. Pandemi döneminde hazırladığımız başışıklığı güçlendirici gıda ve hijyen kiti destek paketlerimizle sağlıklarını korumayı amaçlıyoruz.

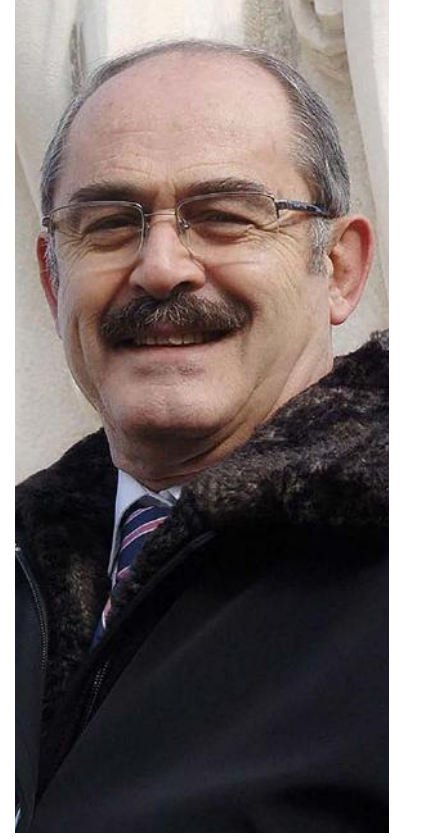
Ayrıca tam kapanmanın gerçekleştiği süreçte sosyo-ekonomik ihtiyaç durumuna bakılmaksızın talep eden tüm yaş alan vatandaşlara aşevinden sıcak yemek gönderdik ve halk süt, halk yumurta ve kalabak su taleplerini alarak adreslerine ulaştırdık.

Kontrollü normalleşme sürecinde toplu taşıma araçlarına binmek için kullanılan Eskart’ın 65 kart vizeleme işlemlerini yaş üstü vatandaşların mağduriyet yaşamaması için erteledik.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

YILMAZ BÜYÜKERŞEN: Yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefi, kurumlar arası işbirliği ve içermeci bir yaklaşımla yaşlı refahı alanında hizmet üretmek olmalıdır. Kentin yaş alan tüm vatandaşlarına yönelik hizmetler revize edilmelidir.

Örneğin, kültür sanat etkinliklerine yaş alan vatandaşların katılımı da, sosyo-ekonomik yoksunluk içerisinde olan vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanması da aynı derecede önemlidir. Yaş alan vatandaşların akrabalarıyla birlikte olduğu kadar kuşaklar arası buluşmaları da içerecek yeni bir tesis/hizmet modeline geçilmesi sağlanmalıdır. Bu sayede yaş alan vatandaşların deneyimlerini genç kuşaklarla paylaşması, genç kuşakların da yaş alan vatandaşlarla birlikte öğrenme faaliyetini gerçekleştirmesi kuşaklar arası dayanışmayı artıracaktır. Ayrıca Covid-19 pandemisi bize yaş alan vatandaşların korunması, yalnız ve bakım ihtiyacı olan vatandaşların gereksinimlerinin ivedilikle karşılanması gibi yeni sosyal sorunlar yaratmıştır.

Belediyeler kamu hizmetlerinin en hızlı şekilde verildiği merciler olduğundan parkları, tesisleri, aşevleri, ulaşım araçları, kaldırımları, yollarıyla tüm yaş alan vatandaşların ihtiyaçlarını göre ve doğrudan kendilerinin talepleri doğrultusunda revize edilmelidir. Özel gereksinimi olsun olmasın tüm yaş alan vatandaşların destekleyici sağlık hizmetlerinden ve sosyal hizmetlerden en hızlı ve etkin şekilde yararlanması konusunda yerel yönetimler etkili politikalarını sürdürmeli ve geliştirmelidir.

“YAŞLI DOSTU KENTLER SIRALAMASINDA EN ÜST SEVİYEYE ÇIKMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

VAHAP SEÇER: Ülkemiz son yıllarda artan yaşlı nüfusuyla yaşlı toplumlar sınıfına dahil olmuştur. TÜİK verilerine göre, yaşlı nüfus 2015 yılında 6 milyon 495 bin 239 kişiyken son beş yılda %22.5 artarak 2020 yılında 7 milyon 953 bin 555 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2015 yılında % 8.2 iken, 2020 yılında %9.5'e yükselmiştir. 2020 yılı verilerine göre, Mersin ilinin nüfusunun 1.868.757 kişi olduğu, 181.899 kişinin 65 yaş ve üstü kategorisinde yer aldığı tespit edilmiştir. 65 yaş üstü nüfusun Mersin nüfusuna oranı %9.7'dir. 2015 yılı verileriyle karşılaştırma yapıldığında yaşlı nüfusta 39.568 kişi artış olduğu tespit edilmiştir.

İlimiz artan yaşlı nüfusu bakımından birçok ilin önünde gelmekte olup yaşlı vatandaşlara yönelik hizmetlerin çeşitlendirilmesine ve sunumuna ihtiyaç duyulmaktadır.

Sosyal Hizmetler'le Engelliler ve Sağlık İşleri Dairesi Başkanlıkları, verdikleri hizmetlerle yaş almış, yalnız yaşayan, kimsesi olmayan, engelli vatandaşların sorun ve sıkıntılarını çözmek, ihtiyaç ve taleplerini karşılamak için yeni bir hizmet anlayışı başlatmıştır.

Örneğin, yaş almış vatandaşlar doktor ve hemşireden oluşan Evde Sağlık, Bakım ve Destek Hizmetleri Birimi tarafından düzenli olarak ziyaret edilmektedir, kendilerine sağlık hizmetleri verilmektedir. Uzman doktorlar vasıtasıyla fizik tedavi ihtiyacı belgelenen (raporlu) vatandaşlara da evlerinde fizyoterapistler tarafından fizik tedavi hizmeti sunulmaktadır. Yine yaş almış vatandaşların ikamet ettikleri evlerin temizliği ve kişisel bakımları ekiplerimiz tarafından hijyen kurallarına uyularak düzenli olarak yapılmaktadır.

Belirli periyotlarla yaşlı vatandaşlar ziyaret edilerek yalnız olmadıkları, manevi evlatlarının olduğu hatırlatılmaktadır. Ev ziyaretlerinde ve kendi talepleri doğrultusunda evlerindeki tamirat ve onarım işleri de yapılmaktadır.

Sonuç olarak amaçlarımız:

Yaşlı vatandaşların günlük ihtiyaçlarını (kişisel bakım, ev temizliği) huzurevlerinde değil, kendi evlerinde karşılamak,

Yaşlı dostu kentler sıralamasında en üst seviyeye çıkmak,

Kimsesizlerin kimsesi olmak,

Yaşlı vatandaşların sosyal hayattan kopmamalarını sağlamaktır.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

VAHAP SEÇER: 2016 yılında Mersin'i Birleşmiş Milletler World Health Organization kapsamında Yaşlı Dostu Kent yapmak üzere Yaşlı Dost Kentler ağına başvuru süreci için Mersin Kent Konseyi'nde toplantı yapıldı. Raporlama için de belediyemizin Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü'nce uzmanlarımız görevlendirildi, kentimize ait mevcut durum raporu hazırlandı.

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'yla Mersin Kent Konseyi'nin gerçekleştirdiği toplantılar rapor hâline getirildi. Sonrasında “Yaşlı Dostu Kentler Nasıl Olmalı?” çalıştayından çıkan veriler kitap hâline getirildi, İngilizce'ye çevrildi ve basımı gerçekleştirildi. Kitap, paydaş kurumlara ve ilgili kurumlara bilgi amaçlı dağıtıldı.

Hiç şüphesiz yerel yönetimler toplumsal sorumlulukları gereği bu konuda ana uygulayıcı durumundadır. Kentimizde konuyla ilgili geliştirme ve iyileştirmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu konuda son olarak “Yaşlı Dostu Kent Mersin” adını taşıyan bir çalıştay da gerçekleştirilmiştir.

Kentinizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözeten bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

VAHAP SEÇER: Yaş almış vatandaşları gözeten yaklaşımlar ilgili tüm paydaşların da katılımıyla gerçekleştirilen çalıştaylarla oluşan stratejik planımızda yer almaktadır.

Bu kapsamda:

Belediyenin sosyal destek hizmetleriyle sosyal içermenin, sosyal uyumun ve toplumsal birlikteliğin kapsayıcı bir anlayışla desteklenmesi,

Cinsiyeti, yaşı, engelliliği ve sosyo-ekonomik durumu nedeniyle dezavantaj yaşayan kesimleri güçlendiren ve aktif bireyler olarak toplumda yer almalarını sağlayan hizmet çeşitliliğinin sağlanması ve sunulması,

Bireylerin sosyal hayata katılımlarını artırmaya ve sosyal uyumlarını sağlamaya yönelik yürütülen faaliyetlerden duyulan memnuniyet oranı (performans göstergesi olarak) stratejik planımızda yer almaktadır.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

VAHAP SEÇER: Emekli vatandaşların emeklilik süreçlerini daha iyi şartlarda yaşayabilmeleri ve kaliteli vakit geçirebilmeleri amacıyla Yenişehir ilçemizin Uğur Mumcu Parkı içerisinde hizmet vermekte olan Emekli Evi'nde emeklilere yönelik çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmektedir. Emekli Evi'nin ikinci şubesi Tarsus ilçemizin Kültür Park'ı içerisinde hizmete girmiştir. Yakında Anamur ilçemizde de açılacak olan Emekli Evi'nin hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Çay, kahve, su gibi içeceklerin ücretsiz olduğu, günlük gazete, dergi ve roman gibi kitapların da bulunduğu Emekli Evi'nden faydalanmaya hak kazanan vatandaşlara emekli kartları verilmektedir.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“VAHAP SEÇER”

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı

Emekli vatandaşlar, düzenli diş taraması, tansiyon ve şeker ölçümü gibi sağlık hizmetlerinden, psiko-sosyal danışmanlık hizmetlerinden, ayrıca yaz ve bahar aylarında düzenlenen gününbirlik kent gezileri, doğa yürüyüşleri ve konserler gibi çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlerden yararlanmaktadır.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

VAHAP SEÇER: Yaşlı Dostu Kentler küresel ağına katılmak için DSÖ'nün 8 ana maddede topladığı düzenlemelerin yerine getirilmesi ya da planlanarak taahhüt edilmesi gerekmektedir.

Bunlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Dış mekânlar ve binalarla ilgili düzenlemeler,
- Ulaşım ile ilgili düzenlemeler,
- Konutla ilgili düzenlemeler,
- Sosyal katılım ile ilgili düzenlemeler,
- Toplumsal yaşama dahil olma ve toplumun yaşlıya saygısını geliştirecek düzenlemeler,
- İşgücüne katılım ile ilgili düzenlemeler,
- Bilgi edinme ve iletişim ile ilgili düzenlemeler,
- Toplum desteği ve sağlık hizmetleriyle ilgili düzenlemeler.

Mersin Büyükşehir Belediyesi olarak bu maddelerle ilgili gerekli düzenlemeleri yerine getirmek, yaş almış vatandaşlara yönelik aktif yaşlanma ve yerinde yaşlanmayı teşvik eden politikaları geliştirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

“YAŞLI DOSTU KENT EYLEM PLANI’NI HİZMETLERİMİZLE ELE ALIYORUZ”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

OSMAN GÜRÜN: Muğla il sınırları içinde yaşayan, 65-90 yaş aralığında nüfusumuza kayıtlı 130.000 civarında vatandaş bulunmaktadır, yani nüfusumuzun %13’ü kadardır. Muğla özellikle birbirinden değerli ilçeleriyle bir çekim merkezi olduğu için Muğla’dan konut alan yabancı ve yaş aralığı yüksek vatandaşlara da ev sahipliği yapılmaktadır. Bazı ilçelerimiz de emekliliğini sakin ve doğayla iç içe geçirmek isteyen vatandaşlar tarafından tercih edilmektedir.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

OSMAN GÜRÜN: “Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nı bir başlık olarak değil, hizmetlerimizle ele alıyoruz. Büyükşehir belediyesi hizmetleri “Hoş Geldin Bebek”ten “Kırsaldaki Çınarlar”a kadar tüm hemşerilerimize verilmektedir. Onların yaşam standartlarını yükseltmek için var gücümüzle çalışıyoruz.

Kentinizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

OSMAN GÜRÜN: Muğla, doğal güzellikleri, tarihi zenginlikleri ve birbirinden değerli ilçeleriyle sadece yaşayanlara değil, Muğla’yı ziyarete gelen yerli ve yabancı misafirlere de ait bir şehirdir. 1.480 kilometrekare yüzölçümüne sahip Muğla’yı planlarken, yaşam alanları oluştururken, yollarını, sağlıkla, sporla ilgili tesislerini, parklarını düzenlerken engelsiz bir şehir olabilmesi için gerekli kriterleri de hesap ediyoruz. Herkesin eşit ve adil yaşam hakkından sonuna kadar yararlanmasını istiyoruz. Yaşlarının en olgun çağındaki hemşerilerimizin huzurlu ve mutlu olabileceği bir şehir için çalışıyoruz. Torunlarıyla yeşil alanların, parkların fazla olduğu bir şehirde yaşayan yaşlı vatandaşlar aynı zamanda kültürel aktivitelere de katılmaktadır, hatta MBB Koservatuvarı’nda öğrenci bile olabilmektedirler. Türk halk ve sanat müziği korolarında sesleriyle bizlerle olan yaşlılar vatandaşlar mevcuttur.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

OSMAN GÜRÜN: Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri’yle ilgili fizibilite çalışmalarımız devam ediyor.

Yaşlı Sosyal Yaşam Hizmet Merkezleri (100 Yaş Evleri)

60 yaş ve üzeri vatandaşların yeni dostluklar kurarken sosyalleşebilmeleri, kendileri için hazırlanmış olan çeşitli odalarımızda daha kaliteli zaman geçirebilmeleri, ihtiyaç duyduklarında tansiyon, şeker ölçümlerinin sağlık ekiplerimizce yapılabilmesi ve yeni bir sosyal yaşamda keyifli yaş almaları amaçlanmıştır. Proje kapsamında Menteşe ve Fethiye ilçelerinde “100 Yaş Evi” hizmeti sunmaktayız.

Yaşlı Destek Hizmetleri (Kırsaldaki Çınarlar)

Yaşlıların bakımıyla ilgili olarak hane halkının tek başına yetersiz kaldığı durumlarda yaşlılara evde yaşamlarını devam ettirebilmeleri, yaşam ortamlarının iyileştirilmesi ve günlük yaşam faaliyetlerine yardımcı olunması amacıyla sosyal, fiziksel, psikolojik destek hizmetleri verilmektedir. Ayrıca yaşlıların yaşı gereği evlerinde yapamadıkları küçük ve basit tamirat hizmetlerini evde teknik destek ekipleri aracılığıyla mobil olarak sunuyoruz.

Evde Bakım Hizmetleri

Yaşlı, yatağa bağımlı, kimsesiz, engelli bireyler için kendi yaşam mekânlarında tıbbi bakım (pansuman, dekübit/bası yarası bakımı, hekim reçeteli sonda takılması/değiştirilmesi, hekim reçeteli enjeksiyon serum uygulaması) ve genel bakım (saç/sakal tıraşı, silme banyosu eğitimi, tırnak kesimi, hijyen eğitimi) hizmetlerini sunuyoruz. “Evde Bakım Hizmetleri” içerisinde ayrıca beslenme uzmanı tarafından yaşa uygun beslenme eğitimleri verilmektedir. “Evde Bakım Hizmeti” ücretsiz olarak ihtiyaç sahibi vatandaşlara sunulmaktadır.

Hasta Nakil Hizmetleri

Acil durumlar hariç yatağa bağımlı, engelli vatandaşların sağlık kurumundan sağlık kurumuna, evden sağlık kurumuna, sağlık kurumundan eve ve evden eve nakil işlemlerini yapıyoruz.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

OSMAN GÜRÜN: Yerel yönetimler olarak bebeklikten yaşlılığa, doğumdan vefata kadar her zaman vatandaşların yanında olan bir hizmet ağıyla onları sarmalıyız. Hemşerilerimiz kendilerini hiçbir zaman yalnız hissetmemeli. Sadece vatandaşlar için değil, hayatı paylaştığımız can dostları ve şehrimizin yeşili, mavisini, kültürel değerleri için de yerel yönetimler olarak hep görev başında olmalıyız.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“OSMAN GÜRÜN”

Muğla Büyükşehir
Belediye Başkanı

Yaşlarının en olgun çağındaki hemşerilerimiz için sakin, huzurlu, güvenli bir şehir ortamı yaratmalı, onlara yönelik kültürel/sanatsal faaliyetlerle de zamanı dolu dolu yaşatmalıyız. Bilgi ve birikimlerini paylaşmak isteyen koca çınarlarımızı da gençlerle buluşturmalı, güçlü bağlar kurmalarını sağlamalıyız. Öncelikli hedefimiz, koca çınarlarımızın sağlığını, mutluluğunu ve huzurlu bir şekilde yaşamlarını sağlamak olmalıdır. Muğla’nın aldığı göçe ve yaş ortalamasına bakıldığında koca çınarlarımızın Muğla’yı tercih ettiklerini görmek bizleri mutlu etmektedir.

“YAŞLILARIN ÖTEKİLEŞTİRİLMEMESİNİ ÖNEMSIYORUZ”

YAŞLI DOSTU KENTLER

“ÜLGÜR GÖKHAN”

Çanakkale Belediye Başkanı

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

ÜLGÜR GÖKHAN: 2020 TÜİK güncel verisi: 65+ 14.141 kişi, 6.460'ı erkek, 7.681'i kadın. Çanakkale merkez 65+ nüfusun merkez toplam nüfusa oranı %10'dur.

Kentinizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözeten bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

ÜLGÜR GÖKHAN: Çanakkale, yaşlı nüfusunun yoğun yaşadığı bir kent. Bu nedenle stratejik planımızda yaşlılara özel planlar ve projeler yer almaktadır. Çanakkale'de yaşlılığı bir yoksunluk, bir içe kapanma hâli olarak değil, tecrübelerin ve yaşam sevincinin zirvede yaşadığı bir döneme dönüştürmek için yapısal, sosyal, kültürel yürüttüğümüz her projenin faydalı olmasına çabalyoruz.

Yaşlılık döneminin artı bir değere dönüştürülmesini, yaşlılığın hastalıklarla değil, kazanımlarla yaşanacak bir yaş dilimi olmasını bütüncül bir bakış açısıyla değerlendiriyoruz. Yaşlılığın tüm yaşam deneyiminin aktarılabilmesi, yeni deneyimlerin eklenebileceği, keyif ve heyecanla yaşanabilecek bir olgunluk dönemi olduğu dünyadaki başarılı örneklerle de kanıtlanmaktadır. Kentimiz yaşlılarının da sosyal ve ekonomik olarak yaşamın içinde yer almasını ve ötekileştirilmemesini önemsiyoruz.

Altın Yıllar Yaşam Merkezi, gerek yapısı açısından gerek içinde gerçekleştirilecek etkinliklerin niteliği bakımından çok özel bir çalışmanın ürünüdür. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin çok değerli bilim insanları proje hayalimizi somut bir merkeze dönüştürmek için uzun ve verimli çalışmalar yürüttü. Merkezimiz için hiçbir ayrıntıyı gözden kaçırmadan, yaşlılık dönemindeki insanların yapısal, duygusal, mekânsal tüm beklentilerine ait yapılmış literatürleri kaynak olarak ülkemizde örnek olmuş bu çalışma için önemli paydaşlarımız oldular.

Merkezimiz tamamen yaşlılara hizmet vermek için yaşlı ergonomisine uygun olarak tasarlandı. Yapılan çalışmalarla merkezden faydalananlar fiziksel, psikolojik, bilişsel açıdan bütüncül olarak desteklenmektedir.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

ÜLGÜR GÖKHAN: 65 yaş ve üstü vatandaşlarımız için 2013 yılından bu yana faaliyette olan Altın Yıllar Yaşam Merkezi; sağlık, sosyal, kültürel alanlarda kentlilerimize hizmet sunuyor. Burada yapılan çalışmalarla yaşlıların fiziksel, ruhsal, bilişsel sağlığı korunup güçlendiriliyor.

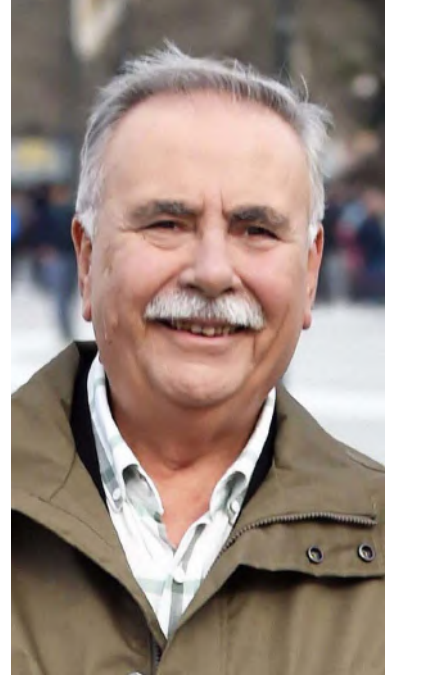
Atölyelerimiz: Nefes egzersizleri, Spor, Grup danışmanlık, Satranç, Görsel sanatlar, Halk dansları, Bilişim teknolojileri (akıllı telefon, tablet, bilgisayar ve internet kullanımı), Müzik, Edebi okumalar, Tiyatro, Bilişsel beceriler, Resim, El sanatları, İngilizce, Brıç, Okuma yazma çalışmalarıyla da yaşlıların yaşam kalitesi artırılıyor.

Katılımcı taleplerine istinaden atölye sayıları değişkenlik göstermektedir. Bu çalışmalarımız, alanında uzman ve yetkin personeller tarafından gerçekleştirilmektedir. Psikolog tarafından ihtiyaç durumunda bireysel görüşmeler sağlanmaktadır. Fizyoterapist aracılığıyla denge ve yürüme çalışmaları da yine ihtiyaç durumunda gerçekleştirilmektedir. Atölye çalışmalarının dışında -kuşaklar arası etkileşime katkı sağlamak için her ay belirlenen bir konuda alanında uzman kişilerin gerçekleştirdiği bilgilendirme toplantıları ve kreşlerimizde eğitim gören çocuklarla düzenlenen masal günleri organize edilmektedir. Merkez katılımcılarımız, kentimiz çocuklarına kendi çocukluklarındaki masalları ve güncel masalları okumaktadır.

Yıl boyunca üretilen tüm ürünler, müzik, tiyatro, satranç vb. çalışmalar Yaşlılar Haftası, yıl sonu gösterileri gibi günlerde organize edilen sergi, konser, tiyatro etkinlikleriyle tüm kentliyle paylaşılır. Yaşlılar Haftası'nda turnuva düzenleyen tek il, Çanakkale'dir, 40'ın üzerinde aktif lisanslı sporcu sayısına sahibiz. Satranç turnuvaları Yaşlılar Haftası'nda ülkede 65+ açık olarak resmi turnuva şeklinde organize edilir. “Demli Sesler” korumuz 2016 yılında 4. SANSEV Uluslararası Çoksesli Korolar Festivali'nde “Çalgı Eşlikli Yapıt Yorumlama” ödülünü Çanakkale'ye kazandırmıştır. Yine Uluslararası Troia Festivali'nde “Livaneli Korosu”yla sahne almıştır.

Merkezimizde her yıl düzenli olarak ÇOMÜ Halk Sağlığı Bölümü ortaklığıyla izleme yapılmaktadır. Böylece merkezden faydalananların fiziksel, sağlık, sosyal vb. sorunlarının tespit edilmesi ve sosyal belirleyicilerle yaşam kaliteleri üzerinde merkezin etkisi izlenmektedir.

Pandemi sürecinde çalışmalarımızı ve etkinliklerimizi online ortama taşıdık. Merkezden faydalananlar sokağa çıkma kısıtlamasından en çok etkilenen kesim olduğu için tüm üyelerimizi kendilerini yalnız ve kimsesiz hissetmemesi için telefonla aradık, hal hatır sorduk, ihtiyaç ve taleplerini alıp değerlendirdik.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

ÜLGÜR GÖKHAN: 65 yaş ve üstü bireylerin kendi başlarına yaşamlarını idame ettirebilecek hizmetlere ve olanaklara kolaylıkla ulaşabilmesi. Yaşlıların sağlık hizmetlerine ve sosyal hayata erişimlerinin kolay olması. Yaşam kalitelerini artıracak bilgilendirmelerin basın yayın organlarıncı yapılması. Yürüyüş yollarının, parkların ve otobüslerin ergonomilerinin yaşlıya göre düzenlenmesi. Sağlık hizmetine ulaşımın kolaylaştırılması ve koruyucu sağlık çalışmalarının sosyal sağlık çalışmaları yapan mekânlarla geliştirilmesi. Altın Yıllar Yaşam Merkezi ve Sosyal Yaşam Evi hizmet merkezlerinin sayısının artırılması.

“YAŞ ALMIŞ VATANDAŞLARA YÖNELİK KAPSAMLI PROJELER ÜRETİYORUZ”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

RIZA AKPOLAT: 2020 yılı TÜİK verilerine göre, ilçemizin nüfusu 176.513 olup 65 yaş üstü nüfus sayısı 28.551 kişidir. Bu sayı ilçe nüfusunun %16.2'lik kısmını oluşturmaktadır. Yani Beşiktaş'ta her 6 kişiden biri 65 yaşın üzerinde. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2015 yılında %8.2, 2020 yılında % 9.5 şeklindedir.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

RIZA AKPOLAT: Beşiktaş Belediyesi, yaşlı nüfusunun genel nüfusa oranının giderek artacağı öngörüsüyle yaşlılık politikalarını daha nitelikli ve sürdürülebilir bir noktaya taşımaya amaç edinmiştir.

İleri yaştaki vatandaşların her alanda söz sahibi olmasını ve yönetim süreçlerine katılımlarını başlıca sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Doğrudan katılımı ve yaşlı refahını esas alıyoruz.

Yaşlı dostu bir ilçe olma hedefine ulaşmak için 2017 yılında başlayan “Yaşlı Dostu Kentler” ağına üyelik süreci 2019 yılında tamamlandı. Beşiktaş Belediyesi, Dünya Sağlık Örgütü tarafından yürütülen “Yaşlı Dostu Kentler” ağına üye olmaya hak kazandı. Türkiye’de bu ağa katılan dördüncü, 2019 yılında bu ağa katılmaya hak kazanan tek belediye olduk.

Bu üyelik gereği Beşiktaş’ı her alanda yaşlı dostu bir ilçe hâline getirmeyi taahhüt ettik. Dış mekânlardan binalara, ulaşımın konuta, sosyal katılımdan toplumsal yaşama, işgücüne katılımdan sağlık hizmetlerine kadar hayatın her alanında gerekli düzenlemeleri yapacağız.

2020 yılının başında 65+ Yaşlı Hakları Derneği ve Çanakkale Troya Çevre Derneği tarafından düzenlenen “Teknoloji ve Yaşlıların Yaşam Kalitesi Paneli” Beşiktaş’ta belediyemizin ev sahipliğinde gerçekleşti. Yurtiçinden ve yurtdışından uzman konuşmacıların katıldığı panelde hızla gelişen akıllı teknolojilerin yaşlıların hayat kalitesine yansımaları ve yaş almış kuşakla akıllı teknolojiler arasındaki dijital uçurumun nasıl kapatılabileceği konuşuldu, örnek uygulamalar paylaşıldı.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

RIZA AKPOLAT: 2020-2024 stratejik planımızı yaşlıları gözetilen bir yaklaşımla ele aldık. Yaşlı Dostu Kentler Birliği üyeliğimizden de söz ettiğimiz planda bu birliğin standartlarına erişmek için sürekli iyileştirmeye, engelli ve yaşlı hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına dair stratejik hedefimiz bulunmaktadır.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

RIZA AKPOLAT: Beşiktaş Belediyesi sınırları içerisinde yaşayan, temel ihtiyaçlarını karşılayamayan dar gelirli, yaşlı, yoksul, muhtaç, kimsesiz ve engelli vatandaşlara bütçe imkânları dahilinde komisyon kararıyla aylık nakdi yardım yapıyoruz.

2013 yılından itibaren uygulanan “Esenlik Hizmeti” öncelikli olarak 75 yaş üstü yalnız yaşayan vatandaşların ve engelli/dezavantajlı (özbakım ihtiyacını karşılayamayacak, muhtaç durumda olan) vatandaşların hayatlarını kolaylaştırmak için ücretsiz veriliyor. Bunlar, “Evde Temizlik”, “Evde Kuaför”, “Pratik Ev Düzenlemeleri” hizmetleridir.

Beşiktaş’ta yaşayan 65 yaş üstü vatandaşlara ferah ve temiz bir ortamda sosyalleşme ve gündelik aktivitelerde bulunma imkânı sağlayan “Yaşam Evleri”nde psikolog kontrolünde sağlık hizmetleri de sunuluyor. 2008 yılından bu yana faaliyet gösteren “Yaşam Evleri”, Ulus Yaşam Evi, Etiler Yaşam Evi ve 2016 yılında kurulan Engelsiz Yaşam Evi olmak üzere 3 merkezde hizmet vermektedir.

İleri yaşta üretkenlik, Alzheimer ve Demans gibi hastalıklardan korunmak için çok önemli. Yaşam Evleri’nde fiziksel egzersizler, spor faaliyetleri, ahşap boyama, satranç gibi eğlenceli, bilişsel zekâyı ve el becerisini geliştirici aktiviteler yapılıyor. Belgesel gösterimleri ve kitap okuma saatleri var, ayda bir kez de fizik tedavi uzmanı eşliğinde teorik ve pratik eğitimler veriliyor. Ayrıca psikoloğumuzla grup ve bireysel terapi, sağlıklı bir yaşamın temini için de diyetisyen hizmeti sunuluyor.

“Evde Sağlık Destek Hizmeti” projemizle engelli, yaşlı, kronik hastalığı olan veya nekahet dönemindeki Beşiktaşlıların sosyal yaşama ayak uydurabilmesi sağlanıyor. Bakıma gereksinim duyan bireyin diğer aile bireyleri üzerindeki yükünü hafifletmeye çalışıyoruz. “Evde Sağlık Destek Hizmeti”yle doktor muayenesi, enjeksiyon, pansuman, sonda takılması, tansiyon ve kan şekeri ölçümü gibi hizmetler vatandaşların evlerinde sunuluyor. Aynı zamanda yataktan kalkmaması gereken hastaların da özbakım ihtiyaçları hemşireler ve hasta bakıcılar tarafından gideriliyor. Vatandaşlar 444 44 55 numaralı çağrı merkezini arayarak “Evde Sağlık Destek Hizmeti” için randevu alıyor ve hizmetimizden yararlanıyor.

“7/24 Çevrimiçi Tıbbi Danışma Hizmeti” kapsamında ise, vatandaşlar Beşiktaş Belediyesi web sayfasından hekimlerini seçerek mesajlaşabiliyor ya da yüz yüze görüşme yapabiliyor. İleri yaşta ve kronik hastalığı olup evden çıkamayan vatandaşlar hekimlerimizle çevrimiçi görüşebiliyor.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“RIZA AKPOLAT”

Beşiktaş Belediye Başkanı

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

RIZA AKPOLAT: Toplumun her kesimine, özellikle de yaş almış vatandaşlara yönelik kapsamlı hizmetlerin üretilmesi ve yerinde ulaştırılması büyük önem taşıyor.

Kentsel planlamanın buna göre yapılması, mimari ve sosyal düzenin bütün toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek bir konforda ele alınması yaşamsaldır.

Yaş almış vatandaşlar kentin yapılaşma biçimi nedeniyle evlerinden çıkmakta ve sosyal yaşama katılmakta zorlanıyorlar.

Beşiktaş Belediyesi olarak hem fiziki hem de sosyal yaşama erişimleri için yaş almış vatandaşlara yönelik kapsamlı projeler üretiyor ve yaşama geçiriyoruz.

“ÖNLEYİCİ, KORUYUCU VE BİLGİLENDİRİCİ SAĞLIK HİZMETLERİMİZ ÜCRETSİZDİR”

YAŞLI DOSTU KENTLER

“ŞERDİL DARA ODABAŞI”

Kadıköy Belediye Başkanı

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

ŞERDİL DARA ODABAŞI: Belediyemiz sınırlarındaki 65+ yaşlı nüfusumuzun toplamı 93.151'dir.

İlçemizin 65 yaş üstü nüfus oranı % 19.32'dir

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

ŞERDİL DARA ODABAŞI: Kadıköy Belediyesi 2016 yılında “Yerel Eşitlik Çalıştayı” sonucunda verdiği ve vermeyi planladığı hizmetlerle birlikte Dünya Sağlık Örgütü “Yaşlı Dostu Kent” ağına başvuruda bulundu. Kadıköy; dış mekânlar, binalar, ulaşım, konut, sosyal katılım, toplumsal yaşama dahil olma, toplumun yaşlıya saygısı, vatandaşlık görevini yerine getirme, işgücüne katılım, bilgi edinme, iletişim, toplum desteği ve sağlık hizmetleri başlıkları altında gerekenleri yerine getirerek “Yaşlı Dostu Kentler Küresel Ağı”nın bir parçası oldu. Bunun yanında 2020-2024 strateji planı hazırlık çalışmaları kapsamında toplumsal eşitlik alanında “Yaşlılık” başlığında odak grup toplantıları yapıldı ve toplantı çıktıları gereği güncellenmiş hedeflerini stratejik planına yansitti. Bu eylemler aşağıda yer almaktadır.

Sağlıklı Yaş Alma

65 yaş üzeri tüm bireylerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılacağı (yüksek tansiyon, şeker vb), fiziksel egzersiz, zihinsel egzersizlerle destekleneceği ve psikolojik sorunlarıyla baş edeceği çok yönlü sosyal hizmet uygulamalarının oluşturulması, koruyucu-önleyici tedbirlerin alınmasının sağlanması.

Yerinde Yaşlı Bakım Hizmet Modelinin Geliştirilmesi

(Özellikle yalnız yaşayan yaşlıların farklı nedenlerle istismar edilmesine dair verilen örneklerden ve aktarılan deneyimlerden yola çıkılarak oluşturulmuştur.)

Özellikle yalnız yaşayan yaşlı bireylerin gündelik yaşam pratiklerini gerçekleştirmesini sağlamak üzere evde destek hizmetlerinin sunulması (sıcak yemek, evde tadilat işi, ev temizliği, günlük alışveriş, fatura takibi, banka işlemi, ilaç takibi vb.) ve belediye aracılığıyla yaşlı bireylere güvenilir refakatçi (hastane, banka, alışveriş vb.) desteği sunulması.

Aktif Yaş Alma Çalışmaları

Yaşlı bireylerin sosyal yaşama aktif katılımlarını sağlamak, dayanışma ilişkilerini güçlendirmek, ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda etkinlikler sunmak, değer görme ve hatırlanmalarını sağlamak amacıyla çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi (Sosyal Yaşam Evleri, seminerler, yaşlı değişim programları, geziler, sinema/kitap/müzik/sanat kulüpleri).

Yaşlı Dostu Kent/Yaşlı Dostu Mekân, Ev İçi Düzenlemeler

Çok yönlü hizmet planlamasının yapılması. Hem kentsel dönüşümden kaynaklanan kent sorunlarının çözülmesi hem belediyenin hizmet binalarının erişilebilirliğe uygun olmasının denetlenmesi hem de yaşlı bireylere ev içi düzenlemeler konusunda uzman bir ekip tarafından destek olunması ve bu konu hakkında toplumsal bilincin artırılması.

Belediye Alzheimer Merkezi'nin Kapasitesinin Artırılması ve Alzheimer'a Yönelik Programların ve Erken Tanı Sürecinin Geliştirilmesi: “Beynex” Uygulaması

Hâlihazırda Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün de işbirliğiyle çalışmalarını sürdüren “Beynex” uygulamasının daha nitelikli şekilde, sonuç alacak ölçüde desteklenmesi.

Yaşlılık Alanında Çalışılan Verilerin Standartlaştırılması ve Doğru Veriye Erişimin Sağlanması

Yaşlılığa dair verilerin ortaklaştırılması amacıyla sağlıklı veri tutulması ve bu verilerin raporlaştırılarak ilgili kurumlarla paylaşılması.

Yaşlı İstismarına ve İhmaline Karşı Tedbirlerin Alınması

Belediyenin de desteğiyle birlikte yaşlıların yaşadığı önemli bir sorun olan finansal suistmal konularında ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak toplumsal farkındalık yaratılması, danışmanlık hizmeti veren bir çağrı merkezinin ve hukuk biriminin oluşturulması.

Dijital Eşitsizliğin Azalmasına Yönelik Çalışmalar

Kuşaklar arası iletişimle ve yaygın eğitim modeliyle özellikle gençlerin aktarıcı pozisyonda olduğu, yaşlıların teknoloji kullanımını (kamu hizmetleri, akıllı telefon, banka işlemleri gibi ihtiyaçlar doğrultusunda online işlemler) artırmaya yönelik eğitim modüllerinin oluşturulması.

Sonuç olarak:

Planın ilk yılında Göztepe Mahallesi'nde ikinci Alzheimer Merkezi açılmıştır. Yaşlı bakım hizmetlerinin kapasitesi artırılmış ve pandemi boyunca evde kalan 65 yaş üstü vatandaşların tüm ihtiyaçlarının sosyal destek kapsamında sağlanmasına öncelik verilmiştir. Eylem planındaki diğer konularla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

ŞERDİL DARA ODABAŞI: Stratejik planımızda kadınlar, çocuklar, engelliler ve yaşlılar başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin kolaylıkla erişeceği sosyal hizmet anlayışının geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda farklı kesimlerin bizzat temsilini sağlama amacıyla yaptığımız yaşlılık konulu odak grup toplantılarında belediyemiz sınırlarındaki yaşlı nüfus artışı da göz önünde bulundurularak "Toplumsal Eşitlik" başlığı altında yaşlılarla görüşülmüştür. Böylece Kadıköy'ün gelecek 5 yıllık hedeflerine katılımları sağlanmıştır. Bu toplantılarda "Yerinde Yaşlı Bakım Hizmet Modeli"nin geliştirilmesi önerisi öne çıkmıştır.

Planda yaşlı hakları konusu toplumsal gelişim, çevre ve sağlık yönetimi gibi amaç ve hedefler doğrultusunda ele alınmıştır. Hizmet sunumunda yaşlı dostu uygulamaların, bakım hizmetlerinin geliştirilmesi ve etkinliğinin artırılması, yaşam boyu eğitim imkânlarının artırılması ve yaşlıların değişime uyumunun sağlanması, 65 yaş üstü, kronik sağlık sorunu olan veya engelli bireylere yönelik evde gerçekleştirilen psiko-sosyal destek ve yerinde yaşlı bakım (evde sıcak yemek, refakatçi desteği, evde temizlik, evde kuaförlük, tadilat vb.) hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmiştir. Bunların yanı sıra yaşlıların barınma ihtiyacının karşılanmasına yönelik bir araştırma raporu hazırlanması planlanmıştır. Ayrıca "Geriatric ve Yaşlılara Yönelik Sosyal Destek ve Politikalar" alanında ulusal/uluslararası yeniliklerin ve gelişmelerin yerele ve Kadıköy Belediyesi'nin hizmet ve politikalarına entegre edilmesi planlanmıştır. Yaşlı nüfusun sağlık ve çevre hizmetleri ihtiyacı tespitinden hareketle bu alanlardaki hizmetlerde yaşlı vatandaşların ihtiyaçlarının öncelikli olarak karşılanması hedeflenmiştir.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

ŞERDİL DARA ODABAŞI: Belediye bünyesinde önleyici, koruyucu ve bilgilendirici sağlık hizmetleri ücretsiz sunulmaktadır. Dezavantajlı grupların toplumsal gelişim bağlamında desteklenmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bunlar arasında yaşlıları kapsayan hizmet faaliyetlerimiz aşağıdaki gibidir:

Sağlık alanında; "Mamografi ve Kadın Sağlığı Merkezi", "Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği", "Prof. Dr. Korkmaz Altuğ Sağlık Polikliniği", "Koruyucu Hekimlik Hizmeti", "Tedavi Edici Hekimlik Hizmeti", "Hasta Nakil ve Evde Girişimsel Hemşirelik Hizmeti", Laboratuvar Hizmetleri ve Klinik Hizmetleri" verilmektedir.

Sosyal destek ve kültür alanlarında; "Yaşlılara Yönelik Mesleki Çalışmaların Yürütülmesi", "Sosyal ve Ekonomik Destek İhtiyacı Olan Bireylere Yönelik Mesleki Çalışmaların Yürütülmesi", "Afet Durumlarında Yurtiçi ve Yurtdışı Gerekli Yardımların Yapılması ve Yardım Organizasyonlarının Koordine Edilmesinin Sağlanması", "Sabah Sporları Hizmeti", "65 Yaş Üstü Sosyal Yaşam Evi Hizmeti Verilmesi",

"Alzheimer Merkezi Hizmeti", "Hedef Kitleye Bilgilendirici Temel Sağlık Eğitimi Sunulması", "Psikolojik ve Sosyal Destek Hizmeti Sunulması", "Kuşaklar Arası Buluşmalar ve Dayanışma", "Hayat Boyu Öğrenme Programları", "Yerinde Yaşlı Bakım Hizmet Modelinin Geliştirilmesi", "Dijital Araçlara Erişim", "Geriatric ve Yaşlılara Yönelik Sosyal Destek ve Politikalar Alanında Ulusal ve Uluslararası Yenilik ve Gelişmelerin Takibi ve Kadıköy Belediyesi Hizmet ve Politikalarına Entegre Edilmesi" yer almaktadır.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

ŞERDİL DARA ODABAŞI: Dünyada ve Türkiye'de yaşanan nüfustaki artış, küresel yaşlanma olgusunu ve bu değişime hazırlıklı olma gerekliliğini ortaya koymaktadır. İstanbul'un en yaşlı nüfus oranına sahip olan Kadıköy ilçesinin demografik gerçekliğinden dolayı yerelde sosyal politikalar geliştirilirken bu grubun öncelenmesi ve bu alanın bir fırsat olarak görülmesi gerekmektedir. Yaşlanma, birey doğduğu andan itibaren başlar. Bireyi ve toplumu tıpkı çocukluk/yetişkinlik gibi bir evresi olan yaşlılık sürecine hazırlamak için yerel yönetimler tarafından yaşam boyu sosyal politikalar ve sosyal hizmet uygulamaları geliştirilmelidir.

Bireylerin ve toplumların farklı yaşam standartlarına (sosyal sınıf, gelir durumu, eğitim seviyesi, sağlık durumu, çalışma durumu, toplumsal cinsiyet rolleri, sosyal ve kültürel hayata katılım, deneyim çeşitliliği vb.) sahip olması ve eşit koşulları paylaşmaması yaşlılık sürecini de etkiler. Yaşlılar, homojen ve standart ihtiyaçları olan bir grup değildir.

Nitekim Kadıköy özelinde de bir tarafta yoksul, okur-yazar olmayan (özellikle yaşlı kadınlarda bu oran çok daha fazla), sağlık, sosyal ve kültürel hizmetlere erişilebilirliği hayat boyu olmamış bir grup yaşlı nüfusla karşılaşılırken diğer yandan eğitim ve gelir seviyesi yüksek, sosyo-kültürel açıdan zengin, haklarını sorgulayan, aktif yurttaş kategorisinde yaşlı nüfus grupları görülmektedir ki, bu gruplandırmalar da kendi içinde birçok farklı katmana sahiptir. Bu nedenle yerel yönetimler yaşlılık politikalarını geliştirirken bu farklılıkları esas alarak sosyal hizmet uygulamalarını çeşitlendirmeli, uzun vadeli olumlu sonuçlar getirecek olan yaşlılık politikaları geliştirmelidir.

Yaşlı nüfusun yoğunluğunu sosyal ve ekonomik açıdan avantaja dönüştürebilmek, bugünü ve geleceğin yaşanacak olan nüfusunu düşünerek planlamalar yapmak önemlidir. Bağımsızlık, bakım, katılım, itibar ve kendini gerçekleştirme prensipleri (BM Yaşlılık İlkeleri) göz önünde bulundurularak yaşlılık politikaları değerlendirilmelidir.

Temel ihtiyaçların (beslenme, barınma, giyim) karşılanabilmesi, gelir getirici işe sahip olunması, uygun emeklilik koşulları, fiziksel ve zihinsel programlar, güvenli çevre imkânı, sağlıklı, aktif, bağımsız yaşam becerileri edinilmesi, sosyal/kültürel faaliyetlerden, sağlık hizmetlerinden eşit şekilde faydalanabilmesi,

üretkenliğin artırılması, toplumda yaş ayrımcılığının ve yaşlı istismarının engellenmesi, kuşaklararası dayanışmanın sağlanması, kaliteli bir yaşam ve elbette ki yaşlanma süreci için zemin hazırlamaktadır.

Pandemi süreci yeni bir kentsel paradigmaya geçişi ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Pandeminin özellikle yoksullar, kadınlar, yaşlılar gibi kesimleri daha sert bir şekilde etkilediği hesaba katıldığında yerel yönetimlerin öncelikli hedeflerinin de bu doğrultuda olması gerekmektedir.

Dolayısıyla yaşlılar gibi yüksek risk gruplarının korunmasına ve korunma sürecinde barınma, beslenme, sosyalleşme ve hareket etme gibi ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yenilikçi çözümler geliştirilmesi öncelikli hedefler arasında olmalıdır.

Bu doğrultuda sosyal politikaların geliştirilmesinde vatandaşlarla işbirliği zeminlerinin kurulması, yalnızlık kaynaklı psikolojik etkilere karşı da bir koruma sağlayacaktır.

Yapılan incelemeler ve gözlemler sonucunda 65 yaş üstü bireylerin özellikle değer görme ve hatırlanma, takip edilme ve aranma, bunlara bağlı olarak kendini güvende hissetme ihtiyaçlarının olduğu tespit edilmiştir. Covid-19 salgınıyla birlikte yalnızlaşan 65+ grubunda bu ihtiyaçlar artmıştır.

Yerel yönetimler, politikalarının hazırlık ve uygulama süreçlerine ve karar alma mekanizmalarına vatandaşları aktif olarak katmalı, sosyal, politik, ekonomik ve kültürel katılımlarını sağlamalıdır.

“İNSAN HAKLARI TEMELLİ AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

ÜMİT UYSAL: Antalya, yaşamak için ülkemizde en çok tercih edilen koordinatlardan birisidir. Muratpaşa ise, bu şehrin kalbidir. TÜİK'in 2020 verilerine baktığımızda Muratpaşa'nın nüfusu 513.035'e ulaşmıştır. Özellikle emeklilik sonrası dönemde de birçok avantajı bir arada bulundurması nedeniyle ilçemizde 60 yaş ve üzeri nüfus hızla artmaya devam ediyor. Yarım milyon kişinin yaşadığı ilçede, 65 yaş ve üzeri nüfus yaklaşık 52.000'dir. 2018 yılında ilçemizdeki yaşlı nüfus oranı %9'dur.

Bu verileri ele aldığımızda ve önümüzdeki demografik yaşlanma senaryolarına baktığımızda Muratpaşa'nın gün geçtikçe daha fazla sayıda 65 yaş üstü kişiye ev sahipliği yapacağını söylemek mümkündür.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

ÜMİT UYSAL: Gelişmiş toplumların yüz yıl öncesinde tamamladığı “insan devrimi”ni ülkemiz hâlâ tam olarak gerçekleştirememiştir. Muratpaşa Belediyesi olarak ilçemizde yaptığımız çalışmalarda bunu aşmaya çalışıyoruz. Bu amaç doğrultusunda yol katettiğimizi söyleyebilirim. “Önce İnsan” sloganıyla yola çıkan belediyemizde 5 yıllık hazırlanan stratejik planlar da bu bakış açısıyla hazırlanmaktadır. Yaşlı nüfusun bu kadar kalabalık olduğu bir yerde yerel yönetim olarak yaşlıvatandaşları göz ardı etmemiz hizmetlerin kapsamını ve kalitesini düşürecektir. Bu sebeple son iki dönemdir stratejik planlarımızı hazırlarken yaşlı vatandaşları konu alan hedeflerimizde artış olmuştur. Güncel verilere göre, ülkemizde %9.5 olan yaşlı nüfus oranı şu an Muratpaşa'da %10'u geçmek üzeredir. Göçe bağlı olarak ülke ortalamasına göre daha hızlı yaşlanırken bu hedefleri ve uygulamaları artırmak zorundayız. “Ortaya çıkan sağlık, sosyal vb. alanlardaki problemleri nasıl daha aza indirgeyebiliriz?” sorusunu kendimize sorarak çözüm odaklı çalışmaya ve bu bakış açısıyla yeni planlar hazırlamaya gayret ediyoruz. Bunu yaparken sadece 65 yaş ve sonrasını değil, yaşlanma süreçlerini de göz önünde bulunduruyoruz. Birey nasıl yaşlanırsa, bu süreçte neler kazanırsa, bu kazanımlar onun yaşlılığı için büyük bir yatırım olacaktır anlayışını benimsiyoruz. Kazanımları ortaya çıkarmak ve devam ettirmek, sağlıklı ve aktif yaşlanma için önemli bir husustur. Muratpaşa Belediyesi olarak aktif ve sağlıklı yaşlanmayı hedefleyen, insan hakları temelli bir yaklaşımla yaşlılık ve yaşlanma çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

ÜMİT UYSAL: Muratpaşa Belediyesi olarak herkese dokunmak öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Her yaşlı birey kendine has özelliklere sahiptir. Bu farklı özellikler onların ihtiyaç yelpazelerini de genişletmektedir. Onların daha iyi şartlarda yaşamaları için taleplerine odaklanmaya çalışıyoruz. Bu kapsamda sağlık açısından ve sosyal açıdan tasarladığımız ve hayata geçirdiğimiz yenilikçi projelerimizle ülkemizdeki yerel yönetimlerin yaşlılık ve yaşlanma çalışmalarının öncüsü olduk.

Yaşlı vatandaşlarla bir araya geldikçe onların hem kendilerini geliştirebilecekleri hem de yeni dostluklar edinebilecekleri alanlara ihtiyaçları olduğunu gördük. Özellikle zihinsel ve fiziksel sağlıkları için bu alanları yaratmamız sağlıklı bir kent için de büyük önem taşıyordu. Bu konudaki en önemli hizmetimiz “Yaşlı Evleri” oldu. 2014 yılında ilk yaşlı evimiz açıldıktan sonra ülkemizde de bu hizmetin yaygınlaştığını gördük. Yaşlı evleri projemizin genel hedefi, yaşlı bireylere yönelik bir alan oluşturarak onlara sosyal rehabilitasyon desteği sağlamaktır. Burada farklı etkinlikler ve eğitimler planlanıyor, bilgilendirme toplantıları yapılıyor. Onların fiziksel ve zihinsel olarak becerilerini geliştirdik, hatta Alzheimer gibi çağımızın hastalıklarını ötelemelerine destek olduk. Bunun yanı sıra toplumdaki yaşlılara yönelik önyargıları da büyük oranda kırdık. Çok aktif bir şekilde, yükselen bir ivmeyle çalışmalarımıza devam ediyorduk, ancak pandemi sebebiyle bir süre ara vermek zorunda kaldık. Muratpaşa Belediyesi olarak “Yaşlı Evleri”yle dünya çapında da güzel geri dönüşlerimiz oldu. Bu proje sayesinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından “Yaşlı Dostu Kentler ve Toplumlar Ağı”na ülkemizden kabul edilmiş ilk belediye olduk. Ayrıca İsveç Lund Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne bağlı Raoul Wallenberg Enstitüsü'nün Türkiye'de yürüttüğü “İnsan Hakları Kentleri” projesi için de pilot belediye olarak belirlendik.

Bir diğer çalışmamız da 2019 yılında yerel yönetimlerde yaşlıların katılımının artırılmasına yönelik kurduğumuz “Yaşlı Meclisi”dir. Bu projede asıl amacımız, yaşlı bireylerin kente dair sorunların çözümüne katılımını sağlamak ve onların deneyimlerinden faydalanarak ihtiyaçlarına cevap veren politikalarla eylem planları oluşturmaktır. Demokratik katılımı esas alan meclis, kent yaşamının oluşmasında önemli çalışmalardan biri olmuştur. Yaşlı bireylerin yaşadıkları sorunların daha görünür kılınması ve farkındalık yaratılması açısından da çok değerli bir çalışmadır. Yaşlılar bu meclis aracılığıyla yaşadıkları sorunlara yönelik yeni fikirler üretirken belediye meclisimize kararlarını sunabiliyorlar. Dünya örneklerine bakıldığında bu tarz çalışmaların genellikle çocuklara ve gençlere yönelik yapıldığını, yaşlılar için bir meclis kurulması gibi oluşumların sayıca az olduğu gözlemlenmiştir. Bu sebeple ilerleyen zamanlarda bu çalışmanın daha da yaygınlaşacağını ve olumlu sonuçlar alacağımızı düşünüyorum.

2018 yılında da Alzheimer Danışma Hattı'nı kurduk. Buradaki hedefimiz ise, Alzheimer hastalarına ve yakınlarına, bakım veren kişilere destek sağlamaktır. Alzheimer hastalarıyla ilgili ne yazık ki ülkemize ve ilçemize ait bir veri tabanı bulunmamaktadır. Hastalığa dair ve hastaya nasıl davranılması gerektiğiyle ilgili ulaşılabilir bilgilerin de yüzeysel olduğu görülmüştür. Bu açığı kapatmak için alanında uzman meslek elemanlarımızla (gerontolog, psikolog, sosyal hizmet uzmanı) bir ekip oluşturduk. Bu ekip, Türkiye Alzheimer Derneği Antalya şubesinin konuyla ilgili eğitimlerine aktif olarak katılım sağladı. Sonrasında da randevu sistemiyle çalışmaya başlandı. Proje kapsamında hasta yakınlarına psiko-sosyal destek sağlamak amaçlı grup çalışmaları ve bilinçlendirme için de “alzheimer hastalarının güvenliği, davranışsal sorunlarla başa çıkma, bakım verenlerin sorunlarına yönelik çözüm önerileri, hukuki boyut” gibi bilgilendirme toplantıları yapıldı. Alzheimer hastası bireyin sağlık bakımı gibi alanımız dışında bir talep geldiği takdirde ekibimiz bu kişilerin gerekli kurum ve kuruluşlara yönlendirmektedir.

Bunların haricinde birçok yerel yönetimin de uyguladığı aşevi, evde bakım, sosyal hizmet merkezi gibi hizmet modellerimiz de bulunmaktadır. Pandemi döneminde bu hizmet modellerimizden bütün yaşlıların yararlanması için büyük çaba harcanmıştır. Hatta onlara hemen geri dönüş yapabilmek için Turunc Masa üzerinden ihtiyaçlarını bildirebilecekleri “65 yaş üstü butonu”nu oluşturduk. Özellikle sokağa çıkma yasaklarının olması nedeniyle kısıtlanan yaşlıların -sosyo-ekonomik durumlarını ayırt etmeksizin- tüm ihtiyaçlarını değerlendirdik ve temin ettik.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“ÜMİT UYSAL”

Antalya - Muratpaşa
Belediye Başkanı

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

ÜMİT UYSAL: Günümüz sosyal devlet anlayışında yaşlı hizmet mecra ve modelleri değişim göstermiştir. Vatandaşların ihtiyaçlarını ve beklentilerini daha iyi analiz ederek kısa sürede çözüm üretebilme potansiyeline sahip olan yerel yönetimler, yaşlı hizmetlerinin ana arterlerinden birine dönüşmüştür. Bu nedenle yerel yönetimler tarafından ihtiyaç belirlemeye yönelik doğru ve yerinde yapılan sosyal doku araştırmaları ve hizmet modelleri yaşlı vatandaşların iyi koşullarda ve yerinde hizmet almasına, temel ihtiyaçlarını karşılayabilmelerine imkân sağlamalıdır. Genç nüfusa gösterilen ilgi ölçüsünde yaşlı nüfusa ait kentimizdeki ve ülkemizdeki demografik verilere de önem vermek gerekmektedir. Çünkü “genç nüfus” yanılığısıyla tek taraflı planlanacak sosyal hizmetler, sosyal içerme bakımından dar kapsamlı ve yetersiz kalacaktır. Yerel yönetimler olarak kentimizde yaşayan yaşlı vatandaşların sorunlarını görmezden gelmemeliyiz. Hizmet modellerimizi kısır bırakmamalı, geliştirmeli ve yenilerini eklemeliyiz. Bunun için bu alanda çalışmalar yapan, eğitim almış uzman bir kadroyla çalışılmalı ve farklı kurumlarla işbirliği yapılmalıdır. Çünkü deneyimlerin paylaşımı, karşılaşacağımız sorunları önceden görmemize olanak sağlayacaktır. Sosyal hizmetin ana konularından biri olan yaşlı vatandaşların ihtiyaçlarını ve beklentilerini belirleyerek yerinde ve sonuç odaklı hizmetler sunmak gerekmektedir.

“YAŞLI DOSTU KENT TASARIMLARI”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

CEMİL TUGAY: Karşıyaka'da 2020 kayıtlarına göre 350.100 olarak belirlenen ilçe nüfusunun %21'i, yani yaklaşık 74.500'ü 65 yaş üzeri kişilerden oluşmaktadır. Karşıyaka genel olarak yaş ortalaması yüksek bir ilçedir.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

CEMİL TUGAY: Şu an için yok. Ama içinde bulunduğumuz şartlarda önemli bir gereklilik olduğunu düşünmekteyiz.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

CEMİL TUGAY: Stratejik planda yaşlılara yönelik hizmetler sağlık ve sosyal hizmetler çerçevesinde planlanmış, ayrı bir başlık altında tanımlanmamıştır. Pandemiyle beraber yaşlı vatandaşların yaşam koşullarında artış gösteren yoksunluk, yoksulluk ve yalnızlaşma sorunları stratejik planları yeniden gözden geçirme ihtiyacını da düşündürmektedir.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

CEMİL TUGAY: Yaşlı nüfusun sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere doğrudan veya dolaylı katılımını sağlamak için pek çok tesisimiz ve organizasyonumuz mevcut. Mahalle ve kültür merkezlerimizde yaygın olarak sosyal faaliyet, kurs, sanat ve kültür aktiviteleri düzenlenmektedir. Yaş almış vatandaşların sosyalleşmesine hizmet etmek amacıyla kurmuş olduğumuz bir merkezimizin de olduğunu belirtmek isterim. 60 yaş üzeri Karşıyakalıların bir araya gelerek sosyalleşme, kaliteli vakit geçirme ve hobilerini gerçekleştirme fırsatı buldukları “Bilge Çınarlar Sağlıklı Yaş Alma Merkezi”nde resimden pilatese, açılıktan tangoya kadar 16 farklı branşta kurs verilmektedir.

Üyelik sistemiyle çalışan merkezde kuaför ve psikolojik danışmanlık hizmetiyle birlikte birçok sosyal ve kültürel aktivite düzenlenmektedir.

Pandemi dönemi yaşlı vatandaşlara yönelik hizmetlerimize yeni kalemler eklemiştir. Bu dönemde yasaklar nedeniyle veya kendi tercihleriyle evde izole olan ve yalnız yaşayan yaşlı vatandaşların envanterini çıkarıp takibe aldık. Günlük telefon görüşmesiyle ve haftada bir gün moral ve sosyal destek amaçlı ziyaretle 65 yaş üzeri vatandaşların sağlık durumlarını gözlemlemeye çalıştık.

Pandemi döneminde yaşlı vatandaşlara yönelik açık alan konserleri ve spor aktiviteleri düzenlendi.

Projelendirdiğimiz ve yakında yapımına başlayacağımız “Alzheimer Evi”, Alzheimer hastaları için rehabilitasyon ve günlük aktivite merkezi olurken yakınlarına hasta bakım eğitimleri vereceğimiz ve bilinçlendirme çalışmaları yapacağımız bir odak alan da olacak. Bu tesisin yapımına ve işletim sürecine konuyla ilgili STK'ları ve akademik birimleri paydaş olarak katmayı planlıyoruz.

Evde bakım ve evde sağlık hizmetleri birimimiz ESDEM, yaşlı ve bakım desteğine muhtaç vatandaşlara evlerinde hizmet vermeye devam ediyor.

Yaşlı destek ağı ve acil destek birimi kurma çalışmamız devam ediyor.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

CEMİL TUGAY: Yerel yönetimler hizmet alanlarındaki yaşlı nüfusun envanterini çıkarmalı, mevcut durumun ortaya çıkardığı ihtiyaçlara yönelik planlama yapmalıdır. İleri yaşın getirdiği yoksunluk, yoksulluk ve yalnızlık gibi sorunlara çözümler üretmek öncelikli hedefler olmalı.

İleri yaşta sık görülen sağlık problemlerine yönelik bilinçlendirme, önleme ve rehabilitasyon çalışmalarının yerel yönetimler eliyle yapılmasını doğru buluyorum. Bu alanın çok geniş potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum.

İleri yaşlılık, çoğu zaman başka insanların bakımına ve desteğine ihtiyaç duyulan bir durumdur. Bu durum yaşlı yakınlarının da mutsuzluğuna, iş ve sosyal yaşamda kısıtlanmalarına neden olabilmektedir. Bu nedenle yaşlı destek hizmetleri genç aile bireyleri de dahil edilerek çok yönlü planlanmalı, süreçlere toplum tüm katmanları değişik yöntemlerle dahil edilmelidir.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“CEMİL TUGAY”

İzmir-Karşıyaka
Belediye Başkanı

Hedef, bilinçli yaşam ve yaşlanma olmalı. İleri yaşlardaki insanların kentin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamından izole edilmesinin önüne geçilmelidir. Kentler planlanırken yaşlılığın getirdiği fiziksel ve zihinsel engeller hesaba katılmalıdır ve yaşlı dostu kent tasarımları geliştirilmelidir.

“SOSYAL HAYATIN İÇİNDE, YAŞAM BOYU ÖĞRENME”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

AHMET ATAÇ: İlçe nüfusumuz 371.303'dür. 60 yaş üstü, 57.275'tir. Yani nüfusumuzun %15.4'ü 60 yaşın üzerindedir.

“Yaşlı Dostu Kent Eylem Planı”nız var mı?

AHMET ATAÇ: Eylem planıyla ilgili çalışmalarımız da devam etmektedir. Öte yandan, geçmişi uzun yıllara dayanan ve memnuniyet oranı açısından başarılı noktaya ulaşmış çalışmalarımızla önemli deneyimler edindik.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

AHMET ATAÇ: Bir belediye başkanı, yaptığı asfalt yolla ya da yeşil alanlarla övünemez. Bunlar zaten yapmakla mükellef olduğu vazifeleridir. Ben vatandaşların sosyal ve kültürel hayatına katkıda bulunan, sürdürülebilir projelerin ortaya çıkmasını sağlayan, bu konuda görev ve sorumluluklar alan bir hizmet anlayışını benimsiyorum. Amacımız, sosyal sorunların ortaya çıkmasına engel olmak, bu konuda önleyici tedbirler almak ve böylece vatandaşlara daha mutlu ve huzurlu, sosyal olanakları geniş bir yaşam alanı sağlamak. Sosyal kapsayıcılığı olan ve yaygınlaştırılabilir nitelikte projeler üretiyoruz.

Yaşam boyu öğrenme anlayışımızla yaşlı vatandaşlara yönelik gündelik hayata uyum sağlayabilecekleri, kaliteli vakit geçirebilecekleri, üretmek ve öğrenerek kendilerini geliştirecekleri eğitim ve etkinlikler sunuyoruz. Yaşlı vatandaşların tecrübesiyle gençlerin enerjisini bir araya getiren sinerjiyi ilçemize yaymayı hedefliyoruz.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

AHMET ATAÇ: Tepebaşı'nda her kesimden insanı önceleyen ve odağına alan projelerimiz var. Hiçbir projemiz tek yönlü değil; çoğulcu, faydacı ve birleştirici. Yaşlı vatandaşların sosyalleşmesi amacıyla hizmet veren “Belde Evleri” ve “Deneyimli Kafeler” ilçe genelinde hizmet vermektedir. “Belde Evleri”nin ilki 2001 yılında açılmış olup bugün 24 noktada hizmet vermektedir. Deneyimli Kafeler ise, 12 noktada hizmet vermektedir.

Spor imkânları açısından da bölgemizdeki yaşlı vatandaşlar, mahallelerde yer alan parklarda yeşilin içerisinde günlük yürüyüşlerini yapmanın keyfini yaşarken modern spor aletleriyle egzersiz yaparak sağlıklı bir yaşam sürmeye devam ediyor. Ayrıca gençlerin yanı sıra yaşlı vatandaşlar da uluslararası Leeds sertifikalı çevreci binasıyla Mustafa Kemal Atatürk Spor Tesisleri Su Sporları Merkezi'nden ve ilçenin en büyük spor tesislerinden olan Şirintepe Yunus Emre Spor Tesisleri'nden de yararlanabiliyor. “Kültür Turları” kapsamında bugüne kadar 150.000 kişi Çanakkale Destanı'nın yazıldığı kutsal toprakları yerinde görme imkânı buldu. Diğer aktivitelerle de sosyalleşmenin keyfini yaşıyorlar. Kültür etkinliklerine Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında ara verildi. Tepebaşı Belediyesi, yaşça olgun vatandaşların eve kapanmadan sosyal hayatın içinde olmasını destekliyor. Buna yönelik gerçekleştirdiği etkinliklerine de pandeminin sona ermesiyle birlikte devam edecek.

Özel bir uygulama alanı olan Yaşam Köyü'nde hem yaş alan vatandaşların hem de çocukların hizmet alabildiği birimler var. Alzheimer hastası vatandaşların ve ailelerinin yaşamını kolaylaştırmak, sosyal hayata katılmalarını desteklemek amacıyla hayata geçirdiğimiz Yaşam Köyü'nde yer alan 104 kişi kapasiteli Alzheimer Konukevi, 2014 yılından bu yana hizmet veriyor. Yine Yaşam Köyü içerisinde 2015 yılında açılan Sağlıklı Yaşlılar Konukevi, 60 yaş ve üzerindeki, sosyal yönden yoksunluk duyan, bakıma ve yardıma muhtaç olup kişisel özbakım ihtiyaçlarını kendisi karşılayabilecek bireylere yönelik olarak 36 kişilik kapasitesiyle hizmet vermeye devam ediyor.

Yaşlı vatandaşların her koşulda yanında olan TEBEV (evde bakım hizmetleri), 2012'den bu yana 65 yaş üstü kimsesiz vatandaşlara sağlık ve hastaneye ulaşım hizmetinden eczane ve market alışverişine kadar pek çok konuda yardımcı oluyor. Yaşam Köyü'nün içinde bulunan Fizyoterapi Merkezi de yaş alan vatandaşlara hizmet vermektedir. TEBEV, bünyesindeki 354 vatandaşa takipli olarak hizmet sağlamayı sürdürüyor. 2012 yılından bugüne kadar 1.093 vatandaşın takibini gerçekleştirdi.

Kısa bir süre sonra hizmete girecek Metin Özöğüt Yaşam ve Bakım Merkezi'nin yer tahsisi belediyemiz tarafından yapılırken inşaat giderleri Özöğüt ailesi tarafından karşılanıyor. 4.684 metrekarelik alanda yer alan Metin Özöğüt Yaşam ve Bakım Merkezi, 72 yatak kapasitesiyle hizmet verecek. Merkez, hayırsever Özöğüt ailesinin belediyemize olan güvenini ortaya koyan güzel bir işbirliği örneği oldu.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

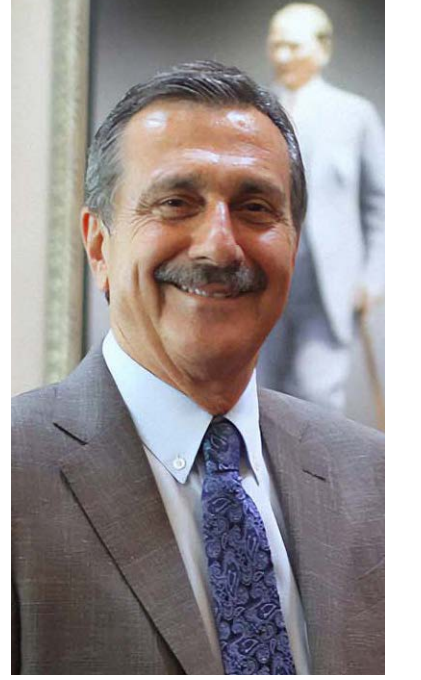
AHMET ATAÇ: Yaklaşık 20 yıldır toplumun her kesiminde olduğu gibi yaşlı vatandaşlar da merkezi iktidar tarafından zor yaşam koşullarına maruz bırakılıyor. Emeklilik günlerinde rahat bir nefes alarak sevdikleriyle keyif dolu zamanlar geçirmesi gereken büyüklerimiz, maddi açıdan yaşadıkları yetersizlikler nedeniyle hak ettikleri şekilde yaşayamıyor. Birçoğu geçim derdinden dolayı çalışmaya devam etmek zorunda bırakılıyor.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“AHMET ATAÇ”

Eskişehir - Tepebaşı
Belediye Başkanı

İşsizliğin geldiği nokta da düşünüldüğünde iş bulamayan çoğunluk, yaşamından ve ihtiyaçlarından tasarruf ederek hayatına devam etmeye çabılıyor. İşte, bu noktada yerel yönetimlere büyük görevler düşüyor.

Özellikle kent yaşamında daha sosyal olmaları gereken büyüklerimiz, tesislere, etkinliklere ve yaşam ortamlarına gereksinim duyuyor. Bu aşamada devreye girecek olan sosyal belediyecilik anlayışı, yaşlı vatandaşlara keyifli alternatifler sunmalı. Sanatsal ve kültürel faaliyetlerden kentin koşuşturması içinde soluklanabilecekleri alanlara, akranlarıyla bir araya gelerek sosyalleşebilecekleri sosyal ortamlardan sağlık kontrollerinin yapılacağı imkânlarla kadar. Yaşlı vatandaşları her anlamda rahatlatmak ve refah düzeyini yükseltecek projelerin hayata geçirilmesinin önemli olduğuna inanıyorum.

“BİREYLERİN YAŞ ALMA SÜREÇLERİNİ DİKKATE ALAN POLİTİKALAR”

Belediyeniz sınırlarındaki yaşlı nüfusunuz ne kadar?

NEŞET TARHAN: Dünya Sağlık Örgütü 25-64 yaş arasını “yetişkin dönem”, 65 ve üzeri yaşları yaşlı grup olarak adlandırmıştır. Buna göre, Mezitli’de 65 yaş ve üzeri yani yaşlı grup olarak adlandırılan kişi sayısı 18.919’dur.

2020 yılında Mezitli nüfusu 211.538’dir. İlçe nüfustaki yaşlı nüfus oranı Türkiye’ye göre yüksektir.

İlçenizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım var mı? Varsa nasıl?

NEŞET TARHAN: Belediyemizin stratejik planının bütününde yaşlıları gözetilen bir yaklaşım bulunmaktadır. “Sağlıklı Kent Mezitli” bakış açısıyla sağlıklı ve konforlu bir yaş alma süreci için 65 yaş ve üzeri vatandaşlara yönelik birçok hizmet verilmektedir, sosyal aktiviteler düzenlenmekte, spor ve sağlık hizmetleriyle güvenli yaşamlar sunulması hedeflenmektedir. Bulaşıcı olmayan hastalık risklerine yönelik olarak yerinde bakım hizmeti verilmekte ve sağlıklı yaşam tarzı teşvik edilmektedir. Tüm bu hizmetlere ilişkin konular stratejik planda standartlar ve hedefler kapsamında belirtilmektedir.

Stratejik planda özel ilgi gruplarıyla sosyal güçsüzlere yönelik sosyal ve ekonomik yardım projelerinin kapsamının geliştirilmesi hedefi yer almaktadır. Yerinde bakım yapılan yaşlı sayısı ve hastane transferi yapılan yaşlı sayısı şeklinde hedefler tanımlanmıştır.

Sağlık, sosyalleşme, kültürel faaliyetler kapsamındaki çalışmalarınız nelerdir?

NEŞET TARHAN: Mersin’de 65 yaş ve üzeri nüfusun toplam nüfus içerisindeki payındaki artış eğilimi devam etmektedir. Bu nedenle Mezitli ilçesi gerek ilçenin sahip olduğu güzellikler gerek belediyenin sunduğu hizmetler açısından daha çok kadınlar ve yaşlılar tarafından tercih edilmektedir. Belediyemiz bu demografik yapıyı göz önünde bulundurarak hizmette önceliğini belirlemektedir ve faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

“Evde Yaşlı Bakım Hizmetleri”, Aktif Yaş Alma Merkezi ve Gülbahar Özmen Aktif Yaş Alma Evi’nde deneyimli personel ve gönüllülerle birlikte yürütülmektedir. İhtiyaç sahibi vatandaşların yaşadıkları evlerin fiziki şartları iyileştirilerek daha iyi ortamlarda yaşamalarına imkân sağlanmaktadır.

Mezitli’de 65 yaş üstü bireylerin aileleriyle birlikte güvenli zaman geçirebilecekleri ve paylaşımlarını artıracakları, erişilebilir mekânların yaygınlaştırılması için çalışılmaktadır. Kültürel, sanatsal, sosyal ve sportif faaliyetleri Mezitli Belediyesi bünyesinde bulunan ve 65 yaş üzeri gruba hitap eden merkezlerimiz: “Aşevi”, “Sosyal Tesisler”, “Gülbahar Özmen Aktif Yaş Alma Merkezi”, “Aktif Yaş Alma Merkezi”, “Kadın Danışma Merkezi”, “Emekli Evi”, “Örgü Evi”, “Gönüllü Evleri” ve “Kır Kütüphanesi”dir.

İlçemizin sosyal altyapısını güçlendirecek, kültürel, sanatsal sosyal ve sportif etkinliklerini artıracak faaliyetler ve projeler yapılarak kentlilik kimliği geliştirilmektedir. Dezavantajlı grupların sosyal yaşama kazandırılması için sosyal projelerle desteklenen hizmetler üretilmektedir. Eğitimler/aktiviteler gerçekleştirilmektedir ve gerekli yardımlar yapılmaktadır.

Sizce yaşlılık politikalarında yerel yönetimlerin öncelikli hedefleri neler olmalıdır?

NEŞET TARHAN: Yaşlılık politikaları bireylerin yaş alma süreçleri dikkate alınarak düzenlenmelidir.

Bu kapsamda öncelikli hedefler; “Aktif Yaş Alma” vizyonu ile bireylerin uzun vadede sağlıklı olabilecekleri yaşam kültürünü yaygınlaştıracak “Aktif Yaş Alma Evleri”, “Mutlu Yaşam Merkezleri” vb. konseptler yaratmak, bireylerin gündelik hayat etkinliklerinde nasıl aktif olabileceklerini öğrenebileceği ve deneyimleyebileceği hizmetler geliştirmek olmalıdır. Bu tür hizmetleri içinde buldukları sosyal ve demografik yapıyı dikkate alarak planlamaları gerekmektedir.

Tüm çalışmaları ve projeleri sivil toplum kuruluşlarıyla, kamu/özel sektör paydaşlarıyla ve gönüllülerle birlikte geliştirmeleri/uygulamaları ikincil hedefleri olmalıdır.

YAŞLI DOSTU KENTLER

“NEŞET TARHAN”

Mersin-Mezitli
Belediye Başkanı

Ayrıca “Aktif Yaş Alma” deyince sadece yaşlı vatandaşlar anlaşılmalıdır. Süreç, 7’den 77’ye tüm vatandaşların birlikte olabileceği, deneyim paylaşabileceği mekânlar ve hizmetler olarak geliştirilmelidir.

Yaşlılık aynı çocukluk döneminde olduğu gibi öğrenmeyi ve deneyimlemeyi gerektirir. Bu nedenle yaşlıların çocuklarla, gençlerle ve yetişkinlerle birlikte olabileceği hizmetleri geliştirmek yerel yönetimlerin önceliği olmalıdır. Günümüzde artan yaşlı nüfusun ve mevcut genç nüfusun karşılıklı ihtiyaçları da dikkate alınarak yaratıcı uygulamalarla dikkat çekici ve kabul edilebilir projeler geliştirilmelidir.

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Muğla Büyükşehir Belediyesi, "Emin Eller Gündüz Bakimevi" Türkan Saylan Çağdaş Yaşam Merkezi'nde hizmete giriyor. Uzman personel eşliğinde 25-66 aylık çocukların kişisel ve bedensel gelişimlerini desteklemek için faaliyete giren kreşin başvuruları başladı.

Büyükçekmece Belediyesi, Beklenen İstanbul depreminde en fazla zarar göreceği ilçeler arasında gösterilen Büyükçekmece'de deprem hazırlık çalışmalarına hız verildi. Riskli ve orta hasarlı olduğu tespit edilen 8 binadaki 260 daire kentsel dönüşüm projesi kapsamında yıkıldı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, sağlık çalışanları için ücretsiz toplu taşıma hizmetini 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzattı.

Merkezefendi Belediyesi, ilçe genelinde çalışmalarına tüm hızıyla devam ediyor. Bu kapsamda Selçukbey Mahallesi'ne yapılan Alzheimer Merkezi'nden sonra 1200 Evler Mahallesi'ne de 65 yaş ve üzeri Merkezefendililer için "Aktif Yaş Alma Merkezi" kazandırılacak.

Bornova Belediyesi'nin koronavirüs salgını boyunca kaygı, stres, endişe ve korku duyan vatandaşlara yönelik olarak telefonda verdiği psikolojik danışmanlık hizmeti devam ediyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, dördüncü ek hizmet binasının açılışını Adalar'da gerçekleştirdi. Açılışa Adalar Belediye Başkanı Erdem Gül'le İBB Genel Sekreteri Can Akın Çağlar katıldı. Can Akın Çağlar, ek hizmet binasının açılmasıyla Adalar sakinlerinin ana karaya gitmeden her türlü belediyececilik işlemlerini yapabileceğini dile getirdi.

İzmit Belediyesi'nin Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'yla imzaladığı protokolle aile içi şiddete karşı ortak hareket ettiği "Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı" artık Google Play ve App Store'da hizmet veriyor.

Çankaya Belediyesi, Çankaya Evleri'nde vatandaşları ağırlamaya devam ediyor. Farklı branşlarda düzenlenen kurslardan yararlanan Çankayalılar hem hobilerini geliştirme hem de bu zor günlerde sosyal hayatın içinde olma imkânı buluyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, içme suyu tesislerinde kullanılmak üzere 45 adet jeneratör alımı gerçekleştirdi. Vatandaşlara kesintisiz içme suyu temini kapsamında alınan jeneratörlerle elektrik kesintilerinden kaynaklı su kesintileri minimum seviyeye indirilecek.

Tepebaşı Belediyesi Evde Bakım Hizmetleri TEDEV, bünyesindeki 354 vatandaşı yalnız bırakmıyor. 65 yaş üstü kimsesiz vatandaşlara sağlık kontrollerinden market ve eczane alışverişine kadar çok sayıda hizmet veriliyor.

Safranbolu Belediyesi, 7 adet yeni nesil Anadolu Isuzu marka Novociti Life model halk otobüslerini hizmete sundu. Belediyeye yaklaşık 4 milyon TL'ye mal olan otobüslere bazı yeni donanımlar eklenerek vatandaşların daha konforlu seyahat etmeleri sağlanacak.

Konak Belediyesi ile Konak Tapu Müdürlüğü, Konak'ta vatandaşların işlerini kolaylaştırmak ve daha hızlı hizmet sunmak amacıyla işbirliğine gitti. İki kurum arasında bina, arsa ve arazi rayiç değerler verilerinin elektronik ortamda paylaşılmasına olanak sağlayacak protokole Konak Belediye Başkanı Abdül Batur'la Tapu ve Kadastro Üçüncü Bölge Müdürü Yusuf Meşhur imza attı.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet'i ziyaret eden S.S 55 No'lu Alikahya Minibüscüler Kooperatifi Başkanı İsmail Parlak, İzmit Belediyesi'nin Alikahya'da hizmete sunduğu, vatandaşların pazaryerlerine ulaşımına yönelik ücretsiz pazar servisi için Hürriyet'e teşekkürlerini iletti.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2020 yılının başında başkentli yeteneklerin dünyaya açılmasına ve tanınmasına destek olmak amacıyla YouTuber'lara ücretsiz sunulan ancak pandemi nedeniyle ara verilen ücretsiz stüdyo hizmeti, normalleşme süreciyle birlikte hijyen tedbirleri dahilinde kapılarını tekrar açıyor.

Kuşadası Belediyesi, çocuk parklarıyla yeşil alanlardaki mobilyaları yenilemeye başladı. Yerlerinden sökülerek Park ve Bahçeler Müdürlüğü şantiyesine götürülen mobilyalar belediyede görevli marangozlar tarafından yenilerek daha estetik ve konforlu hâle getiriliyor.

Mersin Yenışehir Belediyesi ve Türk Kızılayı Mersin Şubesi işbirliğinde kök hücre ve kan bağıışı etkinliği düzenlendi. Yenışehir Belediyesi personeli Covid-19 salgınından dolayı azalan kan stoklarına duyarsız kalmayarak kan bağıışında bulundu.

İzmit Belediyesi'nin nikâh salonlarını ücretsiz yapması, bir yılda 2.132 çiftin cebine tasarruf olarak yansıdı. 600 TL'den 1 TL'ye düşürülen uygulamayla 1 milyon 280 bin TL İzmitlilerin cebinde kaldı.

Narlıdere Belediyesi ve Narlıdere Tapu Müdürlüğü, vatandaşların işini kolaylaştırmak için işbirliğine gitti. İmzalanan protokol kapsamında belediye, taşınmazların verilerini Narlıdere Tapu Müdürlüğü'yle elektronik ortamda paylaşacak. Bu sayede vatandaşların iki kurum arasında gidip gelmesinin önüne geçilecek. Başkan Ali Engin, "Özellikle pandemi döneminde hem vatandaşlarımız hem de çalışanlarımız için yerinde bir uygulama. Emek verenleri kutluyorum," dedi.

Muratpaşa Belediyesi, çocukların çiçek ekip ağaç dikebileceği, koşup oynayabileceği geniş bir bahçeye sahip oyunevi inşaatını tamamladı. Belediye Başkanı Ümit Uysal, pandeminin seyrine göre oyunevinin hizmete açılacağını söyledi.

Manavgat Belediyesi tarafından Manavgat Irmağı'nın Yukarıpazarıcı Mahallesi kısmında düzenlemesi yapılan Edebiyat Parki içinde yer alan "Kitap Kafe" ve sanat bankları özellikle pandemi döneminde vatandaşların tercih ettiği mekânlardan biri hâline geldi. Manavgat Belediyesi'ne ait Kitap Kafe'ye gelen vatandaşlar, Manavgat Irmağı'nın eşsiz güzelliğinde ve keyifli manzarasında hem ücretsiz ikram edilen çaylarını yudumluyor hem de seçtikleri kitapları nezih bir ortamda okuma imkânı buluyor.

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Lütfü Savaş, Türkiye'de ilk olma özelliği taşıyan Gastronomi Köyü'nün temel atma törenine katıldı. Vakıflı Mahallesi'nde yapılan köyün temel atma töreninde konuşan Lütfü Savaş, "Kırsal kalkınma planı yaptık ve planımızı yürürlüğe koyduk. Buraya kırsal kalkınma projesi çerçevesinde destek veriyoruz. Projemiz iki yıl içinde tüm belediyelere örnek olacak. Burası kadınların ve gençlerin istihdamına büyük katkılar sağlayacak. Umarım 4 ay içinde bitiririz ve yaz ayları itibarıyla faaliyet başlarız. Emeği geçen herkese teşekkür ederim," dedi.

Bornova Belediyesi, ilçe merkezine yeni yeşil alanlar kazandırmak amacıyla yaptığı kamulaştırma çalışmalarını sürdürüyor. Kamulaştırma işlemi tamamlanan metruk binalar birer birer yıkılıyor. Devam eden çalışmalar tamamlandığında Bornova'ya toplam 1.500 metrekaarelik yeşil alan kazandırılacak.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Akseki'nin Susuzşahap Mahallesi'nde pandemi nedeniyle karantinaya alınan 16 aileye gıda yardımında bulundu.

Manavgat Belediyesi, "Her Mahalleye Bir Park" çalışmaları kapsamında Sorgun Mahallesi'nde büyük bir park yapımına başladı. Manavgat Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü ekipleri tarafından 6.700 metrekaarelik alanda yapılacak olan parkın 265 metresi koşu parkuru olacak.

Gemlik Belediyesi'ne büyük oranda tasarruf imkânı sağlayacak Katı Atık Transfer İstasyonu, Cihatlı'da faaliyete geçti. Tesisin açılışına Gemlik Belediye Başkanı Mehmet Uğur Sertaslan, Orhangazi Belediye Başkanı Bekir Aydın, Gemlik Belediye Başkan Yardımcısı Zeynep Akış Serintürk, meclis üyeleri ve daire müdürleri katıldı.

İzmit Belediyesi, evde bakım hizmetiyle yaşlı, engelli, hasta ve kimsesizlerin ihtiyaçlarına koşuyor. 3 ayda 280 vatandaşa dokunan İzmit Belediyesi, aileden biri olmaya devam ediyor.

DAYANIŞMA

Esenyurt Belediyesi, "Üreticiden Tüketicieye Aracsız Gıda" projesi kapsamında bir belediyecilik faaliyetine daha imza attı. Daha önce Niğdeli çiftçilerden patates alarak ihtiyaç sahiplerine dağıtan Esenyurt Belediyesi, bu kez de Amasyalı çiftçilerden soğan aldı. Soğanlar, ihtiyaç sahiplerine dağıtılıyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, ANFA Genel Müdürlüğü aracılığıyla başkentli çiçekçilerin ekonomisine katkı sağlamak ve çiçek üretimini teşvik etmek amacıyla sözleşmeli üreticilik modelini devreye soktu.

Bodrum Belediyesi tarafından başlatılan "Bodrum Halk Süt" projesi kapsamında 2 ile 5 yaş arasındaki ihtiyaç sahibi çocuklara ücretsiz süt dağıtımı devam ediyor. Pandemi dolayısıyla dağıtımına kısa süreli ara verilen Halk Süt, tekrar çocuklarla buluşuyor.

Lüleburgaz Belediyesi, "Pandemi ve Sosyal Yardım Raporu" yayımlandı. Raporun 15-19 Mart tarihleri arasında kapsayan döneminde çok sayıda veri yer aldı. 16 aileye daha nakdi destek verildi. Bununla birlikte 18 aileye de Sevgi Mağazası'ndan 202 parça giyecek desteği sağlandı.

Hacıbektas Belediyesi, Nevşehir Kızılay şubesi işbirliğiyle Hacıbektas'ta ihtiyaç sahibi vatandaşlara patates dağıtımına başladı. Belediye Başkanı Arif Yoldaş Altıok, "Bu güzel çalışmalarından dolayı Nevşehir Kızılay Başkanı Ercan Civelek'e çok teşekkür ediyorum," dedi.

Tuzlukçu Belediye Başkanı Nurettin Akbuğa, Covid-19 salgını sebebiyle kapanan kahvehanelere destek olmak için çay ve şeker hediye etti.

Çiğli Belediyesi, yakınlarını kaybeden ailelerin acil ihtiyaçlarını karşılamak için "Taziye Paketi" uygulamasını hayata geçirdi. Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü'nce sürdürülen çalışmalar kapsamında içerisinde çay, şeker, kahve, kolonya, maske, karton bardak ve tahta karıştırıcı olan destek paketleri hazırlandı. Hazırlanan paketler belediye ekipleri tarafından taziyesi olan evlere teslim ediliyor.

Han Belediye Başkanı Erdal Şanlı, Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen'i ziyaret ederek büyükşehir belediyesi tarafından kendilerine hibe edilen cenaze aracı dolayısıyla teşekkür etti.

Burhaniye Belediye Başkanı Ali Kemal Deveciler, Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz'la birlikte minibüscü esnafına 200 TL'lik alışveriş kartı desteğinde bulundu.

Seyhan Belediyesi'nin Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında aylar boyunca perdelerini kapatmak zorunda kalan özel tiyatrolara desteği sürüyor. Adana'da faaliyet gösteren üç özel çocuk tiyatrosu, Dünya Tiyatrolar Günü'nde Seyhan Belediyesi'nin desteğiyle Yaşar Kemal Kültür Merkezi'nde pandemi koşullarına uygun olarak izleyiciyle buluştu.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, kentte pandemi nedeniyle sektöre uğrayan kültür/sanat üretimini ve zor günler geçiren sanatçıları desteklemeye devam ediyor. Başkan Soyer, Haziran ayı sonuna kadar büyük çaplı konser organizasyonu yapmak yerine 1.5 milyon TL'lik bütçeyi sanatçılar için kullanacaklarını açıkladı.

Zile Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde emlak ve istiklak binasının ikinci katı içerisine kurulan Sosyal Yardım Mağazası, maddi durumu yetersiz olan vatandaşların giysiden ayakkabıya kadar tüm eksiklerini karşılayacak. İhtiyaç sahibi vatandaşların hiçbir ücret ödemedene alışveriş yapabildiği Sosyal Yardım Mağazası, daha çok kişiye ulaşmak için yardımseverlerden gelecek bağışları bekliyor.

Turgutlu Belediyesi, ihtiyaç sahiplerine yönelik önemli bir sosyal sorumluluk projesine daha imza attı. "İhtiyaç Sahipleri Mahrum Kalmasın" ve "Çocuklar Mahrum Kalmasın" adıyla hayata geçirilen projeye dar gelirli vatandaşların giyim, mobilya, beyaz eşya ve çocukların oyuncak ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanıyor.

EĞİTİM

Efeler Belediyesi ile Efeler Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi arasında "Mesleki/Teknik Eğitime Destek ve Yerel Yönetimle AR-GE İşbirliği" protokolü yapıldı. Protokol kapsamında Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde yeni teknik ve yöntemlere dayalı atölye kurularak öğrencilerin eğitimleri ve mezun olduktan sonra iş bulabilmesi için işbirliği sağlandı.

Nilüfer Belediyesi'nin kadın çalışanlarına yönelik düzenlediği "Tabata" eğitimleri başladı. Eğitime katılanların yoğun efor gerektiren spor sayesinde kısa süre içinde hem fiziksel hem de zihinsel açıdan formda kalması amaçlanıyor.

Aydın Büyükşehir Belediyesi itfaiyesinin yangın başta olmak üzere arama kurtarma, ilkyardım ve acil durumlardaki uygulamalar hakkındaki bilgilendirici eğitimleri teorik ve pratik olarak iki aşamalı gerçekleştiriliyor. Aydın itfaiyesi bu kapsamda Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Afet ve Acil Durum Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin destek elemanı projesiyle ADÜ Söke İşletme Fakültesi'nde üniversitenin akademik ve idari personellerine AFAD'la birlikte 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında gereken eğitimleri verdi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi personeline yönelik "2021 Afet Eğitim Yılı" kapsamında Mersin İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ekibi tarafından "Bireyler/Aileler İçin Afet Bilinci Eğitimi" düzenlendi. Eğitimde afet öncesinde, afet anında ve sonrasında yapılması/yapılmaması gerekenler anlatıldı.

Efeler Belediyesi, ilçede yaşayan vatandaşlara yönelik ücretsiz ilkyardım eğitimlerine başladı. Eğitimlerin ilki Milli Aydın Bankası Kültür Merkezi'nde ilçedeki mahalle muhtarlarına yönelik gerçekleşti.

Yenimahalle Belediyesi, Ankara İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ekipleriyle birlikte ilçe genelinde "Bireyler/Aileler İçin Afet Bilinci Eğitimi" düzenliyor.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından Balkan ülkeleriyle dostluk alanının pekiştirilmesi ve işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla organize edilen "Balkan Ülkeleri Yerel Yönetimler İşbirliği Çalıştayı" CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun katılımıyla Tekirdağ'ın Süleymanpaşa ilçesinde pandemi kuralları çerçevesinde gerçekleştirildi.

Kartal Belediyesi, kardeş okulu Hesna Gündeş İlkokulu kütüphanesine 1.000 adet kitap bağışında bulunarak yüz yüze eğitime geçen öğrencilerin eğitim hayatına anlamlı bir destek bulundu.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Atatürk Sanat Eğitim Merkezi (ATASEM) bünyesinde açılan ve büyük ilgi gören "Butik Çikolata Hazırlama Kursu"na katılan kursiyerler çikolata yapımını pratikte uygulayarak lezzetli ürünler hazırlıyor. Kursiyerler hem meslek eğitimi hem de hobi alanında yeni beceriler kazanıyor. Her yıl binlerce kişiye iş ve meslek kapısı açan ATASEM, ücretsiz meslek ve el becerileri kurslarıyla kadınlara destek olmayı sürdürüyor.

Mersin Yenışehir Belediyesi personeline olası deprem, heyelan, yangın ve sel anında alınması gereken önemlerle ilgili "Temel Afet Farkındalık" eğitimi verildi.

Nilüfer Belediyesi'nin desteğiyle ve İnci Dönüşüm Derneği-Uludağ Soroptimist Kulübü işbirliğiyle Çalı ve Hasanağa'daki Kadın ve Çocuk Akademileri'nde yapılan "Değişen Ben" isimli atölye çalışması ilgiyle karşılandı. Ergenlik çağındaki genç kızların katıldığı eğitim çalışmasında katılımcılara ergenlik döneminde yaşanan bedensel ve duygusal değişiklikler ve regl konusunda bilgi verildi.

Şişli Belediyesi, psikoloji okuryazarlığı eğitimi programı başlattı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de meydana gelebilecek olası bir afet durumunda sahada görev yapacak afet gönüllülerine eğitim vermeye hazırlanıyor. "Afet Gönüllüsü" olmak isteyen vatandaşların <https://forms.ankara.bel.tr/afetgonulluleri/> başvuru adresi üzerinden başvuru formunu doldurması gerekiyor.

Samandağ Belediyesi personeli mesleki yeterlilik belgesi alıyor. Türkiye Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun belirlediği kuruluşlar tarafından düzenlenen yazılı ve sözlü mülakatları başarılı şekilde geçen personeller, uluslararası yeterlilik belgesi almaya hak kazanıyor. Mesleki bilgi ve tecrübeyi uluslararası olarak tescilleyen sınavlarda personellerin meslek alanlarında kullandıkları malzeme ve materyalleri kullanma kabiliyetleri ölçülüyor, sahada gerçekleştirdikleri çalışmaların daha sağlıklı olması amaçlanıyor.

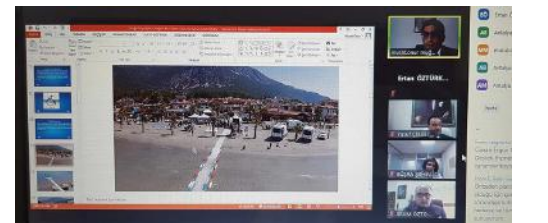
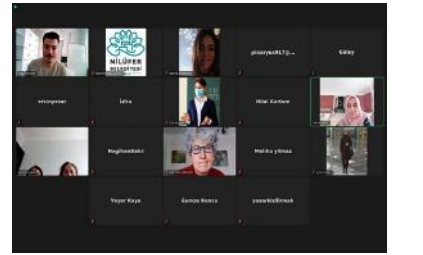
KARTAL BELEDİYESİ'NDEN HESNA GÜNDEŞ İLKOKULU'NA KİTAP BAĞIŞI

Antalya Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde, MATchUP projesi kapsamında "Yerel Yönetimlerde Engellilik ve Erişilebilirlik Kavramları Üzerine Sürdürülebilir Çözümler Çalıştayı" çevrimiçi gerçekleştirildi. Çalıştayda engelli bireylerin hizmetlere ve uygulamalara erişilebilirliğinin sağlanmasına ve artırılmasına yönelik çalışmalar ele alındı. Adana, Antalya, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Eskişehir, Gaziantep, Isparta, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Malatya, Mersin, Muğla Büyükşehir Belediyeleri, MATchUP Şehirler Ağı Katılımcı Belediyeler, Antalya İlçe Belediyeleri, akademisyenler ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu katıldı.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de akıllı şehirlerin artırılmasını destekleyen Horizon 2020 MATchUP Projesi'nin, MATchUP Şehirler Ağı'nın ve diğer yerel yönetimlerin katılımıyla gerçekleştirilen "Yerel Yönetimlerde Engellilik ve Erişilebilirlik Kavramları Üzerine Sürdürülebilir Çözümler Çalıştayı"na katıldı.

Nilüfer Belediyesi Kadın ve Çocuk Akademileri'nin düzenlediği psikoloji seminerleri kapsamında Psikolog Uğur Kartum, anksiyeteye ve depresyonla baş etme yolları konusunda bilgiler verdi.

TARIM

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, yerelden kalkınma hedefiyle tarım sektörüne ve çiftçilere her alanda destek olmaya devam ediyor. Bu kapsamda Döşemealtı Kovanlık Mahallesi'nde çiftçilerin daha fazla alanı sulayabilecekleri modern sulama sistemi projesi hayata geçiyor. Kurulacak yeni sistemle ilk etapta 3.500 dekar tarım arazisi suyla buluşacak. Çiftçiler arazilerini daha kolay ve modern bir yöntemle sulama imkânına sahip olacak, verim de artacak.

Buca Belediyesi, üreticiye destek olmak ve ilçenin tarımsal varlığına güç katmak için meyve fidanı dağıtımını başlattı. Çalışmalar kapsamında Buca'nın ürün çeşitliliğini artıracak 13 farklı üründe toplam 1.533 adet fidan üreticisiyle buluştu.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, normalleşme sürecine geçilmesiyle teknik nedenlerle sebze fidesi için online başvuruda bulunamayan üreticiler için yüz yüze başvuru sürecini başlattı. Buğday tohumu için online başvuru süreci devam ederken mısır, yonca, domates ve biber fidesi başvurular sona erdi. Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, bu yıl 8 milyon kilogram buğday tohumu, 150 bin kilogram yonca tohumu, 120 bin kilogram mısır tohumu ile 8 milyon 100 bin adet domates ve biber fidesi dağıtımını yapmayı planlıyor.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, kendi mülkiyetine ait tarım arazilerine yulaf ekerek hayvancılık projelerinde kullanılacak yemleri bu sayede temin etmeyi hedefliyor.

Tarsus Belediyesi, Ata tohumu projesi kapsamında başlattığı hamlede organik, sağlıklı ve yerli tarım ürünlerinin yeniden gün yüzüne çıkarılmasını sağlıyor. Bu ürünlerin üretimini yaygınlaştırmak ve çiftçilere destek olmak amacıyla bir dizi çalışma yapıyor. Bu çalışmalardan birisi de "Yerli Tohum Marul Projesi" olarak hayata geçirildi. Tarsus Yarenlik alanı, Tarsus Belediyesi giriş kapısı ve Tarsus Belediyesi'ne bağlı Kadın Yaşam Destek ve Yaşam Merkezi'nde olmak üzere üç farklı noktada toplam 200.000 yerli tohum marul fidesi vatandaşlara ücretsiz dağıtıldı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Serik'te Antalya Arı Yetiştiricileri Birliği'nin talebi üzerine 350 kilogram arı otu (Faselya) tohumu desteğinde bulundu. Ayrıca bitkilerin mor bereketini simgeleyen 37 dekarlık lavanta fidesi de büyükşehir belediyesi tarafından Serikli çiftçiler için ücretsiz temin edildi.

Aydın Büyükşehir Belediyesi, tarım alanlarının sulamaya erişmesi için tarımsal sulama çalışmaları başlattı. Düzenli sulama imkânıyla birlikte tarımsal alanlarda verimin ve kalitenin artması hedefleniyor. Başkan Özlem Çerçioğlu, "Kırsal kalkınma için üreticinin daha fazla kazanmasını sağlayacak yatırımlar yapıyoruz," dedi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Manavgat ilçesi Beşkonak bölgesinde üreticilere 3.000 adet lavanta fidesini ücretsiz olarak verdi. Lavantalar görsel güzellikleriyle bölgedeki turizm faaliyetlerine de katkı sunacak.

İzmit Belediyesi, kendi serasında üretim yaparak şehri güzelleştirirken belediye bütçesine katkı sağlıyor. Su kaynaklarını tasarruflu kullanmak için de kuraklığa dayanıklı çalı formu bitkiler yetiştiriyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Gazipaşa'da S.S Lapina Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'ne 465 adet dut fidanı temininde bulundu.

ÇEVRE

İzmir Büyükşehir Belediyesi, temiz çevre ve Körfez için önemli bir adım daha attı. Deniz araçlarının atıklarının entegre yönetim anlayışıyla değerlendirilerek toplanması için hem atıkların alınmasına hem de atık kabul tesisi kurulmasına ve işletilmesine yönelik ihale yapıldı.

Karşıyaka Belediyesi'nin oluşturduğu güneş enerji santralinin ikinci etabı da elektrik üretimine başladı. Temiz enerji üreterek karbon salınımını azaltmak, çevre sağlığına katkıda bulunmak, bunun yanında belediyeye ve ülke ekonomisine yarar sağlamak amacıyla ilk etapta 2.013 adet panelle kurulan güneş enerji santraline 4.356 adet panel eklendi, ikinci etap güneş enerji santrali kuruldu.

Lüleburgaz Belediyesi, Lüleburgaz Kent Konseyi, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü kapsamında bütün askerleriyle birlikte vatan uğruna şehit olan 57. Alay anısına 300 çınar fidanını toprakla buluşturdu. Belediyenin de destek verdiği etkinlikte konuşan Lüleburgaz Kent Konseyi Başkanı Binnur Dinç, fidanları 57. Alay'a ithafen diktiklerini söyleyerek, "Ağaç çınardır. Çınar ise, devlet. Bugün toprakla buluşturduğumuz fidanlarımızı 57. Alay'a ithafen dikiyoruz," dedi.

Tepebaşı Belediyesi, temiz enerji çalışmaları uyguladığı merkezlerin arasına Sakintepe Soğuk Hava Deposu'nun da katılması için çalışmalara başladı.

Kartal Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Özel Şirin Yunuslar Anaokulu'nda eğitim gören minikler için 22 Mart Dünya Su Günü ve 21-26 Mart Orman Haftası dolayısıyla bir dizi etkinlik düzenledi.

Beşiktaş Belediyesi, 22 Mart Dünya Su Günü kapsamında farkındalık çalışmaları gerçekleştirdi. Su kıtlığına dikkat çekmek için Beşiktaş'ın önemli noktalarında bulunan billboardlara bilinçlendirici afişler asıldı. "Tasarruf Yoksa Yarın da Yok" sloganlı afişlerde yer alan QR kodu telefonlarıyla okutan vatandaşlar belediyenin web sitesindeki su tasarrufu broşürlerine erişebiliyor.

Muratpaşa Belediyesi, Abdullah Sevimçok Sivil Toplum ve İnovasyon Merkezleri (ASSİM) bünyesinde oluşturulan "Çevre Komitesi", ilçenin su kaynaklarından Kırkgözler'de yaşanan kirliliğe dikkat çekmek için Cumartesi günü bölgeye gidiyor. "Suyumuza Sahip Çıkıyoruz" sloganıyla yapılacak etkinlikte Akdeniz Üniversitesi Sualtı Topluluğu, gölet zeminini temizleyecek.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi ekiplerinin yerin üstündeki çalışmalarının yanı sıra yerin altındaki ilaçlama ve temizlik çalışmaları da tüm hızıyla sürüyor. Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi bünyesinde oluşturulan ekipler, 160.330 kaynak noktasında düzenli olarak biyosidal uygulama yapıyor. 106 araç ve 228 ekipmanla yerüstü ve yeraltında çalışma yürüten 406 personelin rutin çalışmalarıyla larva üremeleri minimize ediliyor.

Ankara Büyükşehir Belediye

Başkanı Mansur Yavaş, "Yeşilin Başkenti" projesini hayata geçirmek için başlattıkları kampanyayı "Bazı projeler ömürlüktür. Yerli üreticilerimizin fidanları Atatürk'ün başkentinde hatırasına nefes, evlatlarımıza ve torunlarımıza miras olacak. Gelin Ankara'yı birlikte yeşilin başkentine dönüştürelim, Milli Mücadele'nin kalbinde yeniden yeşerelim," sözleriyle duyurdu. www.yesilinkent.com web sitesi aracılığıyla vatandaşlar internet üzerinden fidan bağışı yaparak fidanların bakımı için de katkıda bulunabilecek. ANFA koordinatörlüğünde düzenlenen kampanya kapsamında sitede yer alan "Yaşam Paketi Satın Al" butonuna tıklayan vatandaşlar, 150-200 cm. boylarında karaçam, ladin, meşe, sedir ve selvi ağacı bağışında bulunabilecek.

Karşıyaka Belediyesi, geri dönüşümde hizmetlere ve uygulamalara imza atmayı sürdürüyor. Belediye Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında son bir yılda Karşıyaka'dan geri dönüşümüne ve geri kazanıma gönderilen atık miktarı yaklaşık 21.000 tona ulaştı.

Çankaya Belediyesi, ilçe genelinde uygulamaya başladığı "Sıfır Atık Projesi"yle doğal kaynakların etkin kullanılmasını sürdürüyor. "Dönüşümün Farkındayız Artık Size Daha Yakınız" adlı çalışmasıyla Türkiye'de geri dönüşüm çalışmalarını ilk başlatan belediye olmanın gururunu yaşayan Çankaya Belediyesi, yeni oluşturulan atık toplama sistemiyle etkin bir toplama sistemini de hayata geçirdi.

Gazimur Belediyesi, daha önce yaptığı çalışmayla barajların doluluk oranlarına dikkat çeken Gazimur Belediyesi, 22 Nisan Dünya Su Günü'nde su tüketimi konusunda özel bir çalışma hazırladı. Ürünlerin tüketiciye ulaşana kadarki hazırlanma sürecinde harcanan su miktarının yer aldığı görsel, ilçenin dört bir yanındaki ilan panolarına asıldı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, 21-26 Mart Orman Haftası nedeniyle kent merkezindeki caddelerde ve bulvarlarda ağaç dikimi gerçekleştirdi.

ANAOKULU ÇOCUKLARINA DÜNYA SU GÜNÜ VE ORMAN HAFTASI ETKİNLİĞİ

ETKİNLİK

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen "Kentlerde Sürdürülebilir Su Politikaları Zirvesi", 22 Mart Dünya Su Günü'nde Fuar İzmir'de başladı. Zirvenin ilk gününde Türkiye'nin su gündemine yönelik ulusal ve uluslararası teknik sunumlar yapıldı. CHP'li 11 büyükşehir ve 11 il belediyesinin başkanları, iklim krizinin ağır sonuçlarını dikkate alarak su yönetiminde beş ilkesel değişiklik ve on somut adım öneren bir manifesto açıkladı. Manifestoyu zirvenin ev sahibi İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer okudu. Etkinliğin ikinci gününde ise, 17 farklı konu başlığıyla CHP'li 11 büyükşehir ve 11 il belediyesinin su ile ilgili uzmanları, bilim insanları, meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri, sektörel su kullanıcıları, su endüstrisinde yer alan kurumlar ve çevre örgütleri yuvarlak masa toplantılarında buluştu.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, baharın gelişini müjdeleyen Nevruz Bayramı'nı Antalya sokaklarında mobil etkinliklerle kutladı. Mahalle mahalle gezen mobil etkinlik otobüsü bahar coşkusu yaşattı.

Ataşehir Belediyesi Eğitim Merkezleri'nin hazırladığı "Çevrimiçi Tasarım ve Beceri Atölyeleri", Nisan ayında da çocuklarla buluşmaya devam edecek. İnternet üzerinden çevrimiçi yapılan atölyeler, Ataşehirli çocukların sanat, tasarım, felsefe, teknoloji alanında ve daha pek alanda ufuklarını açarken zamanlarını da eğlenceli ve nitelikli geçirmelerine olanak sağlıyor.

Nilüfer Belediyesi'nin "Yılın Yazarı" etkinlikleri kapsamında her yıl düzenlediği Kitap Kapağı Tasarım Yarışması'nın bu yılki teması Gülten Akın'ın "Kuş Uçsa Gölge Kalır" kitabı olacak.

Kuşadası Belediyesi, ilk kez 2012 yılında Birleşmiş Milletler'in çağrısıyla kutlanan 20 Mart Dünya Mutluluk Günü nedeniyle renkli bir etkinlik düzenledi. Etkinlikte palet ve fırçaları eline alan vatandaşlar Kuşadası Belediyesi tarafından hazırlanan mutluluğun resmini boyadı.

İzmit Belediyesi, şehrin yetiştirdiği, Türk edebiyatının ve şiirinin önemli isimlerinden merhum gazeteci-yazar-şair Ruşen Hakkı'yı unutmadı. İzmit Belediyesi, Aydıllı Sanat Derneği'yle birlikte Ruşen Hakkı adına şiir yarışması düzenledi. 11 Nisan 2011 yılında aramızdan ayrılan Ruşen Hakkı'nın 10. ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen yarışmaya 104 başvuru yapıldı.

Merkezfendi Belediyesi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na özel etkinlik düzenliyor. Merkezfendi'de ikamet eden 5 ile 10 yaş arasındaki çocuklara ahşap kütük boyama seti hediye edilecek. Hediye, başvuru yapan tüm çocuklara verilecek. Başvurular 5 Nisan Pazartesi gününe kadar devam edecek. Başvurular <https://merkezfendi.bel.tr/23-nisan-boyama-seti> adresi üzerinden yapılacak. Ahşap kütük boyama setlerinin dağıtımını tamamladıktan sonra Zoom uygulaması üzerinden yapılacak boyama etkinliği için tarih ve saat bilgisi katılımcılara SMS yoluyla iletilecek.

Nilüfer Belediyesi ile Bursa Yazın ve Sanat Derneği işbirliğiyle düzenlenen etkinlikte Dünya Şiir Günü kutlandı. Çevrimiçi düzenlenen etkinlikte şair ve yazar Hüseyin Yurttaş'a BUYAZ Şiir Onur Ödülü verildi.

Avclar Belediyesi'nin "Avclar 2029" hedefiyle düzenlediği çalıştaylara bir yenisi daha eklendi. Çalıştay dizisinin altıncısı olan "Mimari ve Kent Estetiği" başlığıyla düzenlenen çalıştay, konunun uzmanlarını, sivil toplum kuruluşlarını ve sektör temsilcilerini bir araya getirdi.

Hatay Büyükşehir Belediyesi EXPO 2021 Hatay Organizasyon Ekibi, "21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü" dolayısıyla anlamlı bir etkinliğe imza attı. Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin dağıttığı fideleri toprakla buluşturan Down Sendromlu çocuklar, EXPO 2021 Hatay Organizasyon Ekibi'nin animasyon gösterisiyle müzik eşliğinde dans ederek doyasıya eğlenmenin tadını çıkardı.

Karşıyaka Belediyesi'nin davetlisi olarak ilçeye gelen kusursuz kulağa (absolut kulak) sahip ve doğuştan görme engelli Bager Çalışçı, "Karşıyaka ve Yaşam" söyleşileri programının bu haftaki konusu oldu. Çalışçı, sosyal medya hesaplarında canlı yayınlanan programda kendi bestesini çalarak izleyenlere muhteşem anlar yaşattı.

Nilüfer Belediyesi tarafından düzenlenen "Çocuklara Kitap Söyleşileri" etkinliğinde çocuk kitapları yazarı ve çevirmen Şiirsel Taş, "Sekoyana'nın Kapıları" isimli kitabı hakkında keyifli bir sohbet gerçekleştirdi.

Tepebaşı Belediyesi'nin koordinatörlüğünde düzenlenen, Osmangazi Üniversitesi, Sürdürülebilirlik Adımları Derneği, MOSAIC (Yunanistan) ve EduEra (Slovakya) ortaklığında yürütülen Türkiye Ulusal Ajansı tarafından gerçekleştirilen "Erasmus Plus (KA3) Yapılandırılmış Diyalog: Gençler ve Gençlik Alanında Karar Alıcılar Arasında Toplantılar" programı kapsamında "Genç Fikirler Sürdürülebilir Şehirler" projesi devam ediyor.

İzmit Belediyesi, Down sendromlu çocukları ve ailelerini vatandaşla bir araya getirdi. Etkinlikte özel çocuklar hem eğlendi hem de gıdadan giyime el emeği ürünlerini satarak gelir elde etti.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Engelliler ve Sağlık Hizmetleri Dairesi, 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü'nde yamaç paraşütü ve uçurtma etkinliği düzenledi. Büyükşehir Belediyesi Engelsiz Yaşam Merkezi'nde eğitim gören Down sendromlu çocuklar, aileleriyle birlikte Yenişehir Emirler Mahallesi Gelincik Tepesi yamaç paraşütü iniş alanında ağırlandı. Yamaç paraşütüyle göklere mutluluk saçan özel çocuklar, Büyükşehir Belediyesi Kent Orkestrası'nın söylediği şarkılarla da doyasıya eğlendi.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, 21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü dolayısıyla ZİÇEV Vakfı'yla birlikte "21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü Resim Atölyesi" konulu program düzenledi.

Gazimir Belediyesi, "Benim Gözümden Gazimir" isimli fotoğraf yarışması düzenleyecek. Gazimirliler ilçenin tarihini, sosyal yaşamını, doğal güzelliklerini ve kent estetiğini yansıtan özgün fotoğraflarıyla yarışmaya katılabilecek. Yarışma Instagram üzerinden düzenlenecek.

Odunpazarı Belediyesi 21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü nedeniyle bir etkinlik düzenledi. Down sendromlu çocuklar olmak istediği karakteri söyledi, Odunpazarı Belediyesi, Eskişehir Berberler ve Kuaförler Esnaf Odası'yla birlikte bu hayali gerçekleştirdi. Kimi prenses, kimi asker, kimi polis, kimi de efe oldu.

Çanakkale Belediyesi ve Anne Çocuk Eğitim Vakfı işbirliğiyle yürütülen "Baba Buluşmaları Programı", pandemi süreci kapsamında çevrimiçi olarak başladı. Çanakkale Belediyesi'ne bağlı Ata'm Kreş ve Gündüz Bakımevi'nin Cevatpaşa ve Barbaros şubelerine kayıtlı öğrencilerin babalarıyla Esenler-Barbaros-Troia Sosyal Yaşam Evleri kullanıcıları başta olmak üzere kentte yaşayan 3-6 yaş grubu çocukların babalarını kapsayan Baba Buluşmaları Programı eğitimleri, aynı zamanda Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nın gönüllü eğitimcileri de olan belediyede görev yapan ilgili çalışanlar tarafından gerçekleştiriliyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Dünya Su Günü nedeniyle bir dizi etkinlik düzenledi. ASAT'ın düzenlediği "Su Varsa..." konu başlıklı liselerarası fotoğraf yarışmasının kazananlarına ödülleri verildi, kreşlerde etkinlikler gerçekleştirildi. Büyükşehir hizmet binasındaki su bataryalarına %40'a varan su tasarrufu sağlayan aparatlar takıldı.

KÜLTÜR-SANAT

Çankaya Belediyesi, kültür sanat etkinlikleriyle Ankara'nın merkezi olmaya devam ediyor. Sanata ve sanatçıya desteğini artırarak sürdüren Çankaya Belediyesi, Dünya Şiir Günü etkinlikleri kapsamında fotoğraf sanatçısı İbrahim Demirel'in "Şiirin Yüzleri Ankara" sergisine ev sahipliği yapıyor. Doğan Taşdelen Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde açılan sergi 18 Nisan'a kadar sanatseverlerle buluşacak.

Ataşehir Belediyesi, Çevrimiçi Çocuk Kitap Kulübü'nün Nisan ayı programı birbirinden güzel kitaplarla devam edecek. Her hafta Pazar günleri farklı bir kitap ele alınarak yapılacak çevrimiçi kulüpte eğitimci-yazar Özge Doğar, çocuklarla kitap içerikleri üzerine konuşacak ve sonrasında atölye gerçekleştirecek.

Karşıyaka Belediyesi, Dünya Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Günü'nü belediye tiyatrosunun "Ay Dede'yi Kim Çaldı?" isimli müzikal çocuk oyununu belediyenin YouTube hesabına ekleyerek kutladı.

Bodrum Belediyesi Şehir Tiyatrosu, 27 Mart Dünya Tiyatro Günü'nde "Uçurtmanın Kuyruğu" adlı oyunla sanatseverlerle buluştu.

Mersin Yenışehir Belediyesi, Şehir Tiyatroları oyuncuları Dünya Tiyatrolar Günü'ne özel "Aynamdaki Gölge" oyununu sahnelledi. 26 Mart Cuma akşamı saat 19:00'da Yenışehir Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi Barış Salonu'nda ücretsiz sahnelenen oyunu sanatseverler pandemi kurallarına uygun şekilde izledi.

Saray Belediyesi Sanat Akademisi, pandemi kuralları çerçevesinde kapılarını açıyor.

Küçükçekmece Belediyesi Atakent Kültür ve Sanat Merkezi, yaşamdan fotoğrafları ve resimleri 3 boyutlu olarak ele alan, 3 kadın eliyle üretilen rölyef sergisine ev sahipliği yapıyor. Ahşap ve kâğıt sanatının dikkat çektiği serginin açılışını Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Güney Özkılınç sanatçılarla birlikte gerçekleştirdi.

Nilüfer Belediyesi'nin "Gıda Yılı"ndan ilham alan müzik öğretmenleri "Nilüfer Sebze Orkestrası"nı oluşturdu. Su kabağı, pırasa, havuç, patlıcan gibi sebzeleri kullanarak çeşitli enstrümanların seslerini elde eden orkestra, Tohum Takas Şenliği'nde sergileyecekleri performansa hazırlanıyor.

Seyhan Belediyesi, Covid-19 salgını nedeniyle geçici olarak faaliyetleri durdurulan belediye kreşlerini oyuncak üretim atölyesine dönüştürdü. Kreş müdürlüğü öğretmenlerinin ve görevlilerinin el emeği, göz nuru oyuncakları dezavantajlı mahallelerde yaşayan çocukların yüzlerini güldürdü.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi, "Hoş Geldin Bahar Konserleri"yle ilkbaharı coşkuyla karşılıyor. Tarsus'ta Yarenlik Alanı'nda, Yenışehir'de Özgecan Aslan Barış Meydanı ve Marina Akustik Park'ta düzenlenen 19 konserle 72 yerel sanatçının pandemi sürecinde yaşadığı zorluklara destek sağlandı.

Şişli Belediyesi, "Düşlerim Gerçekleşiyor" sanal kampının ikincisini başlattı.

Foça Belediyesi'nin destekleriyle düzenlenen Foça Film Günleri'nin "Yerel Sakinler ile Yerel Çekimleri" isimli belgesel video prodüksiyon atölyesi, Mayıs-Temmuz aylarında gerçekleştirilecek. Atölye kapsamında 24 saatlik eğitim verilecek.

SPOR

Arapgir Belediyesi, Arapgir Kaymakamlığı, Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Arapgir Spor Kulübü ve Türkiye Voleybol Federasyonu'nun destekleriyle gençler için voleybol branşının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması kapsamında ilçedeki mevcut okullara voleybol setleri hediye edildi.

Beylikdüzü Belediyesi, Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu tarafından Beylikdüzü'nde düzenlenen Paletli Yüzme Bireysel Açık Yaş Bahar Şampiyonası'na katılarak başarılı olan sporculara madalyalarını takdim etti. 21 spor kulübünden 212 sporcunun 3 gün boyunca mücadele ettiği şampiyonanın açılış seremonisinde konuşan Başkan Çalık, "Beylikdüzü'nde sizleri ağırlamaktan büyük bir onur ve mutluluk duyduğumuzu ifade etmek isterim. Zor koşullara rağmen spor yaşamını azimle sürdüren tüm sporculara şimdiden başarılar diliyorum," dedi.

Menteşe Belediyesi, VR Rhythm League işbirliğiyle Türkiye'de ilk defa düzenlenen Papara VR (Sanal Gerçeklik) E-Spor turnuvası başladı. Mentеше Belediye Başkanı Bahattin Gümüş'ün ilk oyunuyla başlayan ve Mentеше Belediyesi işletmesi Atapark'da düzenlenen Beat Saber oyun turnuvasına 8-50 yaş aralığında toplam 153 oyuncu katıldı.

Yenimahalle Belediyesi, bünyesindeki 4 büyük yüzme havuzunda ve spor kompleksinde üye alımlarına başladı. Covid-19 kapsamında tüm sağlık ve hijyen tedbirlerinin alındığı ve TSE tarafından Covid-19 Güvenli Hizmet Belgeli tesislerde birçok spor branşında kurslar açıldı, öğrenci kabulüne başladı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin engelli bireyler için spor merkezine dönüştürdüğü Yeşilvadi Spor Tesisi, 21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü'nde özel misafirlerini ağırladı. Down Sendromlu çocuklar, uzman eğitimler eşliğinde sportif ve yaşamsal becerilerini geliştirmeye yönelik derslerine devam etti.

SOKAK HAYVANLARINA YARDIM

Adalar Belediyesi, VETBÜS çalışmaları 17 Mart Çarşamba gününden itibaren Heybeliada'da devam edecek.

Çankaya Belediyesi, sahipsiz sokak hayvanları için sahada olmaya devam ediyor. Ekipler, Dodurga bölgesinde yavrulara iç-dış parazit tedavisi ve kuduz aşısı uygulaması yapmaya devam ediyor.

Karşıyaka Belediyesi İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, sokağa çıkma kısıtlaması olan günlerde sokak hayvanlarına beslenme desteği sağlamayı sürdürüyor. İlçe genelinde çalışmalarını yoğunlaştıran ekipler, kedi, köpek, kuş ve birçok hayvan için farklı noktalara su ve mama bırakıyor. Bunun yanı sıra Bostanlı Balıkçı Barınağı bölgesinde bulunan tüm kediler de kısırlaştırıldı. Hasta olan kedilerin tamamının tedavisi yapıldı.

Oduņpazarı Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Eskişehir Hayvanları Koruma Yaşam Haklarını Savunma ve Yardımlaşma Derneği'yle işbirliği yaptı. Mancahane tarafından yapılan 11 köpek kulübesi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından Akarbaşı Mahallesi'nde bulunan Nasrettin Hoca Park'ına yerleştirildi. Hayvanların zorlu yaz şartlarından ve sıcak havalardan etkilenmemesi için bazı parklara köpek ve kedi kulübesi yerleştirdiklerini söyleyen yetkililer, hayvanlar için gerçekleştirdikleri çalışmalara devam edeceklerini vurguladı.

DİĞER

Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü, konforlu ve temiz bir ulaşım kadar vatandaş memnuniyetini dikkate alan uygulamaları da hayata geçirmeye devam ediyor. Otobüs İşletme Daire Başkanlığı, başlattığı yeni bir uygulamayla her ay "Ayın Şoförü"nü seçecek.

Buca Belediyesi, Kızılçullu Bilim ve Sanat Merkezi öğrencileri kazandıkları uluslararası başarılarla Buca'nın ve Türkiye'nin adını dünyaya duyurdu. Biyokimya, fizik ve çevre alanında hazırladıkları projelerle Meksika, Güney Kore, Brezilya, Endonezya, Şili ve Güney Afrika olmak üzere 6 ülkede düzenlenen 9 ayı yarışmaya katılan birbirinden yetenekli Bucalı öğrenciler 9 altın, 14 gümüş, 3 bronz ve 1 özel ödül olmak üzere toplam 27 ödül kazandı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ve Atina Belediye Başkanı Kostas Bakoyannis, yönettikleri şehirler arasında iyi niyet protokolü imzaladı. Diyalogun ve dostluğun kaybedeni olmayacağını kaydeden İmamoğlu, "Ortak akıldan ve demokrasinin iyi uygulamalarından herkes kazanır. Atina ve İstanbul olarak ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda ortak paydalarımız inanılmaz ki ayrılıklarımızdan kat be kat daha fazladır," diye konuştu. İki şehrin uzlaşma içinde olmasının kendileri için çok önemli olduğunu vurgulayan Bakoyannis de "Çünkü artık yeni bir gelecek var," dedi.

Malkara Belediyesi, Malkara Sanayi ve Ticaret Odası ve Trakya Üreten Kadın Kooperatifi arasında "Girişimcilikte Üreten Kadın" projesinin işbirliği protokolü imzaladı.

Lüleburgaz Belediyesi, Lüleburgaz Kadın Platformu, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararıyla ilgili basın açıklaması yaptı. Kongre Meydanı'nda gerçekleştirilen açıklamaya Belediye Başkanı Murat Gerenli, Belediye Başkan Yardımcısı Leyla Güncer, LÜKAP üyeleri ve vatandaşlar katıldı.

Konak Belediyesi, Gençlik Destek Merkezi için ilk işbirliği protokolü Konak Belediyesi ile Bir Hayata Dokun Derneği arasında imzalandı. Merkezin ilk çalışması ise, Konak Belediye Meclisi'nden oybirliğiyle geçen, AB hibe desteği almaya hak kazanan "Sıfır Kayıp Projesi" olacak.

Safranbolu Belediye Başkanı Elif Köse, koronavirüs tedbirleri kapsamında sokağa çıkma kısıtlaması olan saatlerde vatandaşların hem eğleneceği hem de bilgileneceği canlı yayınlara devam ediyor. Her hafta Cumartesi akşamı saat 20:30'da Instagram üzerinden gerçekleştirdiği canlı yayınları büyük ilgi gören Başkan Köse'nin bu haftaki konuğu, bale sanatçısı Tan Sağtürk oldu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'de bir ilki daha gerçekleştirerek "İzmir'in Doğayla Uyumlu Yaşam Stratejisi"ni yayınladı. Başkan Tunç Soyer, "İzmir'in Doğayla Uyumlu Yaşam Stratejisi"nin doğal afetlere dirençli, refahı yüksek ve aynı zamanda biyolojik çeşitliliğini koruyan döngüsel bir şehir inşa etme hedefinde 2030 yılına kadar İzmir'in yol haritasını çizdiğini belirterek, "Doğayla ve birbirimizle uyum içinde bir yaşamı esas alan yönetim anlayışının İzmir'le birlikte bütün ülkemize ilham vermesini ümit ediyorum," dedi.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından her ay düzenli olarak gerçekleştirilen "Çocuk Hakları" konulu ulusal deneyim paylaşım toplantıları devam ediyor. Çocuk Hakları konusunda birim kuran ve yıllardır bu alanda önemli çalışmalara imza atan büyükşehir belediyesinin çalışmaları, çeşitli belediyelere, sivil toplum kuruluşlarına ve diğer kurum/kuruluşlara da örnek oluyor.

Samandağ Belediyesi ile Tüm Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası arasında "Sosyal Denge" sözleşmesi imzalandı.

Honaz Belediyesinde çalışan toplam 188 personelin maaş promosyon ihalesi sonuçlandı. Maaş promosyonlarının ilk yıl taksidinin yapılan ihaleyi kazanan banka tarafından çalışanların hesaplarına Mayıs ayında yatırılacağını belirten Honaz Belediye Başkanı Yüksel Kepenek, "Belediye çalışanlarımız için bu zamana kadar en yüksek promosyon miktarında anlaşma sağladık. Ramazan Bayramı öncesinde personelimize önemli bir destek oluşturduk," dedi.

İzmit Belediyesi, 2020 yılında geri dönüşüme kazandırdığı atıklarla "Küçük Ev Aletleri" kategorisinde 70 belediyeyi geride bırakarak AGİD tarafından ödüle layık görüldü.

Çiğli Belediyesi ile İzmir Direnen Engelsiz Gençlik ve Spor Kulübü Derneği (İZDESK) arasında imzalanan işbirliği protokolü kapsamında İZDESK'e ait olan asansörlü engelli aracı Çiğli Belediyesi'ne tahsis edildi. Belediye Başkanı Utku Gümrükçü öncülüğünde engelli vatandaşların sosyal, kültürel, sportif alanlarda ve istihdam alanlarında yer alması için birçok önemli hizmetin ve projenin hayata geçirildiği Çiğli'de engelli vatandaşların sosyal hayata entegrasyonuna katkı sağlayacak işbirliği protokolüne imza atıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve kurumlarında örgütlü sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı. İSKİ ve İBB iştiraki toplam 19 şirkette çalışan yaklaşık 45.000 emekçiye kapsayan anlaşma için "Toplu İş Sözleşmeleri İmza Töreni" düzenlendi. Yaptıkları görev gereği emek yarışında olduklarını vurgulayan Ekrem İmamoğlu, "Bu emek yarışında, İstanbul gibi kutsal ve kadim bir kentte hizmetin kutsallığında tüm çalışanlarımıza ve İstanbul'umuza toplu iş sözleşmelerinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum," dedi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Ticaret Bakanlığı işbirliğinde geçen yıl düzenlenen ancak pandemi süreci nedeniyle ertelenen "Tüketici Hakları" konulu resim ve karikatür yarışmasında dereceye girenler ödülleri kavuştu.

Nilüfer Belediyesi ile British Town Yabancı Dil Okulları ve Podolog Salih Günindi arasında indirim protokolü imzalandı. Protokol çerçevesinde Nilüfer Belediyesi çalışanları bu iki kurumdan indirimli hizmet alabilecek.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, Kocaeli Kadın Platformu üyeleriyle birlikte İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesine "hayır" dedi.

18-24 MART YAŞILAR HAFTASI KUTLAMALARI KAPSAMINDA

Nilüfer Belediye Başkanı Turgay Erdem, Yaşlılar Haftası dolayısıyla huzurevi sakinleriyle bir araya gelerek fidan dikti.

Adana Büyükşehir Belediyesi, "Yaşlılar Haftası" nedeniyle bazı yurttaşları evlerinde ziyaret ederek çeşitli ihtiyaçlarını karşıladı. Yardıma muhtaç yaşlılara birçok konuda destek veren Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'yla Derman ekipleri, Covid-19 testi pozitif çıkan ihtiyaç sahibi vatandaşlara kahvaltı ve sıcak yemek ulaştırmaya devam ediyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Halil Akyüz Huzurevi'nde kalan huzurevi sakinleri, gelecek nesiller için ağaç dikti. Yaşlılar Haftası nedeniyle dikilen ağaçlarda kendi isimlerini de yaşatacak olan huzurevi sakinleri ağaçların bakımlarını da kendileri yapacak.

Balçova Belediyesi Spor Müdürlüğü, sağlıklı yaşam ve sağlıklı yaşlanma için her hafta farklı bir spor etkinliği düzenliyor. Yaşlılar Haftası nedeniyle ilçe meydanında yapılan etkinliğe vatandaşlar yoğun ilgi gösterdi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, "18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası" kapsamında Kültür Park'ta yer alan Yöreden Kafe'de 65 yaş üstü vatandaşları ağırladı. Büyükşehir Belediyesi Engelliler ve Sağlık Hizmetleri Dairesi tarafından düzenlenen kahvaltı etkinliğinde buluşan yaş almış vatandaşlar, üzerinde "Yaşlılara Saygı Haftası Kutlu Olsun" yazılı pastayı kesip şarkı söyledi. Pandemiden dolayı evde bunalan yaş almış vatandaşlar etkinlik sayesinde hem sosyalleşti hem de temiz havanın tadını çıkardı.

İzmit Belediyesi

"Yaşlılara Saygı Haftası" kapsamında 24 Mart Çarşamba günü belediye binası önünde etkinlik düzenledi. Etkinlikte yaşlılara süs bitkileri hediye edildi.

Mezitli Belediyesi,

"18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası" kapsamında bir dizi etkinlik gerçekleştirdi. Ahmet Baran ve Terennüm Korusu, Sanat Çarşısı'nda bir konser verdi. Davultepe Aktif Yaş Alma Merkezi'nde ressam Nimet Sarıbay resim sergisi açtı. Başkan Tarhan, evlerinden çıkamayan yaşlı vatandaşlara ziyarette bulunarak sohbet etti.

Bornova Belediyesi,

"18-24 Mart Yaşlılar Haftası" kapsamında "Gezgin Kadınlardan Ahde Vefa Fotoğraf Sergisi"ne ev sahipliği yaptı. Kadınların 12 farklı ülkede çektiği karelerden oluşan sergi Bornova Büyükpark Uğur Mumcu Kültür ve Sanat Merkezi'nde vatandaşlarla buluştu.

Çanakkale Belediyesi

Altın Yıllar Yaşam Merkezi tarafından Yaşlılar Haftası etkinlikleri kapsamında düzenlenen, pandemi nedeniyle bu kez dijital ortamda gerçekleştirilen online karma sergide merkezin yüzlerce katılımcısının el emeği ürünleri, renk verdiği tuvaler, ilmek ilmek birleştirdiği kırkyamalar ve yeniden hayat verdiği taşların örnekleri yer alıyor.

11 BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANINDAN AÇIKLAMA

CHP'li 11 büyükşehir belediye başkanı, Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde bir araya geldi. Toplantının ardından yapılan ortak basın açıklaması şöyle:

Ülkemiz nüfusunun yaklaşık 40 milyonuna hizmet veren büyükşehir belediye başkanları olarak buluşmalarımızın dördüncüsünü büyükşehir belediyemizin ev sahipliğinde Muğla'da gerçekleştirdik.

Toplantı konusuna gelmeden önce değinmek istediğimiz bir konu var. Dün çok karanlık bir güne uyandık. Kadına yönelik şiddetin bu denli arttığı bir ortamda akıl almaz bir kararlar karşılaştık. Şiddetin önlenmesi, mağdurların korunması ve şiddet uygulayanların adalete teslim edilmesi, İstanbul Sözleşmesi'nin temel hedefiydi. Sözleşmenin kaldırılma kararı, insan haklarına indirilen ağır bir darbedir. Bu hatadan hızla dönülmesini talep ediyoruz. Toplantımızda yaklaşık bir yıldır en önemli gündem maddesi olan pandemiye, olumsuz etkilediği alanlardan biri olan turizmi ve hayati bir konu olan depremi uzman isimlerle ele aldık.

Bir yılı aşkın süredir mücadele edilen fakat vatandaşlarımızın, sağlık meslek örgütlerinin ve bizlerin tam ve detaylı bilgilere ulaşamamaktan şikâyetçi olduğumuz pandemi konusunda artık tüm kurum ve kuruluşların ortak paydada buluşması zorunludur. Pandemiye bilgiyi ve karar alma süreçlerini paylaşmadan başarıya ulaşmak mümkün değildir.

Baştan beri ifade edilen topyekün mücadele yöntemi benimsenmelidir, vaka sayıları il il, ilçe ilçe açıklanmalıdır. İl Hıfzısıhha Kurulları gerekli gördüğü dönemlerde il/ilçe geçişlerini kapatabilmeli, karantina altına alabilmelidir. Açıklanan İçişleri Bakanlığı genelgeleri yanında iller kendi başlarına da kararlar alarak uygulayabilmeli, İl Pandemi Kurulu üyesi olan büyükşehir belediye başkanları parti ayrımı gözetmeksizin düzenli olarak bilgilendirilmelidir. Aşı konusunda da bir an önce nüfusumuzun %70'ine ulaşılmalı, aşıların ithalatı ve ülkemize ulaşması konusunda yaşanan sıkıntılar giderilmelidir.

Pandemiyle büyük yara almış sektörlerin başında gelen turizm sektörünün temsilcileri yaklaşan 2021 sezonu için de maalesef umutlu değildir. Aşıya rağmen salgın kontrol altına alınabilmiş değildir. Özellikle Nisan ve Mayıs ayları turizm sezonu için hayati önem taşımaktadır. Aşılamanın hızlandırılması ve turizmcilerin hükümet tarafından desteklenmesiyle 2021 en az hasarla atlatılabilir.

Türkiye nüfusunun yaklaşık %90'ı deprem bölgelerinde yaşamaktadır. 2020 yılında ve daha öncesinde yaşadığımız acılar, sessiz bekleyişler hâlâ yüreğimizin bir köşesindedir. Deprem, bilimsel bir gerçektir. Alınacak önlemler de bilimsel tanımlarla yapılmalı, şehirler depreme bilimsel ölçütlerle hazır hâle getirilmelidir. Sağlam temeller üzerine kurulu şehirler inşa etmek, kentsel dönüşümleri tamamlamak, şehirleri tehlikeye atan ütopyik hayallerden vazgeçip bir an önce tedbirleri hayata geçirmek elimizdedir. İlgili bütün kurum ve kuruluşların katılımıyla şehirlerimizi depreme dayanıklı hâle getirmeliyiz.

Tüm bu konu başlıklarında bizlerle bilgisini ve birikimini paylaşan Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya, Prof. Dr. Naci Görür'e ve Osman Ayık'a katkıları için teşekkür ediyoruz.

11 büyükşehir belediye başkanı olarak vatandaşlarımız için üzerimize düşen vazifeyi en iyi şekilde yapmaya, sorunlar karşısında bilimi esas almaya, ortak akıl, işbirliğini, dayanışmayı artırmaya, liyakata dayalı bir sistemle şehirlerimizi yönetmeye kararlılıkla devam edeceğimizi tüm vatandaşlarımız bilmelidir. Yönetim anlayışımızla, çözümlerimizle ve projelerimizle bugün olduğu gibi bundan sonra da bir olmaya devam edeceğiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu, devrimleriyle yolunuzu aydınlattığı Türkiye Cumhuriyeti'nde onun rehberliğinde yürümeye ve ülkemizi çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarmak için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Ne var ki, 31 Mart ve 23 Haziran seçimlerinden sonra merkezi hükümetin belediyelerin görev ve yetkilerini kısıtlama amacıyla her gün yeni kararlar aldığını görüyoruz. Vatandaşlarımıza en iyi hizmeti vermek için çalışan belediyelerimizi engellemekten başka hiçbir mantığı olmayan yeni kurallar koyma ve yeni kanunlar çıkarma uygulamasına son verilmelidir. Hükümet ve yerel yönetimler el ele verip vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştıran ve güzelleştiren hizmetleri birlikte hayata geçirmeliyiz.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın davetiyle 11 Eylül 2019'da yani tam 557 gün önce yapılan toplantıda konuşulan hükümetle yerel yönetimlerimiz arasındaki işbirliği hususlarında hiçbir adım atılmadığı gibi 11 büyükşehir belediyemiz daha kötü uygulamalara maruz bırakılmaktadır.

Belediyelerimiz kimin hangi partiye oy verdiğine bakmaksızın her vatandaşa ulaşmak için var güçleriyle çalışıyor. Aynı hassasiyeti hükümetin de göstermesini bekliyoruz. Parti, şehir, isim ayrımı yapmadan tüm yerel yönetimlere eşit ve adil davranmasını istiyoruz.

Bugün baharın habercisi olan, tabiat ananın uyandığı, tüm çiçeklerin, ağaçların farklı renkleriyle mükemmel bir ahenk içinde doğayı süslediği Nevruz Bayramı. Tüm renklerimizle ve farklılıklarımızla bir arada yaşamının güzelliğinin ve değerinin herkesçe bilinmesi dileğiyle umudun ve kardeşliğin bayramı Nevruz'u kutluyoruz.

KADININ İŞ YAŞAMINDAKİ YERİ

Kadın istihdamı, bir ülkenin gelişmişlik düzeyinde yadsınamaz bir öneme sahiptir. Kadının çalışma hayatına etkin bir şekilde katılımı yalnızca bireysel bir kazanım değil, ailevi ve sosyal dönüşümü de sağlayan temel bir değerdir. Bundan hareketle kadın istihdamı, ülkenin kalkınması bakımından da dikkate alınması gereken bir konudur. Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımları konusunda en önemli göstergeler ise, kadınların istihdama ne oranda katıldığıdır.

Temel ve mesleki eğitimdeki eşitsizlik, cinsiyet ayrımcılığı, ücret eşitsizliği, erkeklerle iş hayatında yaşanan rekabet, cinsel taciz, yükselmeye eşitsizlik ve mobbing, kadınların iş hayatında yaşadığı sorunların başında gelmektedir.

Yapılan araştırmalarda kadınların işe girerken karşılaştığı en büyük sorunun cinsiyetlerinden kaynaklı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. İşe alım için yapılan mülakatlarda kadının ve erkeğin farklı kriterlerle değerlendirildiği, aynı niteliklere sahip olan bir erkekle kadının aynı pozisyona başvurması durumunda erkeklerin tercih edildiği görülmektedir. İşe girişte adaylara özel yaşamlarıyla ilgili sorular sorulmaktadır, çocuk sahibi olup olmadıkları veya ne zaman sahip olacakları konusunda baskı yapıldığı görülmektedir. İş yaşamına girişte olduğu gibi çalışmaya başladıktan sonra da cinsiyet ayrımcılığı devam etmektedir. "Türk Kadınının İş Yaşamındaki Yeri" konulu bir araştırmaya göre evlilik ve doğum, kadının çalışma yaşamında belirleyici bir rol oynamaktadır. Evlilik ve doğum, kadın çalışanların işten ayrılma nedenlerinin %70'ini, işverenin işten çıkarma nedenlerinin de %20'sini oluşturmaktadır. Yine, "Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Sorunlar, Öncelikler ve Çözüm Önerileri Raporu"na göre, kadınların işgücüne katılımını engelleyen nedenler arasında toplumsal cinsiyet temelli işyükleri ve bakım hizmetleri ilk sırada yer almaktadır.

Toplumsal cinsiyet temelli işbölümüne göre, ev işleri ve bakım hizmetleri kadınlar tarafından yapılması beklenen işlerdir. Erkeklerin geleneksel olarak muaf tutulduğu bu işlerden kadınların sorumlu tutulması, onların ev dışında çalışma kararlarını etkileyen önemli bir faktördür. Kadınlar ev dışında çalışma kararı alırken evde yapmakta oldukları işlerin aksama olasılığını, çocukların ve yaşlıların bakımını, iş saatleri dışında evdeki işler için ayırabilecekleri zamanı düşünmek zorundadır. Nitekim Türkiye'de bu durumun en temel kanıtlarından biri, eğitimdeki ve istihdamdaki kadın oranlarıdır. Cumhuriyet döneminde eğitim öğretim eşitliği konusunda atılan ciddi adımlara rağmen okuma yazma bilmeyen kadın oranı hâlâ yüksektir. Ayrıca 2015 yılı istihdam oranlarına bakıldığında erkeklerin % 70.1 oranında, kadınların % 30.6'lık bir oranda istihdam edildiği görülmektedir.

"Türkiye İstatistik Kurumu İstatistiklerle Kadın, 2020 Raporu"na baktığımızda hane halkı işgücü araştırması sonuçlarına göre, 2019 yılında Türkiye'de 15 ve üzeri yaşta istihdam edilenlerin oranı %45.7 olup bu oran kadınlarda %28.7, erkeklerde %63.1'dir.

Aynı rapora göre, bir kişinin hayatı boyunca işgücü piyasasında aktif olması beklenen yıl sayısı olarak tanımlanan süre bağlamında kadınların çalışma hayatında kalma süresi 2013'ten bu yana 2.4 yıl artmıştır. Ancak erkeklerle kadınlar kıyaslandığında bu süre kadınlarda 19.1 yıl, erkeklerde 39 yıldır. Kadının iş hayatındaki varlığı konusunda hâlen büyük oranda eşitsizlik olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalardan hareketle kadınların hamilelik, doğum, annelik ve emzirme izni gibi süreçler nedeniyle işin devamlılığına vuracağı sekte, işveren cephesinde erkek çalışan tercih etme eğilimine sebebiyet vermektedir. Bu nedenle bilgi birikimi ve nitelik olarak benzer durumdaki kişilerde cinsiyete göre tercih edilme durumunu mümkün olduğunca ortadan kaldırmak ve kadını iş yaşamında dezavantajlı konumdan çıkarmak gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşları olarak bilinç düzeyini ve farkındalığı artırma konusunda üzerimizde önemli bir sorumluluk bulunmaktadır. İş yaşamında kadın olmanın bir dezavantaj olarak algılanmasının önüne geçilmesi ve dezavantaj olarak algılanan hususların ortadan kaldırılması bakımından hep birlikte taşın altına elimizi koymaktan başka bir çare yoktur.

"Av. MERVE KARAKAŞ"
SODEMSEN
Toplu İş Sözleşmesi Avukatı

“SİVİL TOPLUMLA YAKIN, VERİMLİ İŞBİRLİĞİMİZ VAR”

Belediyenin büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

FETHİ YAŞAR: Makamlar, ayırım yapılacak yerler değildir. Göreve geldiğim günden beri kurumlar arası işbirliğinin önemini bilerek işimi yaptım. Bizler iyi geçinir, ele ele verirse meyvesini vatandaşlar yer. Kavga edersek, cezasını yine vatandaş çeker. Yenimahalle’de her zaman tüm kurumlarımızla uyum içinde çalıştık. Senin işin, benim işim demedik. İlçe Milli Eğitim’e de destek olduk, müftülüğümüze de. Emniyetimize de, İl Sağlık Müdürlüğü’ne de. Nerede neye ihtiyaç varsa, hemen büyükşehir belediyesiyle iletişim kurduk. Yenimahalle’de sağlam ilişkiler kurduk, uyum içinde olduk. Bundan sonra da aynı hoşgörülle çalışmaya devam edeceğiz. Kazanan, Yenimahalle ve Yenimahalleli hemşerilerim olacak.

İlçenizde STK’larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

FETHİ YAŞAR: Kentler çocuklar gibidir. Sorunları bitmez. Bu sorunlara sağlıklı çözümlerin bulunmasında ortak akla ihtiyaç var. “Ben yaptım oldu” dönemleri dünyada da bitti. O yüzden el ele vermeli, sorunları çözmek için aynı masaya oturup ortak akla çözüm aramalıyız. Yenimahalle’nin bir kent konseyi var. Üstelik, başkent’in en aktif ve katılımcı kent konseylerinden birisi. Hemen her konuda istişare içerisindeyiz ve tüm talepleri değerlendirerek imkânlarımız ölçüsünde kent konseyine destek veriyoruz. Topluma faydalı olacak projelerin bir parçası olmaktan her zaman memnuniyet duyduk. STK’lar, demokrasilerin önemli bir parçasıdır. Bir ülkede STK’lar ne kadar güçlüyse, orada hukuk ve demokrasi de güçlü olur. Dünyadaki gelişmiş ülkeler de gücünü STK’lardan alır. Bana Ankara’da “sivil toplumun abisi” diyorlar. Çünkü sivil toplumun değerini bilerek onların her zaman yanında oldum. Bununla gurur duyuyorum.

Kırılğan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

FETHİ YAŞAR: Yenimahalle’de önceliğimiz her zaman halk oldu. Her yatırımımızda kendimize “halk bunun neresinde” olacak diye sorduk. Halk yararına olmayan hiçbir projeye imza atmadık, atmayacağız. Özellikle dezavantajlı gruplar için yaşamaktan mutlu olacakları bir ilçe inşa etmek istedik. Öncelikle şunu belirtmek isterim. Göreve geldiğimde engelliler adına hiçbir yatırım teslim almadım. Engelli vatandaşın hakkının sağlıklı vatandaş kadar önemli olduğuna inanıyorum. Belediyemizde engelli istihdamı konusunda da kotanın çok üzerindeyiz. Sağlıklı bireylerin olduğu kadar engelli vatandaşların da yaşamaktan onur duyduğu, mutlu olduğu bir Yenimahalle için var gücümüzle çalışıyoruz.

YENİMAHALLE BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Kültür Sosyal İşler Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Basın Yayın Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Sivil Savunma Uzmanlığı, Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Yepa Ltd. Şti, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü, Makine İkmal Bakım ve Onarım Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü

STRATEJİK HEDEFLER: Güçlü saygın ve özgün bir belediye yönetimi sergilemek. İnsan odaklı, çevresel yaşam kalitesi yüksek, planlı, özgün, modern, estetik marka olan bir “Yeşil Kent” oluşturmak. Sağlıklı çevre ve sağlıklı toplum anlayışıyla temizlik, zararlılarla mücadele ve geri dönüşüm hizmetlerini tam, zamanında ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmek. Sosyal belediyecilik anlayışıyla eğitimi, sporu ve sosyo-kültürel yapıyı koruyan, güçlendiren ve geliştiren hizmet, faaliyet ve projeleri yürütmek. İlçemizde yaşayan engellilere yönelik hizmetler sunmak. Belediye kaynaklarını etkin, verimli ve ekonomik bir anlayışla yöneterek ilçemizde yaşayan vatandaşlara yönelik hizmetler sunmak. Sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşam kalitesi için halk ve çevre sağlığı hizmetlerini yürütmek. Sosyal ve ticari hayatın sağlıklı ve düzen içerisinde devam etmesi için işyeri denetim ve ruhsatı hizmetlerini etkin şekilde sunmak. Kurumsal gelişimi tamamlayan modern bilişim teknolojilerini en üst düzeyde ve etkin bir şekilde kullanmak. Mevzuat çerçevesinde doğal afetlere karşı tedbirler almak.

ÇALIŞAN SAYISI: 3917

BÜTÇE: 625 milyon 100 bin TL

Bunun için “Zihinsel Engelliler Yaşam Merkezi”ni yaptık. Aynı şekilde “Omurilik Yaşam Merkezini” de biz yaptık ve idaresini derneğe verdik. “Görme Engelliler Spor Kulübü” sahalarını ve idari binalarını yaptık, teslim ettik.

Belediyenin ekonomik açıdan zor durumda olan ailelere verdiği Yenikart’ta engellilere öncelik tanıdık. Okullara otizmli için sınıflar yaptık ve teslim ettik. Engelli hizmet araçlarını engellilerin hizmetine sunduk. Tekerlekli sandalye, akülü sandalye, baston vs. bakımından gücümüzün yettiği kadar tüm engelli vatandaşlara yardımcı olmaya çalıştık.

Öte yandan toplumun kanayan yarası “kadına şiddet” konusunda da üstümüze düşen tüm görevleri yapmaya gayret ediyoruz. Dezavantajlı kadınlar ve çocukları için Ankara’nın en büyük kadın sığınma evini biz yaptık. 7 yıldır burada şiddet mağduru kadınlara ve çocuklarına sahip çıkıyor, onlara sıcak yuva oluyoruz.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

FETHİ YAŞAR

Ankara-Yenimahalle Belediye Başkanı

Lise eğitimini Ankara’da tamamladı. Eğitiminden sonra serbest ticarete başladı. Tam entegre döşemelik ve perdelik kumaş üreten Prestige Mensucat A.Ş.’nin ve 4.000 yatak kapasitesine sahip Yaşar Turizm A.Ş.’nin Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı’na yürütmektedir. Siyasi hayatına Yenimahalle Gençlik Kolları’nda başladı. CHP’de Gençlik Kolları Başkanlığı, İlçe Yönetim Kurulu Üyeliği, İlçe Sekreterliği, 1990 sonrası SHP döneminde 3 dönem Kurultay Delegeliği yaptı. Yenimahalle İlçe Başkanlığı görevini üç dönem yürüttü. 2004-2009 yılları arasında Yenimahalle ve Büyükşehir Belediyesi Meclis Üyeliği görevlerinde bulundu. Kurultay delegesidir. 2009-2014-2019 yıllarındaki yerel seçimleri Yenimahalle’den CHP adayı olarak kazandı, Yenimahalle Belediye Başkanı seçildi. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

FETHİ YAŞAR: Yenimahalle'ye 11 yılda çok şey kazandırdık. Bugüne kadar 650'ye yakın irili ufaklı projeye imza attık. Ama 2019 seçimlerinde söz verdiğimiz yatırımlar arasında bazıları benim için çok önemli. Özellikle Cumhuriyet Akademisi'nden, Yaşlı Yaşam ve Alzheimer Merkezi'nden, Demetevler'in trafik sorununa bir nebze de olsa çözüm olmasını umduğumuz Demetevler Kapalı Otopark Projeleri'nden bahsetmek isterim.

İlçemize kazandıracığımız Cumhuriyet Akademisi'yle gençlerin ve çocukların eğitimde hiçbir yenilikten geri kalmamalarını, çağdaş eğitim müfredatına uygun, kaliteli eğitim almalarını amaçlıyoruz. Yenimahalle Cumhuriyet Akademisi'ni Batıkent'e yapacağız. 12.310 metrekare arsa üzerine, 5.401 metrekare kapalı inşaat alanına sahip olan tesis; bodrum, zemin ve birinci kat olmak üzere toplam 3 kattan oluşacak.

Yenimahalle'de gençlerin ve çocukların eğitimine büyük katkı sağlayacak tesis içerisinde konser salonu, spor salonu, kütüphaneler, engelli sınıfları, atölyeler ve kafeterya yer alacak. İçerisinde otopark ve idari işlerin de bulunduğu eğitim tesisi Yenimahalleli gençlerin kültürel, sosyal, sağlık, bilişim ve spor gibi alanlarda çağdaş eğitim sistemine uygun olarak eğitim alması için hizmet verecek. Akademiimizin proje çalışması devam ediyor.

Yaşlıların, Alzheimer hastalarının ve onlara bakanların yaşam standartlarını iyileştirmeyi amaçladığımız Yenimahalle Belediyesi Alzheimer ve Yaşlı Yaşam Merkezi'ni de Yakacık Mahallesi'nde yapacağız. Proje 3 kattan oluşuyor. Arsa alanı 4.501 metrekare ve inşaat alanı 6.394 metrekare olan yapıda zihinsel ve ev içi aktivitelerin yanı sıra psiko-motor ve sosyo-duygusal aktiviteler de yapılacak. Alzheimer hastaları için fizyoterapi, rehabilitasyon servisi, sosyal hizmetler servisi, destekleyici özel eğitim ve aktivite servisi bulunacak. Ayrıca sosyal/kültürel etkinlikler alanında yapılacak faaliyetlerle hastalara rehabilitasyon, eğlence ve sanat bir arada sunulacak. Yaşlı yaşam merkezinde 95 kişiye, Alzheimer merkezinde 26 kişiye yatılı hizmet vermeyi hedefliyoruz. Demetevler'deki trafik ve otopark sorununun çözümü için de 4.885 metrekare alan üzerine 5 katlı, 634 araç kapasiteli otopark inşa edeceğiz.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

FETHİ YAŞAR: Öncelikli hedefimiz, bu üç önemli projeyi hayata geçirmek ve bu dönemimiz içinde hizmete açmak.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

FETHİ YAŞAR: Yaşadığımız en büyük zorluk, belediye gelirlerindeki düşüşe rağmen belediye giderlerinin artmış olması. Yaşanan ekonomik sıkıntılar ve üzerine gelen pandemi koşullarının yatırım yapmayı zora sokması.

Bu nedenle hem düzenli yapmak zorunda olduğumuz altyapı, yeşil alan ve temizlik çalışmalarını yapmak hem de vaatlerimizi yerine getirebilmek amacıyla kaynaklarımızı son derece dikkatli kullanıyor, tasarruf tedbirlerini çok sıkı uyguluyoruz.

“SADECE BİZE OY VERENLERİN DEĞİL, HER KESİMİN YAŞAM ALANLARINI ŞEKİLLENDİRİYORUZ”

Belediyenizin büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Burhaniye Belediyesi olarak yatırımlarımızı ve projelerimizi sosyal belediyecilik anlayışıyla hayata geçiriyoruz. İlçemizde özellikle altyapı projeleriyle neredeyse kırk yıldır süregelen sorunları çözüme kavuşturuyoruz. Bu anlamda Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'yle zaman zaman koordineli olarak çalışmalarda yapıyoruz. Biz çalışmalarımızı kimseyi ötekileştirmeden ve parti ayrımı gözetmeden yapıyoruz. Çünkü yerel anlamda sadece bize oy verenlerin değil, her kesimin yaşam alanlarını şekillendiriyoruz.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Seçim vaatlerimiz arasında yer alan “Halk Meclisi”, ilçemizin en verimli ve dinamik çalışan örgütlü yapısı olma yolunda öncülük ediyor. Burhaniye'nin en temel ihtiyaçlarını ilk ağızdan dinleyerek çözüme kavuşturulması yönünde örgütlü bir hizmet sistemi kuran Halk Meclisi, 7'den 77'ye ilçede yaşayan her bireyin söz sahibi olmasını sağlayan bir sistemle faaliyet gösteriyor. Burhaniye Kent Konseyi de Halk Meclisi'yle birlikte faaliyetlerini ortaklaşa yürüterek, dengeli ve sağlamalı bir çalışma prensibiyle yerinde çözümler noktasında olumlu adımlar atıyor.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Kadınların ülkemizde daha çok söz sahibi olması ve toplumda aktif olarak yer alması için projeler geliştiriyoruz. Bunların başında kreşler, Kadın Danışma Merkezi ve Psikolojik Destek Hattı yer alıyor. Asgari ücretli ve tek maaşlı ailelerin çocukları için yaptığımız kreşlerle kadınların çalışarak aile ekonomisine destek olmasını hedeflemekteyiz. 200 çocuk kapasiteli iki kreşi tamamladık, yıl sonuna kadar hedefimiz dört kreşi hayata geçirmek. Engellilerle alakalı çalışmalarımız da ivedilikle devam ediyor.

BURHANIYE BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Belediye Başkanı, Başkan Yardımcısı, Belediye Meclisi, Belediye Encümeni.

BİRİMLER: Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, İşletme İştirakler Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Plan ve Proje Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Yapı Kontrol Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü.

STRATEJİK HEDEFLER: Ekonomik, kültürel ve sosyal yaşam kalitesini artırmak. Altyapısı ve üstyapısı tamamlanmış, yeşil alanların arttığı bir ilçe oluşturmak. Çocukların ve gençlerin sanat, spor ve bilimsel alandaki gelişimlerine destek olmak. Halkın bedensel ve ruhsal yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek ve fırsat eşitliğini sağlamak üzere ihtiyaç sahibi ve dezavantajlı kesimlere destek vermek. İhtiyaç sahibi ve bakıma muhtaç vatandaşların ihtiyaçlarını karşılama noktasında çalışmalar yürütmek. Halk meclisleriyle vatandaşları yönetimde söz sahibi yapmak. Sportif faaliyetlerin yaygınlaşmasını sağlayıp sporcuları desteklemek. Kadınların toplumsal ve sosyal yaşamda daha aktif olması için projeler üretmek hayata geçirmek. Tarihi ve kültürel mirasları geliştirmek ve korumak. Şeffaf, adil, katılımcı ve çalışkan bir yönetim anlayışıyla modern ve kaliteli hizmet sunmak.

ÇALIŞAN SAYISI: 76 kadrolu işçi, 62 memur, 13 sözleşmeli personel ve 300 şirket işçisi.

BÜTÇE: 2021 yılı 105 milyon TL, 2020 yılı 90 milyon TL

Özellikle ilçemizde yaşayan, tekerlekli sandalyeyle yaşamını sürdüren çocuklar için parklarımıza engelli salıncakları yerleştirerek onların da yaşatlarıyla birlikte toplumda yer almasını sağlıyoruz. İhtiyaç sahibi vatandaşlara sürekli destek oluyor ve onların bütün sorunlarıyla yakından ilgileniyoruz. Sosyal yardımlarımızda gizlilik ilkesiyle hiçbir vatandaşı zor duruma düşürmeden çalışmalarımızı gerçekleştiriyoruz. Her ay ilçemizdeki 650 haneye 4 çeşit yemek götürüyoruz.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

ALİ KEMAL DEVECİLER

**Balıkesir-Burhaniye
Belediye Başkanı**

Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nden mezun oldu. Balıkesir Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası Başkan Yardımcısı ve Denetleme Kurulu Başkanı görevlerinde bulundu. Burhaniye Belediye Meclis Üyeliği yaptı. 22. dönemde Balıkesir milletvekilliğine seçildi. 2019'da yerel seçimlerinde CHP'nin Balıkesir Burhaniye Belediye Başkan adayı oldu. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Daha önce yapmış olduğum milletvekilliğinin de deneyimiyle halkın talepleri ve ihtiyaçları noktasında nelerin yapılabileceğini iyi analiz ediyoruz. Bunun için ilçemizde yaşayan vatandaşların rahatı, sağlığı, huzuru ve ulaşılabilirliği için ihtiyaçları iyi belirleyip projelendirebiliyoruz.

Burhaniye için sosyal anlamda yapılacak projeler çok önemliydi. Bunların başında çocuklar, kadınlar, engelliler, ihtiyaç sahipleri ve sokak hayvanları geliyordu. Vaatlerimizi genellikle bu temel üzerine kurarak projelerimizi şekillendirdik. Hemen hemen tüm projelerimizi hayata geçirdik. Örneğin, kreşleri tamamladık, ama pandemiden dolayı hizmete açamadık.

Eğitim alanında BURSEM Merkezi'ni kurduk ve tek maaşlı/ asgari ücretli çalışan ailelerin çocukları başta olmak üzere okula takviye, sınavlara hazırlık amacıyla cüzi bir ücretle öğrencilere hizmet vermeye başladık. Merkezimizdeki sanatsal ve kültürel kurslarımızla çocukların gelişimi için katkı sağlamaya başladık. Pek çok branştaki kurslarla gençleri sosyalleştirerek hem eğitim veriyor hem de eğitilmiş birey olmaları yolunda çaba sarf ediyoruz.

Sokak hayvanları için körfezin en büyük bakımevine sahipken bir hayırseverin de katkısıyla bölgenin en modern ve kapsamlı hayvan bakımevini tamamlamak üzereyiz. Her biri ikişer kişilik otomatik sulama sistemiyle döşenmiş padoklar, özel tıbbi alan, tedavi merkezi ve ameliyathane bulunan yeni bakımevimizi yakında hizmete açacağız.

Bunların haricinde yukarıda da değindiğimiz gibi kadınlara yönelik projeler tüm hızıyla devam ediyor. Engelliler ve sosyal yardımlarla ilgili aralıksız hizmetler sunuyoruz. Yeşili önemsiyor ve ilçemizdeki yeşil alanları artırmak için ilçe meydanı ve parkların yapımı için çalışmalar yapıyoruz.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Yakın zamanda yapmayı planladığımız ve hatta ihalelerini yaptığımız projelerimiz başta olmak üzere "Merkez Kapalı Pazaryeri"ni iki katlı ve üstü otopark olacak şekilde modern bir yapıyla projelendirdik. 20 dönüm alan üzerine ilçe meydanı projemizi hazırlıyoruz. Yakında Avan Proje'yi oluşturacağız. İskele Otel Projesi'yle Burhaniye'ye 4 yıldızlı otel kazandıracğız. Otelimiz, 100 standart odası olan 5 katlı binadan oluşacak.

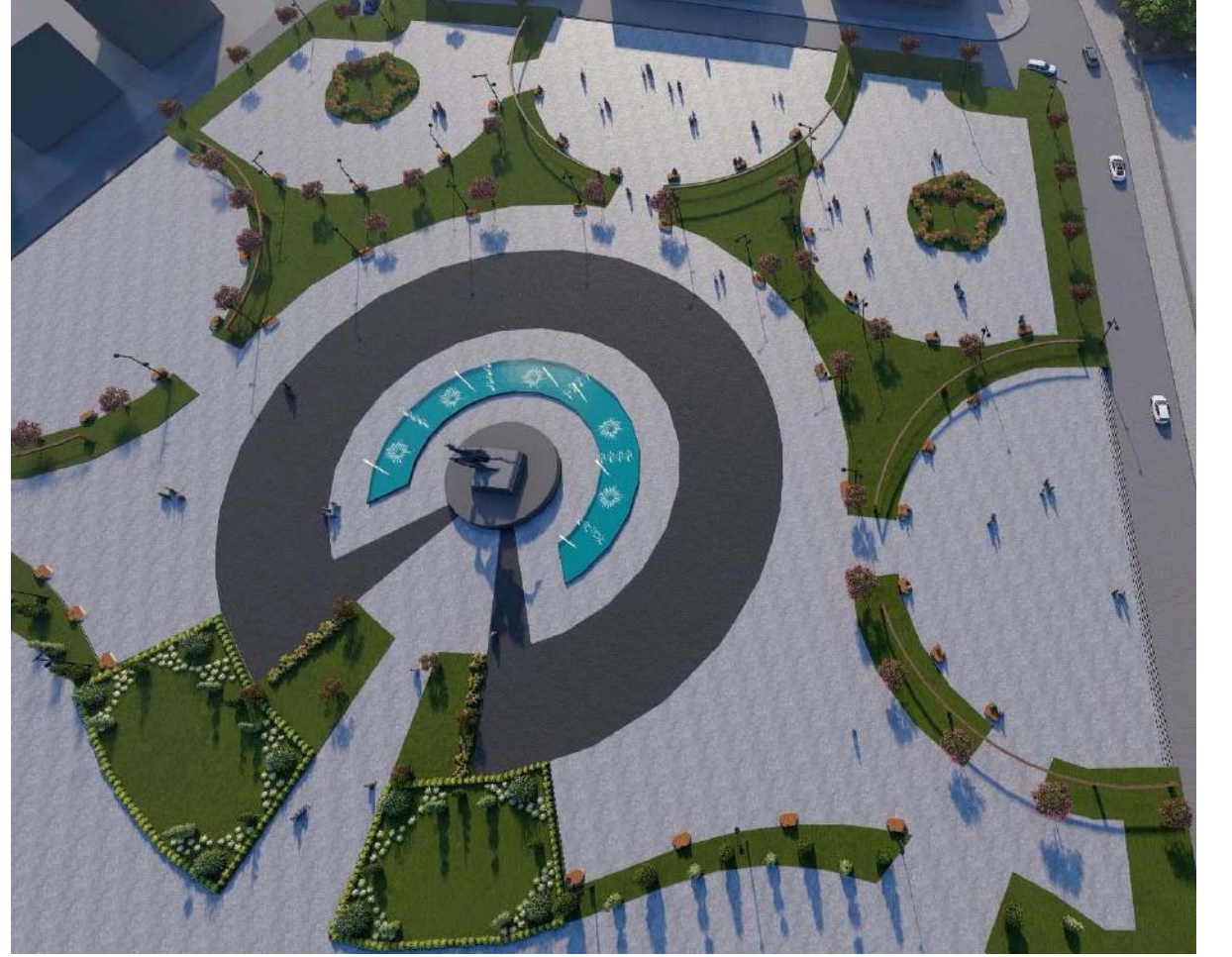
Aynı şekilde Öğretmenler Mahallesi Plajı'nda devraldığımız otelimizle misafirlerimize hem konaklama imkânı hem de bitişliğine yapacağımız dükkânlarla alışveriş yapma olanağı sunacağız.

İlçemizin bir eksiği olan "Kız Öğrenci Yurdu"nun projelendirme çalışmalarına başladık. 5.600 metrekare alan üzerine kurulu olacak yurt, içerisindeki sosyal tesislerle birlikte 150 öğrenci kapasitesiyle hizmet verecek.

Burhaniye AVM Projesi'nin önümüzdeki günlerde ihalesi yapılacak ve Balıkesir Körfezi'nde en etkili ve büyük AVM olacak. Prestij caddesi olacak "Ali Çetinkaya Yayalaştırma Projesi"nin de çizimini tamamladık. Yakın zamanda görüşmelerine başlayacağız.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

ALİ KEMAL DEVECİLER: Belediye hizmetlerimizi bugüne kadar devlet kademelerinden maddi/manevi yardım almadan ve kredi kullanmadan kendi öz kaynaklarımızla yerine getiriyoruz.

“MODERN VE YEŞİL BİR İLÇEYE SAHİP OLMAYI HEDEFLEMekteyiz”

Belediyenizin il belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

MÜMTAZ ŞENEL: Burdur Belediyesi'yle her konuda iletişim hâlindeyiz. Personel eğitimi, prosedür işleri, araç desteği vb. birçok konuda kendilerinden tam destek almaktayız. Büyükşehir belediyelerinden, hatta kardeş belediyelerimizden aynı desteği gördüğümüzü söyleyemeyeceğim. Yapılacak olan yardımlar belediye başkanlarının onayından geçmiş olmasına rağmen alt birimlerdeki yazışma süreçlerindeki aksamalar, başkanlara ulaşmadan reddedilen istekler bulunmaktadır.

Farklı partilerden çalıştığımız belediyelerimiz bulunmamaktadır.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

MÜMTAZ ŞENEL: İlçemizde bulunan sivil toplum kuruluşlarıyla çalışmalarımız bulunmaktadır. Çiftçilere bilinçli tarım konusunda yardımcı olmak için Ziraat Odası'yla ortak çalışmalar yürütmekteyiz. Aynı şekilde ilçemiz esnaflarına destek olmak amacıyla Esnaf Odası'yla birlikte çalışmaktayız.

İlçemizde bulunan Salda Gölü'nü korumak için Salda Gölü Koruma Derneği'yle ortak çalışmalar yürütmekteyiz. Ayrıca girişimci kadınları desteklemek için oluşturduğumuz kadın kooperatifimizle birlikte çalışmaktayız. Pandemi sürecinde bulunmamızdan dolayı oluşturmayı planladığımız kent konseyini ertelemek zorunda kaldık. En kısa süre içerisinde kent konseyimizi oluşturmayı hedefliyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

MÜMTAZ ŞENEL: İlçemizde bulunan kırılgan gruplar içerisinde kadınlar, yaşlılar, engelliler, kırsalda yaşayanlar, çocuklar yer almaktadır. Pozitif ayrımcılık kapsamında da öncelikli grubumuz olan kadınlar ve çocuklarla ilgili çalışmalarda bulunan belediyemiz, kadınlara yönelik girişimciliği teşvik etmek, üreten kadınların yanında olmak için “Kadın Kooperatifi” kurdu. İlçemizde bulunan çocuklar için oyun sahaları oluşturma projesini ivedilikle hayata geçirmeye çalışmaktayız. Engelli vatandaşlar için kaldırımlarımıza engelli rampaları, yürüyüşlerini kolaylaştırıcı bantlar yaparak dışarıda geçirdikleri zamanı kolaylaştırmaya çalışıyoruz.

YEŞİLOVA BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Belediye Başkanı, Belediye Meclisi, Encümen

BİRİMLER: Yazı İşleri, İnsan Kaynakları, Muhasebe, Fen ve İmar İşleri, Zabıta Amirliği, Gelir Şefliği, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler, İtfaiye Amirliği.

STRATEJİK HEDEFLER: İlçemizin doğal güzelliklerinin korunduğu, vatandaşların ihtiyaçlarının karşılandığı, gençlerin istihdam edildiği, çiftçilerin üretim için desteklendiği, çocukların tüm gelişim aşamaları için destekleyici ortamların oluşturulduğu, yaşlılar için yaşayabilecekleri konfor alanlarının oluşturulduğu, toplumdaki tüm yaşam gruplarına eşit şekilde davranıldığı, teknolojiyle bütünleşmiş, gelecekte de yeri olabilecek modern ve yeşil bir Yeşilova'ya sahip olmayı hedeflemekteyiz.

ÇALIŞAN SAYISI: 84.

BÜTÇE: 14.598.000 TL

Kırsalda yaşayan vatandaşların ilçe merkezinde bulunan pazarımıza gelip alışverişlerini yapabilmeleri ve kırsalda okuyan öğrencilerin okula ulaşmalarını sağlamak için ücretsiz servis desteği sağlamaktayız. Yaşlıların pandemi sürecinde ihtiyaçlarının karşılanması, ayrıca ihtiyaç duyduklarında kalabilmeleri için yaşlı bakım ve huzurevi oluşturulması planlanmaktadır.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

MÜMTAZ ŞENEL: İlçemizin ihtiyaçlarına yönelik olarak planladığımız projelerin tamamı başlı başına önem arz etmektedir. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma, çevre ve altyapı, gençlik spor ve turizm, eğitim-öğretim, tarım-hayvancılık, sanayi/ iş konularında ve kadınlara yönelik olmak üzere kapsamlı proje vaatlerimiz bulunmaktaydı.

“Hoş Geldin Bebek”, “Ücretsiz Servis”, “Halk Toplantıları”, “Halk Masası”, “Kadın Kooperatifi”, “Cenaze Destek Projesi”, “Sıfır Atık Projesi”, “Atık Su Arıtma Tesisi”, “Yeni Hizmet Araçları Alımı” (İtfaiye aracı, greyder, kamyon), “Yeni Halk Plajı Sosyal Tesisi”, Kayadibi Otel'in belediyemize geçmesi gibi projelerimizi hayata geçirdik.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

MÜMTAZ ŞENEL

Burdur - Yeşilova Belediye Başkanı

Öğretmen okulunu bitirdi. Çerkeş Köyü'nde üç yıl çalıştı. Burdur Yeşilova Kavak Köyü'nde çalıştıktan sonra Yeşilova Merkez İlkokulu'na atandı. Merkez ve 100. Yıl İlkokulları'nda görev yaptı. Gazi Üniversitesi'nde yöneticilik ve denetçilik eğitimi aldı. Yurtdışı sınavlarını kazanarak Medine'de beş buçuk yıl Türk Büyük Elçiliği emrinde öğretmen olarak çalıştı. Gazi Üniversitesi Gazi Koleji'nde müdür olarak görev yaptı. Yeşilova Eğitim ve Kültür Derneği'yle birlikte Yeşilova'ya yüksekokul kazandırılması konusunda görev aldı.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

MÜMTAZ ŞENEL: İlçemizde var olan turizm potansiyelini ilçemizi kalkındırmak için değerlendirmek amacıyla turizme yönelik devlet teşvikli projeler yapmak, öncelikli planlarımız içerisinde yer almaktadır.

İhtiyaç sahibi vatandaşlara daha fazla imkân sağlayabilmeyi, yaşlılar için huzur ve konfor içerisinde kalabilecekleri bir yaşam alanı oluşturmayı, yerel tarım ürünlerinde markalaşmayı, kaynakların verimli kullanılması ve israfın önlenmesi için "Sıfır Atık Projesi"ni, çevreyle ilgili çalışmalarımızda Salda Gölü'nü korumak için "Atık Su Arıtma Tesisi Projesi"ni, çiftçilerin bilinçli tarım yapması için Ziraat Odası ve mühendislerimizle işbirliği yaparak tarıma destek olacak projelerimizi hayata geçirmek, öncelikli planlarımız arasında yer almaktadır.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

MÜMTAZ ŞENEL: İlçemizde bulunan Salda Gölü'nde Millet Bahçesi yapılması sebebiyle 15 Mart 2019'da uygulanmaya başlayan Özel Çevre Koruma Kanunu, yapmayı planladığımız birçok çalışmada karşımıza engel olarak çıkmaktadır. İlçemize bir çivi bile çakamayışımız, vatandaşın yaşam kalitesini yükseltme ve ihtiyaçlarını karşılama konusunda elimizi kolumuzu bağlamaktadır.

Bunun yanı sıra yine Salda Gölü'nde yapılması planlanan Millet Bahçesi sebebiyle orada bulunan Halk Plajı Sosyal Tesisi'nin yıktırılması, belediyemizin önemli bir gelir kaynağının yok olmasına neden olmuştur. Bir önceki yönetimden kalan yüksek borç miktarı ve gelir kaynaklarımızın azlığı karşımıza ciddi bir ekonomik yetersizlik olarak çıkmaktadır.

Ekonomik yetersizliğe paralel olarak ihtiyaç duyduğumuz araç-gereç eksikliği de yaşadığımız büyük sıkıntılar arasında yer almaktadır. Araç eksikliği, vatandaşın ihtiyaçlarını ivedilikle karşılamamızı imkânsızlaştırmaktadır. Kardeş belediye desteğiyle bile çözülebilecek bu sorunda yalnız bırakıldığımızı düşünüyor, kardeş belediyelerimizin desteğini bekliyorum.

